

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEK FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti

BUND KÁROLY,

a F. I. r. l., egyesületi titkár.

o

1907. január hó 1.

I. FÜZET.

XLVI-ik évfolyam.

o

Megjelenik minden hónap 1. és 15-ik napján.

Ára egy évre, azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek tára stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) az előfizetési ár fejében a lappal *ingyen* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám.

(Telefon: 37—22)

4 lapnak legkesőbb minden hónap 5. és 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio” teendő.

“Patria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. nyomása Budapest, Üllői-ut 25.

Munkatársaink tájékozásául! Az „Erdészeti Lapok” közleményeik körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvevő az erdészetet közelről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelekben lévő vadászati ügyeket is.

Írói tiszteletdíj: Egy nyomtatott ivnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel 40—48 K., ha az átdolgozást igényel, avagy, i legén nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—40 K., oly fordításért, mely átdolgozást igényel 16—24 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes félívekre, s ilyeneken is csak az egyik oldallapra, törött alakban írják. A cikkekhöz tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint a milyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvéteni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlenyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ivenként 7 K., 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlenyomatok előállítására 30 példánynál 3 K. 60 fill., 50 példánynál 4 K.-val, 100 példánynál 5 K.-val többbe kerül.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhetvén meg *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Bpest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

ERDÉSZETI LAPOK. Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkeszti *Bund Károly*. Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.

AZ ERDŐŐR vagy AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBEK ÉS FELELETEKBEK. Irta: Bedő Albert. VIII. kiadás, 1902. Ára 6 K. 6 kor. 55 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve és ajánlvá küldetik.

AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: bölcsőházi Belházy Emil. I. rész. Ára tagoknak 6 K., nem tagoknak 10 K.

ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. Irta: Fekete Lajos és Mágócsi-Dietz Sándor. I. kötet. Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 18 K.

A TÖLGY ÉS TENYÉSZTÉSE. Irta: Fekete Lajos. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 4 K., másoknak 6 K. Kapható a szerzőnél is Selmeczbányán.

ERDEI FACSEMETÉK NEVELÉSE. Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ára tagoknak 3 K., nem tagoknak 4 K.; 4 K. 45 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik.

ERDÉSZETI ÉPÍTÉSTAN. Irta: Sobó Jenő. I. rész 1. és 2. kötet: Középítéstan. Egy-egy kötet ára tagoknak 11 K. 20 fill., nem tagoknak 16 K. — II. rész: Út-, vasut- és hidépítéstan. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 16 K.

1907. JANUÁR HÓ 1.

ERDÉSZETI LAPOK

XLVI. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

I. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☼ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes ártért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lípótváros, Alkotmány-uteza 6. sz., II. em.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek.

(Telefon: 37—22.)

Házilagos erdőgazdálkodás.

Irta: *Kádn K.*

Darányi Ignác dr. m. kir. földmívelésügyi miniszter a tárczája költségvetésének tárgyalása alkalmával a múlt hónapban elmondott beszédében a magyar erdőgazdálkodás jövőbeli irányára nagyfontosságú nyilatkozatot tett.

A magyar erdőgazdálkodás fejlődés-történelmében korszakot alkotó lesz az a kijelentése, melylyel a házilagos erdőgazdálkodás hívének vallotta magát s amelylyel kifejezést adott annak a szándékának, hogy ezt a gazdálkodási rendszert érvényesíteni kívánja az egész vonalon.

Mi, akik annyi éven által ennek az eszmének szolgálatában állottunk, joggal ünnepelünk. Áthatva a miniszter tervének nagy gazdaságpolitikai horderejétől, igaz örömmel és hódoló tisztelettel üdvözljük őt! Ünnepeljük a magyar erdőgazdálkodás érdekei legfőbb és leghivatottabb

őret, legjobb szándéku és tántorithatlan hívét e kijelentés alkalmából.

A széles látókörű gazdaság-politikus helyes érzékéről tanuskodik az az elhatározás, melylyel a földmivelésügyi miniszter ez irányzat felé fordult. Elhatározásának szilárdsága, akaraterejének közismeretű szívóssága elég biztosíték ahhoz, hogy diadalra is vezeti az eszmét, melyet nemcsak jóindulattal, de lelkesedéssel karolt fel. Amelyről meg van győződve, hogy a magyar erdőgazdálkodás jövőbeli boldogulásának elsőrendű kelléke! Amelyről tudja, hogy nagy munkát kíván, de nagy kihatásu eredményeket is ígér és olyan sikereket biztosít, melyek a nemzet mai gazdasági berendezkedésének keretében, s a nemzeti czélok szolgálatában szükségesek, közgazdasági jelentőségükben pedig nagy kilátásuak. Amelyek mindamellett korszakos átalakulásokat vonnak maguk után a magyar erdőgazdálkodás fejlődésében.

Maga Darányi Ignác dr. mondotta csak nem rég, az Országos Erdészeti Egyesületnek 1906. évi deczember hó 9-én tartott örök emlékü jubiláris közgyűlésén, hogy úgy érzi — új korszak előtt állunk. A magyar erdőgazdaságra a felvirágzásnak új korszaka kezdődik. Az erdőszetre a magyar nemzet fejlődésében nagy föladat vár!

E kijelentések maguk igazolják, hogy Darányi Ignác dr., m. kir. földmivelésügyi miniszter teljes egészében átérzi akciójának nagy horderejét és közgazdasági fontosságát.

E kijelentések megnyugtathatnak egyben bennünket olyan irányban is, hogy mindaz, ami az akció sikerének előfeltételét alkotja, éppen a földmivelésügy miniszterében talál majd a lelelkesebb támogatóra. Megnyugtathatnak tehát olyan irányban is, hogy az akció sikere teljes lesz

és következményeiben úgy alakul ki, ahogy azt a helyes erdőgazdasági politika modern formái feltételezik.

De kapjunk ki egyet-mást, hacsak ötletszerűen is a várható gazdasági következményekből! Most ugyanis, amikor arról van szó, hogy az ige testté váljék, nem lehet időszerűtlen megismételnünk olyan képeket sem, melyeket az eszme propagálásánál a gazdasági jövő képeként festettünk. Nem lehet céltalan, ha csak vázlatosan is, megrajzolniunk a gazdasági kialakulás formáját és arányait, hogy a miniszter akciójának fontosságát méltathassuk!

A házilagos erdőgazdálkodás az erdős vidék feltárását, a maradandó értékű szállító eszközök tervszerű és műszaki kivitelű hálójának kiépítését, tehát nagyarányu beruházások végrehajtását feltételezi. Olyan befektetéseket kíván, melyek már magukban is fölötte nagy közgazdasági kihatásuak, s amelyek akkor domborodnak ki nemzet-háztartási jelentőségükben, ha meggondoljuk, hogy nemcsak az erdőgazdaságra, de — mint azt beigazoltuk — a mezőgazdaságra, az állattenyésztésre, az iparra, a turisztikára stb. is nagyjelentőségűek.¹⁾

A modern értelemben vett céltudatos és belterjes erdőgazdaság csak házilagos eljárások révén fejleszthető ki. És akárhány erdőgazdasági cél, mint a jegenyefenyő fenntartása, a bükknek kívánatos elegye,²⁾ okszerű és kellő időközökben megismételt erdőgyérités,³⁾ csoportos és természetes erdőfelújítás, a világosságra hozott fatörzsek tömeg- és értékbeli gyarapodásának fejlesztése, a tulajdon-

¹⁾ A hegyvidéki erdőgazdaság szerepe a nemzet háztartásában. Erdészeti Lapok. 1901. VII. f. 660 l.

Ut-e vagy vasut. Erd. Lapok. 1902. VI. f. 665. l.

²⁾ Vezérelvek a feltárt erdők felújításánál. Erd. Lapok. 1903. VI. f. 523. l.

³⁾ Erdőgyérités. Erd. Lapok. 1905. VIII. f. 623. old.

képpen haszonfa-gazdaság,¹⁾ a faanyagok kész állapotban való értékesítése hosszabb időre való lekötöttség nélkül²⁾ stb. stb. csak ilyen eljárások útján biztosítható.

Megszűnik tehát majd egész vidékek fatermésének, sajnos még ma is divó, monopoliumszerű lekötése. A fatermés előkészített állapotban, és ha e rendszer fejlettebb lesz, csoportokban, s végül ha a kereslet úgy kívánja, választékok szerint kerül majd értékesítésre; amikor is ipar és kereskedelem egyaránt és közvetlenül juthat majd az anyag forrásához. Azt akkor és olyan minőségben³⁾ vásárolja meg majd mint legtöbbet ígérő, amikor és amilyen mennyiségben szükségesli.

Tehát sem a fát feldolgozó iparnak, sem a részlet-kereskedőnek nem a nagyvállalatok önkénye szabja meg majd a faárakat, hanem az egészségesen kialakult verseny, mely a legtöbbet ígérő szerepében minden venni szándékozót érvényre juttat, minden fátfeldolgozó ipari vállalkozást létesülni és kifejlődni enged.

A házilagos erdőgazdálkodás révén az erdős vidék többnyire szegény népe részére a munka egész sorozata nyílik meg szabályozott alapon, és mentesen a munkásnép kiszoroltatásának még csak eshetőségétől is. Biztos támasztékot, erkölcsi és anyagi támogatást nyer, sőt több vonatkozásában önmagától is társadalmi térre terelődik ekkor

¹⁾ A Schwazwald száraló vágásos haszonfa-gazdasága. Erd. Lapok 1903. V. f. 446. old.

²⁾ Faértékesítés a magyar hegyvidéken. Erd. Lapok. 1903. XI. 1023. old. Hegyvidékünk gazdasági érdekei és a faértékesítés kérdése. Erd. Lapok. 1903. XII. 1123. old.

Faértékesítés a francia erdőgazdaságban. Erd. Lapok. 1904. VI. f. 481. old. Faértékesítés a német erdőgazdaságban. Erd. Lapok. 1904. VII. f. 560. old. A német rendszerű faértékesítési elvek alkalmazása. Erd. Lapok. 1904. VIII. f. 643. old.

³⁾ A fenyő épületefa tartósságának kérdéséhez. Erd. Lapok. 1905. III. f. 227.

az a hegyvidéki népsegítő akció, melyet nemes czélok szolgálatában éppen Darányi Ignác dr. indított meg.

A kincstári birtoknak ez az átalakulása, s a vele járó elmaradhatatlan siker, a kincstári erdőtestek földrajzi eloszlása és nagy terjedelme révén az egész ország erdőgazdaságára, tehát a magántulajdonu erdőgazdaságokra is nagy és döntő kihatásu lesz. Bizonyos tehát, hogy az erdő a fatermésnek a házilag os erdőgazdálkodás révén bekövetkező nagyarányu emelkedésével (gyéritések, világosságba hozott fatörzsek tömeggyarapodása, a mai aránytalanul nagy termelési apadék kevesbedése stb.) a nemzeti vagyonosodás mindig fontosabb tényezőjévé válik. És bizonyos, hogy az erdő, mely ma még akárhány vidéken a préda tárgya, sokkal becsültebb gazdasági tényező lesz, s ezzel az erdőfenntartás államgazdasági érdeke ujjabb, a társadalomban gyökerező, tehát igen fontos támasztó pontokat nyer.

A házilag os erdőgazdálkodás ezért a modern és mindinkább belterjesebb erdőgazdálkodás legelső kelléke. Legfőbb feltétele annak, hogy e tökéletes formájú, egy folyamrendszerü ország koszoruján és annak keretén belül is, az erdő fenntartása biztosíttassék, az erdő közelében lakó, belőle élő nép boldogulása biztosíttassék; ijesztő mérvü kivándorlása megakasztassék. Fontos eszköze egyben annak is, hogy az ország legkülsőbb periferiáinak nemzeti megerősödése maradandó módon biztosíttassék, a nemzeti állam kiépítése elősegíttassék! ¹⁾

Nagyszabásu arányaiban és következményeiben tehát kellően alig is körvonalo zható az az akció, melyet *Darányi Ignác dr.* földmivelésügyi miniszter tervez. És mi hiszszük és reméljük, hogy tervét a maga egészében végrehajtani

¹⁾ Nemzeti akció és erdőgazdaság. Erd. Lapok. 1902. IV. f. 447. old.

is fogja és előteremti a millióknak azt a nagy számát, amelyet az akció előfeltételét képező gazdasági beruházások sok évre kiterjedőleg igényelnek.

Mert itt nem 1—2 millióról, itt a milliók egész sorozatáról van szó. De emellett arról sem lehet szó, hogy valamely esztendőben és bizonyos beruházásokkal a házi-lagos erdőgazdálkodásnak ez az elsőrendű előfeltétele kielégítést nyerjen. Itt a következő, a tervszerű munkának az évek egész sorozatára kiterjedő programja, a beruházások egész sorozata vár végrehajtást.¹⁾

Ez a kérdés nem oldható meg olyan beruházási hitel keretében, melyben a kincstári erdőgazdaság céljaira létesítendő 1—2 szállító eszköz, talán 50—60 kilométernyi szállító vonal néhány milliónyi hitele szerepel!

Ide a kincstári erdőbirtok feltárásának programmszerű tervezete és ennek a tervezetnek céltudatos és műszakilag tökéletes végrehajtása kívánatos. Ez a programmszerű tervezet azután megkívánja azt is, hogy annak pénzügyi kérdései a végrehajtás kezdetén már tisztázva legyenek.

Mint olyan, aki e kérdések taglalásával, a velők kapcsolatos eszmék propagálásával évek sora óta igaz lelkesedéssel foglalkozom, sokat elmélkedtem már a kincstári erdőbirtok elkerülhetetlen beruházási hitelének számbavehető forrásain, a kérdés pénzügyi oldalának, a kívánatos munkák finanzia-rozásának problémáján.

Közjogi kérdéseink hullámverése néha olyan váratlanul sodorja el a magyar kormányokat s az alaptételek néha olyan éles ellentétben váltakoznak a kormányzati irányelvek kialakulásánál és ekként a költségvetések tervezetében

¹⁾ A külföld erdőgazdasági beruházásai. Erdészeti Lapok 1901. XII. füzet 1183. oldal.

Ausztria erdőgazdasági beruházásai. Erdészeti Lapok 1902 I. füzet, 46 old.

is, hogy ezt a minden idők javára szánt korszakos akciót váratlan eshetőségeknek kitenni nem kívánók.

Különben is az a nézetünk, hogy az évszázados fordulóra berendezett, nemzetháztartásilag is annyira fontos erdőgazdaság üzemének sikerét sem a közjogi politika szeszélyeinek, sem a kormányzati politika ötletszerűségeinek kitenni nem lehet.

Mindezen okok talán eléggé bizonyítják annak a nézetemnek az igazát, hogy a magyar kir. kincstár nagy erdőbirtokán szükséges beruházások fedezetének kérdése talán önmagában akként nyerhetne legsikeresebb megoldást, ha 6 vagy 10 éves, első czyklusbeli beruházási tervezet hitele a bizton várható jövedelemgyarapodásra támaszkodó olyan törlesztéses jelzáloghitellel biztosíthatnák, aminőt sem a közjogi kérdések viharai, sem az ezzel járó kormányváltozások nem befolyásolhatnak és meg nem változtathatnak.

Ez a hitelbiztosítás mellőzné tehát a beruházási kölcsönök eddigi formáit. Nem az államháztartást, hanem az államnak azt az életképes üzemét terhelné, mely ezt az amortizációs kölcsönt igényli, de vállalhatja is terheit s a vele járó kötelezettségeket.

Ez a megoldási módozat annál kevésbbé ütközhetik akadályokba, mert a beruházások révén nagy arányokban jelentkező jövedelemgyarapodás a rövidlejáratu törlesztést biztosítja s így az üzleti bizonyosság és reálitás, mint a finanszírozás alapkelléke nem hiányzik.

Különben is olyan nagy értékű vagyont képviselő erdőbirtoknak olyan konzervative végrehajtott üzeme, mint amilyen a kincstári erdőgazdaságé, kell, hogy a birtok elsőrendű hitelképességét önmagában biztosítsa. Nincs okunk kételkedni abban, hogy a több évre program-

szerűen kiterjesztett beruházási hitelnek financzírozása a legcsekélyebb akadályokba sem ütköznék.

Ez a beruházási hitel egyben a magyar erdőbirtokoknak a nálunk még alig ismert és mindenesetre teljesen rendezetlen hitelkérdését tisztázná s főleg az erdő faállományára és a talajra együttesen biztosítandó jelzáloghitel formájának szerezné meg a kívánatos polgárjogot úgy a kötött, mint a kötetlen erdőbirtokon. És elejét venné nem egy nagyarányú erdőpusztításnak.

A kincstári erdőbirtokon üzendő házilag os erdőgazdálkodásnak az elmaradhatatlan beruházásokon kívül nem mellőzhető előfeltétele az is, hogy a kincstári erdőbirtok ósdi adminisztrációja modern alapokon átszerveztessék, mert a mai rendszer nem alkalmas nagyobb arányú házilag os erdőgazdálkodás sikerének biztosításához.

Előfeltétele tehát az adminisztráció átszervezése olyan alapon, mely az erdőgazdálkodás természete által megkívánt konzervativitás mellett kizárja a fölösleges bürokratizmust. Amely alkalmaz rendszert, ahol az kívánatos, de mellőzi a sablont, ahol az fölösleges s így nem nyűgözi le a tevékenységet alakiságokkal a lényeg sérelmére.

Szükséges az adminisztráció átszervezése olyan alapon, mely az évszázados fordulóra tervezett gazdaság alapelveinek védelmet és fejlődést biztosít, s amely megóvj a az erdőgazdaságot az ötletszerűségtől s olyan szervezetet nyújt a decentrálizált vezetésnek, mely nagy céljai szolgál atában biztos nyomokon halad a kialakulás, az előrehaladás útján a szebb jövő felé.

Az ilyen átszervezésnek, úgy hiszszük, nincsen és nem is lehet akadálya. Biztosíthatók tehát az előfeltételek és így nincs és nem is lehet lényeges nehézsége *Darányi* Ignác dr. földmívelésügyi miniszter akciójának sem.

A kincstári erdőbirtokok személyzete mindenesetre hozsannával fogadja az eszmét és odaadással fog munkálkodni annak végrehajtásán! Mert önmagát és hagyományait tagadná meg, ha nem lelkesednék olyan terven, melynek behatása alatt maga a miniszter jelenti ki, hogy: „a magyar erdőgazdaságra a felvirágzásnak új korszaka kezdődik!”

A szász hétbirák erdeje.

(— cs.) A folyó év tavaszán úgy a napilapokban, mint a fake-reskedői lapokban is, sok szó esett ezeknek az erdőknek értékesítéséről. Nem hiába, mert az alábbi adatokból világosan látható, hogy az a közművelődési célokat szolgáló alap, amelyre ezen erdőknek jövedelme az 1876. évi XII. törvénycikk értelmében fordítandó, milliókkal rövidült volna meg, ha a januári eladás tényleg létrejött volna.

A szász hétbirák „Lotru“-völgyi és „Codt“-völgyi erdeje, az 1904—1905 években igen részletes háromszögelés alapján megejtett szabatos felmérés szerint: 35.961 k. hold. Ebből az összterületből 23853.63 k. hold erdő, 6583.03 k. hold havasi legelő és legelőterület, 5351.15 k. hold henyefenyővel benőtt terület, 173.19 k. hold pedig hasznavehetetlen, terméketlen.

Ezt az egész 35961 k. hold összterületet, erdőt és legelőt, porosz és bajor szakértők véleménye alapján a szász hétbirák az 1899. évben Nagyszebenben megkötött szerződéssel egy a nagyszebeni szász földhitelintézet és takarékpénztár által alakítandó vállalatnak bérbeadták 40 évre, évenként fizetendő 70.000 korona haszonbérért. Az évi haszonbéren felül a vállalat az újraerdősítés költségeihez is évi 4000 koronával hozzájárult volna s így a szász hétbirák egészben 40 éven át évente 74.000 koronát kaptak volna. A vállalatban magok a szász hétbirák is 600.000 korona alaptőkével részt vettek volna. Ezért az évi 70.000, illetve 74.000 korona haszonbérért a vállalat kihasználta volna 40 év alatt az egész 23853.63 k. hold erdőt, használta volna az összes legelőket, amelyekért jelenben a szász hétbirák különben is 20356 korona évi bért

kapnak, gyakorolta volna a vadászati és halászati jogot, amely maga is legalább 4—5 ezer koronát megér.

Ezt a birtokos tájékozatlanságából eredő eladást a földművelési kormányzat jóvá nem hagyta, hanem arra utasította a szász hétbírákat, hogy mindenekelőtt az egész területet méressék fel, a rendszeres erdőgazdasági tervet készíttessék el és szakértői becslés alapján a kihasználási tervet mutassák be.

A dolog ilyen alakulása mellett 1904. évben a szász hétbírák ismételt kérelmére, a földművelési kormányzat állami szakértőket rendelt ki a szükséges felmérések és becslések elkészítésére.

A szakértő azonban még be sem fejezte munkálatait, a folyó év január havában a szász hétbírák újból eladták a Gröedl-cégnek az egész erdő faállományát, a legeltetési, vadászati és halászati használatot, 40 évi kihasználás mellett, most már egészben 10,000.000 koronáért.

Ezt az eladást, mely a szakértői munkát befejezése előtt, az adatok ismerete nélkül és nyílt árverés mellőzésével, alkudozás útján jött létre, a földművelési kormányzat ismét nem hagyta jóvá, hanem a szász hétbírákat a szakértői munkát elkészítésének bevárására és ennek alapján csakis az erdők 60·3%-ának 14386·42 k. hold faállományának 22 év alatti kihasználás, nyílt írásbeli árverés és a szakértő által megállapított 15,027.236 korona 40 fillér kikiáltási ár alapul vétele mellett való eladásra utasította.

Ez az árverés a folyó év november 29-én délelőtt 10 órakor meg is történt és eredménye a következő: 1. Goldfinger és Tep-lánszky cég 17,733.000, 2. gróf Mikes és Vuk cég 15,300.000 3. a Magyar-olasz erdőipar részvénytársaság (Fratelli Feltrinelli Milanó) 18,000.000 koronát ajánlott meg az eladásra engedélyezett 14386·42 k. hold erdő vágható faállományaért.

Az elért 18,000.000 korona eladási ár az erdőknek csak 60·3 százaléka-ra vonatkozik. Még külön, 5—5 vagy 10—10 évi vágásonként értékesíthetők a Czódt-völgyi 4349·59 k. holdnyi erdők. Külön értékesíthetők a legelők, a vadászati és halászati jog.

A legelső eladás mellett a szász hétbírák az erdőség 100 százaléka-ért kaptak volna 40 éven át, a 20356 k. havas és legelőbér leszámításával, évente (70.000+4000 — 20236) 53.764 koronát.

Ennek az összegnek, mint járadéknak, 4°/o mellett a kezdő értéke: 1.061,764 korona 96 fillér.

A második eladás mellett (egészben 10,000.000 korona) 40 éven át évente fizetendő lett volna 250.000 korona, amelyből a 20.356 korona legelőbért levonva, marad: 229.644 korona. Ennek az összegnek 4°/o mellett a kezdő tőkeértéke: 4,545.297 korona 76 fillér.

A szakértői becslésen alapuló mostani nyílt árverésen elért (egészben 18,000.000 korona) eladás mellett 22 éven át csak az erdő 60·3 százalékanak faanyagáért fizetendő évente 818.181 korona 81 fillér. Ennek az összegnek 4°/o mellett a kezdő tőkeértéke 11.823,627 korona 15 fillér.

Miután az első és második szabad kézből történt eladás az egész erdőre, a mostani csak ennek 60·3°/o-ára vonatkozik, az összehasonlítás kedvéért az első két eladás kezdő tőkéjének is csak 60·3 % véve számításba, a következő eredményeket kapjuk:

I. eladás 640,244 kor. 27 fill.

II. „ 2.740,814 „ 54 „

III. „ 11.823,627 „ 15 „

Ezek a számok mindennél hangosabban beszélnek. Minden további kommentár nélkül fényes tanuságot tesznek a földművelési kormányzat tevékenységéről, előrelátásáról.

Milliókat mentett meg a szakértői közreműködés a szász egyetem közművelődési alapjának. De nemcsak ez az egyedüli eredménye a földművelési kormányzat tevékenységének, hanem ennél sokkal fontosabb az, hogy ezzel irányt szabott a milliókat és milliókat érő erdélyi erdők értékesítésének és szilárd alapot a szolid fatereskedelemnek. Mert ez az eladás értékre és nagyságra egyedül áll Magyarországon s mint ilyen, úgy tömegénél, mint értékénél fogva okvetlenül szabályozólag hat az ezutáni eladásokra. Remélhető, hogy ebből a példából az erdőbirtokosok is okulni fognak és nem dobják potom áron oda az eddig alig valamit jövedelmező, de mégis kincseket érő erdejöket az első jelentkezőnek, amint ez a közelmúltban, főleg az erdélyi részekben, több ízben megtörtént.

Ha a három ízben eszközölt eladásoknál elért többleteket százalékokban hasonlítjuk össze, akkor azt látjuk, hogy a II.

eladásnál, — az elsőhöz viszonyítva — az elért többlet kerek-számban 328⁰/₀; a III. eladásnál az elért többlet, az I. eladáshoz viszonyítva kerek-számban 1747⁰/₀, a II. eladáshoz viszonyítva kerek-számban 331⁰/₀ s bár tagadhatlanul része van benne a faárak emelkedésének is, a többlet tulnyomóan mégis az érték helyes megállapítására vezethető vissza, mert az kétségen felül áll, hogy az a faállomány, amely most eladatott, ezelőtt 7 évvel is, méginkább 8—9 hónap előtt, sokszorosan többet ért, mint amennyiért a birtokos tájékozatlanságból az első jelentkezőnek szabadkézből eladni akarta.

Örök időkre hálás lehet a szász hétbirák tanácsa a földművelési kormányzatnak azért, hogy nem engedte meg a szabadkézből, terület és fatömeg ismerete, s a tőérték helyes leszámaztatása előtt eszközölt eladásokat. Ezzel a mostani eladással az a közművelődési célokat szolgáló alap, amelyet szolgálni ezen erdők is hivatta vannak, oly tőkéhez jutott, amely örök időkre állandóan, évenként 453.292 korona jövedelmet biztosít kulturális célokra.

Ezenfelül rendelkezésére áll még a havasok 20.356 korona jövedelme (okszerű havasi legelőgazdaság mellett ez is jelentékenyen fokozható még) és a Czódt-völgyi erdők évi 42 k. holdnyi vágásterületének (ez is tulnyomóan luczfenyő) fahozamai eladásából befolyó összegek.

A „Lotru“-völgyi erdőkben a tervezett 22 évi eladás és kihasználás mellett évenként felujtandó, azt is tekintetbe véve hogy $\frac{1}{3}$ részen az első erdősitéseken kívül még pótlások, ismétlések válnak szükségessé, mintegy 850 k. hold. Egy katasztrális hold felujtása, tekintettel, hogy a ritkás őserdőben és gazdag televényes talajon mindenütt számbavehető mennyiségben van már is alnövés, igen bőven számítva sem tehető többre 40 koronánál. A 850 hold felujtása a csemetenevelési költségekkel együtt tehát évenként 34.000 korona kiadást okoz. Marad ezek szerint az eladásból befolyó évi 818.181 korona vételár-részletből 784.181 korona rendelkezésre (a kezelési költségeket, a felmérés és becslés költségeit, a legeltetési, vadászati, halászati jövedelemből és a Czódt-völgyi 5—5 évi favágásterületek eladásából bőségesen fedezni lehet). Ha a 784.131 koronából a 22 év alatt 453.292 K évenként kulturális célokra felhasználtatik, 330.889 korona pedig

4 százalékkal tőkésítettik, 22 év multával ismét 11,332.286 korona új tőke áll a szász egyetem rendelkezésére, amelynek évi 4% kamatai ismét, mint előbb, 453,291.44 koronát tesznek.

Míg a januári eladásnál mindössze 40 éven át évenként 250.000 korona lett volna az alap jövedelme, most örök időközön át ennek majdnem kétszerese.

*

Ha a szász egyetem erdejének előnyös értékesítése óriási hasznára van az érdekelt kulturális intézményeknek, úgy az ország, de különösen Szeben vármegye szempontjából nem csekélyebb jelentőséggel bírt az a kérdés, hogy vajjon ennek az Oláhország felé gravitáló erdőnek fatermése ott dolgoztatik-e fel és tisztán román területen szállittatik-e a tengerhez, avagy feldolgozása magyar földön történik-e és innen indul-e további útjára.

Úgy értesültünk, hogy ebben a tekintetben is sikerült előre nem is remélt eredményt elérni, a mennyiben a legmagasabb ajánlatot tett Feltrinelli cég jogerős nyilatkozattal kötelezte magát a Lotru völgyi erdő egész fatermését kötélpálya segítségével a Czodt völgyébe áthozni, onnan azt iparvasutttal Nagy-Talmácsra vinni s az ott építendő fűrészren feldolgozni. A szállító eszközök létesítése, üzembn tartása, a fűrésztelep építése és üzeme, nem különben a továbbszállítás révén óriási összegek maradnak ekként az országban, a melyek máskülönben reánk nézve elvesztek volna.

Külföldi vélemény Magyarország erdészeti viszonyairól.

Ritkán esik meg, hogy külföldi szakemberek véleményt nyilvánítsanak a magyar erdőgazdaságról s annál inkább érdemes figyelmünkre, ha komoly bírálatot hallhatunk önmagunkról. Éppen ezért úgy véljük, hogy érdeklí t. olvasóinkat Martin dr.-nak a magyar erdőgazdaságra vonatkozó néhány megjegyzése, amely fenti czimen jelent meg a Zeitschrift für Forst- u. Jagdwesen m. é. 3. füzetében. Igaz ugyan, hogy Martin dr. csak elenyészően kis részét látta Magyarországnak, mégis mivel néhány találó megjegyzést tesz s szavai, mint az eberswalde-i, jelenleg

pedig a tharand-i erdészeti akadémia tanáráé (Neumeister dr. helyén) súlylál is birnak, nem tartanók helyesnek, ha közleményéről tudomást sem vennénk.

Martin dr., nem tudjuk, kinek tanácsára, Nyitra megye erdőségeit kereste fel és Stummer báró tavarnoki, Erdődy gróf bajnai, végül a Thonet testvérek nagyugróczi birtokát látogatta meg. Osszesen négy napot időzött Magyarországon s ennek következtében maga is kijelenti, hogy nem lehet szándékában a magyar erdőgazdaságról teljes képet adni vagy beható kritikát gyakorolni; legkevésbé az állami erdőkről, amelyekből mit sem látott.

Idézi mindenek előtt a Nyitra vármegye erdeire vonatkozó statisztikai adatokat Bedő „A magyar állam erdőségeinek leírása” című munkájának II. kiadása alapján s konstatálja, hogy főleg csak a mélyebben fekvő helyeken járván, eltekintve néhány luczfenyővel végzett erdősítéstől, csakis lomberdőt látott, amelyben a bükk és a tölgy részben tiszta állományokban, részben elegyesen lép fel.

A *bükk* igen különféle minőségben fordul elő. A talaj friss és javakorbéli agyagpalából és homokkőből áll és a bükk tenyészetének, az enyhe éghajlathoz hasonlóan, legnagyobbbrészt kedvez. Az erdő mégis igen különféle. Számos szép állomány mellett vannak szabálytalanul nőttek, tősarjakkal és túlkoros fákkal elegyesek is. Ezek bizonyosságot tesznek arról, hogy a fiatalkori erdőápolásnak a bükkösökben is nagy jelentősége van. *Feltűnt Martinnak, hogy a felujitást célzó vágást* (vetővágást) *gyakran magot nem termő években állitják be,* tehát a termőévekre való tekintet nélkül gazdálkodnak. A vágásvezetés szabályainak ez a szabadabb felfogása nálunk, a termőévek gyakorisága következtében, kevésbé aggályos, mint amilyen a németországi bükkösökben volna. Mégis nem lehetett elzárkózni annak felismerése elől, hogy a felujulás a bevetődést megelőző erős ritkítás következtében hiányos maradt. A kiterjedt mértékben szükséges utánpótlásokat lucz- és vörösfenyővel eszközlik. A tölgynek előzetes megtelepítését a bükkösökben Martin nem tapasztalta, daczára annak, hogy a termőhely a tölgynek is megfelel.

A *tölgyesekben* kocsános, kocsántalan és csertölgyet talált, amelyeknek természetes felujitása, hála a gyakori magtermésnek,

jól szokott sikerülni. Ami az északnémetországi erdőgazdára nézve ebben az esetben is feltűnő és szokatlan, az a tölgyesek felujtásánál követett gyors eljárás, *az igen rövid felujtási időtartam*. Ellentétben a német és francia tölgygazdasággal, az anyaállományt már 2—3 évvel a vetővágás után teljesen eltávolítják. Az eredmény világos bizonyítéka annak, hogy ez a *siettetett felujtás Magyarországon sem helyes*. Ha fagy és aszály nem is teszi szükségessé az anyaállomány huzamosabb lábontartását, a roppant buja gyomtenyészet miatt mégsem nélkülözhető. A tölgy ugyan a neki megfelelő viszonyok között a gyomnövényzettel szemben nagy ellenállóképességgel bír, ámde a nagymérvű ritkítás következtében a fű és különféle dudvák is fellépnek és gyökérzetükkel annyira áthálózák a talajt, hogy a makk csirázását gátolják és a fiatal csemetéket megfojtják. Az ilyen gyorsított felujtás végső eredménye, amint azt Martin jellegzetes példákön megfigyelhette, az, hogy oly területeken, amelyeken a tölgy tenyészhetnék, tisztások keletkeznek, amelyeket fenyőfélékkel telepítenek be. Kétségen fölül áll, hogy nagy vágásokban a tölgy felujtása is jobban sikerül, ha egyideig az anyaállomány ernyőzete alatt fejlődik a fiatalos. Igaz, hogy a magassági növekvés némileg visszamarad, de ez kisebb kár, mint az, amelyet a buja gyom- és fűtenyészet okoz.

Tölgyből és bükkből álló elegyes erdőket is bőven láthatott Martin. Fejlődésük történetét az egyes törzsek rendkívül eltérő alakja árulta el. Jól fejlett, szabad koronával és kitűnő törzsalakkal bíró tölgyek mellett mások állottak nyulánk, összeszorult koronákkal; ismét mások el voltak nyomva, vagy már el is haltak. Épp úgy a bükk is részben a környezetnél idősebb, azt elnyomó terebélyes példányokban, részben elnyomottan fordul elő. Az idején való erdőápolás hiánya itt szembeszökő, de az állományok szabálytalansága dacára látható volt, hogy a kellő ápolás mellett azon a vidéken kitűnő elegyes erdők volnának nevelhetők, *egykoru* tölgyből és bükkből. Nem kellene egyebet tenni, mint a burjánosokban a kimagasló bükköket kivágni vagy lenyakalni, hogy a tölgy jó fejlődésének feltételeit állandóan feltalálja.

A tölgyből és bükkből álló elegyre nézve Martin tapasztalatai általában (tehát nemcsak a Magyarországon látottak alapján) abban összpontosulnak, hogy tölgy a bükk közvetlen társaságát annál

inkább elbirja, minél enyhébb a termőhely és minél mélyebb a talaj. Enyhe vidéken, a napnak kitett mély talaju lejtőkön a tölgy és bükknek egyesével való egykoru elegyében a tölgy életfeltételei teljesülnek. Ellenben ott, ahol a termőhely már inkább a bükknek kedvez, mint pl. északi Németország hűvösebb klímája, s általában a napnak kevésbé kitett és sekélyebb talaju termőhelyek, ott a tölgy és bükk egykoru és egyesével való elegye nehezen tartható fenn. Az elegyítés ez esetben csak elkülönített csoportokban vagy nagy korkülönbségekkel (alátelepítés) szokott sikerülni.

Sarjerdőt is látott Martin Nyitra megyében és különösen a községek birtokában lévőket említi dicsérettel, mint kitűnő, sőt mintaszerű állapotban lévőket. Megemlíti, hogy ezek állami kezelésben állanak és üzemtervvel bírnak. Vágásfordulójuk többnyire 20 év. Ha tisztán a kéregtermelésre irányulna a gazdaság, úgy azokon a kitűnő termőhelyeken bizonyára még alacsonyabb vágásfordulót alkalmaznának. Mivel azonban a községek a fatermésre is súlyt helyeznek, a magasabb, több tűzifát szolgáltató forduló indokolt.

Összehasonlítva a magyar cserhántó-üzemben álló erdők viszonyait a németországiakkal, műszaki tekintetben (t. i. a termelésre nézve) különbséget nem talál Martin. A cserhántó üzemnél azonban nem is a műszaki természetű kérdések, mint inkább a jövedelmezőség kérdése van felszínen s erre nézve is hasonlóságot talál a magyar és a német viszonyok között. A kéreg árának hanyatlása következtében ugyanis a magyar cserhántó üzem is válság előtt áll, habár nem oly súlyos előtt, mint Németországban, ahol az árak esésével egyidejűleg a termelési bérek felszöktek.

A cserhántó üzem jövedelmezőségének hanyatlása oly jelenség, amelyet a dolog lényege és az erdő története megokol. A cserhántó-erdő hosszú ideig jól jövedelmezett, sokszor ugyanannyit jövedelmezett, mint a szálerdő. De hogy ez állandóan így legyen, az az erdőgazdaság természetével nem fér össze, mert a termelési költségek és a hozam közötti viszonylattal ellentétben áll, hogy az extenzív cserhántó-üzem, mely gyakran a fakészlet könnyelmű kihasználásának a következménye, állandóan ugyanoly erdőjáradékot nyújtson, mint a szálerdő, amely fakészletében sokkal nagyobb tőkét bir, jövedelmet szolgáltató tényezőként. A magyar-

országi, egykori szálerdőkből származott sarjerdők, ebben a tekintetben Martin szerint igen jellemzőek.

A kéreg árhanyatlása módosítja az üzemet is. Előbb szabály volt, hogy minden rendszabály a kéreg minőségének javítására irányuljon, ami alacsony vágásfordulókhoz vezetett. Mihelyt a kéreg ára süllyed, a fáé pedig emelkedik, ez megváltozik. Ez esetben előnyös a vágásfordulót, amint ez a magyarországi sarjerdőkben történik, magasabbra szabni, mint amennyi a kéregérték maximumának megfelel. Szintugy a tultartás kérdésének megítélése is módosul. Régebben a cserhántó-erdőben főfák visszatartása káros volt. Jelenleg esetleg jó befolyással lehet az erdő jövedelmezőségére.

Németországban úgy állanak a viszonyok, hogy a sarjerdőknek szálerdőkké való átalakítása kívánatos. Ezt az átmenetet azonban csak jómódu erdőbirtokosok bírják el, míg a hozam időleges apasztása és a mesterséges erdőtelepítés azoknál a birtokosoknál akik a cserhántó-erdők tulnyomó részét bírják, mint községek, kisbirtokosok, igen nehéz. Ezért a cserhántó-üzem válsága Németországban még nem egyhamar fog véget érni s az államnak kellene a gazdaságilag gyenge existenciák segítségére sietni, megfelelő gazdaságpolitikai rendszabályok útján.

Martin ez utóbbiak alatt, amint további fejtegetéseiből kitetszik, a cserkéreg Németországba való behozatalának hathatós védvámokkal való csökkentését érti, ami azonban viszont a fogyasztó iparágak érdekével ellenkezik. Rendszerint pedig ezek igényei a mérvadóak. (Tényleg, a megújított kereskedelmi szerződés szerint ezentul is vámmmentesen mehet a cserkéreg Németországba.)

Martin dicséretére legyen mondvá, hogy megjegyzéseit minden általánosítás nélkül, csakis a felkeresett néhány erdőgazdaságban látottakra vonatkoztatja. Mi, akik az általa meglátogatott birtokokat nem ismerjük, nem vonhatjuk kétségbe megjegyzéseinek helyességét, annál kevésbbé, mert más vidékeken tapasztaltak alapján teljesen osztjuk nézetét, különösen ami fokozatos felújító vágásaink gyors tarolását illeti. Ritkán látni hazánkban szakszerűen keresztülvitt természetes felújítást, legtöbbsnyire fanemre való tekintet nélkül az 5 évre terjedő, bizonyos erdőrendezési sablonból eredő felújítási időtartam divik, amely vajmi

gyakran, sőt mondhatjuk a legtöbb esetben teljes ellentétben áll a helyes gazdaság elveivel. Négy napi, hazánk igen kis részére kiterjedő út elegendő volt, hogy Martin a magyar erdőgazdaságnak ezt a gyöngéjét észrevegye. Okuljunk kritikájából!

Kétségtelenül igaza van abban a tekintetben is, hogy az ifjúkori erdőápolás elmaradása sok erdönket juttatta rosszabb karba, mint amilyen a felújítás eredménye szerint, a kellő gondozás mellett lehetett volna.

A községi erdeink állami kezelésére, az ottani sarjerdők jó állapotára vonatkozó megjegyzéseit jóleső örömmel vehetjük tudomásul.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

I.

TITKÁRI JELENTÉS.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1906. évi közgyűlésén előadta *Bund Károly*.

Tisztelt Közgyűlés! Az elmúlt egyesületi évről szóló jelentésemet ezuttal azzal kezdek meg, hogy egyesületünk egyik régi óhajának teljesüléséről számolok be. Már abban a rövid visszapillantásban, amelyben tárgysorozatunk egyik előbbi pontjánál az egyesület 4 évtizeden át folytatott tevékenységével foglalkoztunk, alkalmam volt reámutatni arra, hogy az Országos Erdészeti Egyesület az erdőtisztek jogos igényeinek kielégítésében az erdőgazdaság nyugodt fejlődésének egyik fontos biztosítékát látván, érdekükben s nevezetesen az állami erdőtisztek érdekében többször emelt szót. Felszólalásainak, indokolt felterjesztéseinek volt is eredménye, amennyiben az Országos Erdészeti Egyesület közbelépésének kétségtelenül nagy része van abban, hogy az 1893. évi IV. t.-cz. hatálya utólag az állami erdőtisztekre is kiterjesztetett, a műszaki díjnoki intézmény megszűnt és a magasabb állások száma is a múlt évtized folyamán, habár szerény mértékben, szaporított. Nem kicsinylendő eredmények voltak már ezek is, de teljesen kielégítőeknek nem voltak mondhatók, az Országos Erdészeti Egyesület tehát nem késett az 1904. évben ez ügyben újabb,

az állami erdőtisztek minden jogos igényére kiterjedő felterjesztéssel fordulni a földmivelésügyi kormányhoz.

Az általános politikai viszonyok — amint mindnyájunk előtt ismeretes — mindeddig akadályai voltak annak, hogy az állami erdőtisztek ügye dülőre jusson. Most azonban, amidőn a földmivelésügyi tárca vezetése ismét annak a bölcs államférfiúnak kezébe van téve, akinek, az ő gazdasági éleslátása és a tisztviselők iránti messzemenő jóindulata révén, a már előbb felsorolt s az akkori viszonyokhoz mért eredmények javarészét is köszönhetjük, íme abban a felette örvendetes helyzetben vagyok, hogy a mai ünnepi közgyűlésnek jelentést tehetek az Országos Erdészeti Egyesület 1904. évi felterjesztésének minden lényegesebb pontban való elfogadásáról, tehát az állami erdőtisztek helyzetének a közeljövőben remélhető oly javulásáról, amely míg egyfelől a magánszolgálatban állók javadalmazására kétségkívül kedvező visszahatással lesz, másfelől nagyban hozzá fog járulni a hazai erdőgazdaság jövő fejlődéséhez, amelynek egyik biztosítéka a művelésére első sorban hivatott erdészeti tisztviselők megelégedése, megnyugtató anyagi helyzete.

Ebbeli jelentésemet nemcsak az 1907. évi állami költségvetésnek a földmivelésügyi minisztériumra vonatkozó s az Erdészeti Lapokban is méltatott részére alapíthatom, hanem Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter ur ő nagyméltóságának a közelmúlt napokban egyesületünkhöz intézett leiratára is, amelyet legcélzerűbb szószerint idéznem, hogy a t. Közgyűlés teljes képet nyerjen arról, mily mértékben teljesültek egyesületünknek kívánásai. Ez a leirat egyuttal legfényesebb tanubizonyossága annak, hogy ő nagyméltósága mily odaadással szolgálja azt az ügyet, melynek élére állott és mennyire szíven viseli tisztviselőinek sorsát.

Az egyesületi elnök ur ő nagyméltóságához intézett leirat szövege a következő: (A szöveget l. az alább közölt válaszmányi jegyzőkönyvben).

Tisztelt Közgyűlés! A miniszter ur ő nagyméltóságának felolvasott leiratából határozott tudomást szerezhetünk arról, hogy az egyesület kérelmének egyik igen lényeges része, az utiköltségek és a lótartási átalányokra vonatkozó kívánság már teljese-

désbe ment, hogy továbbá a másik leglényegesebb kívánság, a létszámnak a magasabb állások szaporítása által való rendezése, a jövő évben remélhető. Igen nagymérvű javulását jelenti ez az állami erdőtisztek helyzetének és teljesen indokolttá teszi, hogy őszinte hálánkat fejezzük ki Darányi Ignác ur ő nagyméltóságának, hogy atyai gondoskodással magáévá tette az állami erdőtisztek régóta vajudó ügyét s azt az ily természetű kérdéseknél mindig felmerülő nagy nehézségek daczára, ily nagy sikerrel vitte a megoldás felé. Ő nagyméltósága ezzel a hazai földművelés és ennek keretében az erdőgazdaság terén szerzett el nem muló érdemeinek hosszú sorozatát egy ujjal szaporította. Méltóztassék tehát t. Közgyűlés a miniszter ur átiratát örvendetes tudomásul venni, annak a kérelemnek kifejezése mellett, hogy az erdőgazdaság érdekében álló javaslatokat a jövőben is hasonló jóindulattal felkarolni méltóztassék.

A mult évi közgyűlés a felső erdészeti szakoktatás ügyében tudvalevőleg magáévá tette és megújította az 1896. évi országos erdészeti kongresszus erre vonatkozó határozatát, amely önálló erdészeti főiskolának Budapesten leendő felállítását követelte és utasította az igazgató-választmányt, hogy alkalmas időben ebben az ügyben új előterjesztéssel forduljon a kormányhoz.

Tisztelettel jelentem, hogy ez az előterjesztés mindeddig meg nem tétetett, kezdetben az akkor fennforgó zavaros politikai viszonyok miatt, amelyek az ilyen kérdések felvetésére kevésbé látszóttak alkalmasaknak, de ujabban sem, még pedig azon kapcsolat következtében, amely az egyesület és az erdészeti főiskola tanári karának mozgalma között fennáll. Az egyesület újabb állásfoglalását az erdészeti főiskola ügyében ugyanis a tanári kar provokálta a mult évben beküldött ismert emlékiratával, a czélszerűség tehát azt parancsolta, hogy az egyesület a tanári karral lehetőleg egyidejűleg lépjen elő javaslatával. Miután pedig a főiskolai tanári kar csak a legutóbbi napokban s ekkor sem teljesen a mult évi alapon tette meg felterjesztését, egyesületünknek is csak a közeli jövőben van módjában a mult évi közgyűlés határozatát végrehajtani.

Az a körülmény, mely a főiskolai tanári kart arra készítette, hogy mult évi álláspontjától némileg eltérjen, egyesületünk igaz-

gató-választmányát is foglalkoztatta. Ez a földmívelési egyetem eszméjének felvetődése, amely főiskola mezőgazdasági, erdészeti, állatorvosi s esetleg még némely más, pl. a kulturmérnöki fakultást ölelné fel. Ezt a már régebben is felmerült eszmét ujabban Hutyra Ferencz dr. penditette meg az állatorvosi főiskola megnyitó-ünnepén és azóta állandóan foglalkoztatja az érdekelt köröket, sőt a kormányt is, amely a gazdasági szakoktatás ügyében a közel jövőben tartandó értekezleten megvitatandó kérdések közé a hármas főiskolát is felvette.

Mindez természetesen kötelességévé tette a választmánynak, hogy evvel a kérdéssel maga is foglalkozzék, még pedig főleg azokból a szempontokból, amelyek az 1896. évi kongresszus s illetőleg a mult évi közgyűlés határozatainak hozatalánál mérvadók voltak.

A választmány úgy találta, hogy amennyiben a földmívelési egyetem keretében az erdészeti fakultás azzal az önállósággal rendelkeznék, amelyet pl. a tudomány-egyetem egyes fakultásai élveznek, a földmívelési egyetem keretében is elérhetők azok a célok, amelyek az 1906. évi, illetőleg a mult évi határozatot megértették. Sőt talán ennél több is éretnék el, nevezetesen fokozott mértékben lehetne számítani arra, hogy erdőbirtokosok fiai látogassák a főiskolát, elérhető volna, hogy a mezőgazdák az erdészet encyklopédiáját leghivatottabb részről hallgassák, végül számos előny származnék a különféle szakok tudományos képviselőinek folytonos érintkezéséből. Igen találóan mondja erre Hutya dr., hogy mostani széttagoltságukban *a tanárok s hallgatók nélkülözik azt a felette előnyös, kölcsönös befolyást, melyet az egyetemeken a különböző fakultásokban egymásra gyakorolnak, megtanulják méltányolni egymásnak tanulmányait és a rokon foglalkozások értékét, ami az életbe kikerülve, egymást támogató, összhangzó és ezzel eredményesebb tevékenységre készítetné a különböző gazdasági ágazatok képviselőit.*

Ezen mérlegelések alapján azzal a javaslattal lép az igazgató-választmány a t. Közgyűlés elé, méltóztassék a mult évben a főiskolai oktatás ügyében hozott határozatot oly értelemben kiegészíteni, *hogy az erdészeti felső oktatásnak egy földmívelési egyetem keretébe való felvétele is megfelel az erdészet érdekeinek.*

Amde nem csupán a felső erdészeti oktatás kérdésével foglalkozott az igazgató-választmány az elmúlt évben, hanem az alsó erdészeti szakoktatással is, még pedig igen behatóan.

Már mult évi jelentésemben volt szerencsém az igazgató-választmány abbeli szándékát jelezni, hogy az alsó erdészeti szakoktatás ügyével foglalkozik s ebben a fontos kérdésben a saját kebelén kívül álló érdekelteknek és szakférfiaknak is alkalmat nyújt a véleménynyilvánításra. Evégből az egyesület elnöksége f. évi március hóban széleskörű értekezletet hívott össze, amelynek vezetését Sóltz Gyula ömértósága volt szíves hálára kötelező módon elvállalni. Az értekezlet a szóbanforgó, és sok ellentétes, egymással mindenben össze sem egyeztethető részletet felölő kérdést minden oldalról megvilágította s az ekként megnyilvánult sokféle nézet lényegesen megkönnyítette az igazgató-választmány állásfoglalását ebben a sokat vitatott ügyben.

Az erdőőri szakoktatás terén idők folyamán egyes hiányok mutatkoztak, amelyek, ami a szakiskolák szervezetét illeti, két irányban csucsosodtak ki, és pedig egyfelől a felvételi feltételek, másfelől az iskolának a gyakorlati oktatás szükségleteinek megfelelő felszerelése tekintetében. Harmadik lényeges szempontként a kisebb magánbirtoknak alsó képzettségű, de mégis kellő értelmiséggel bíró kezelő altisztek iránti szükséglete merült fel, amely czélszerűen csakis az alsó erdészeti szakoktatás keretében található megoldást.

A felvételi feltételek módosításával biztosítandó volna az, hogy a szakiskolákba csakis kellő előképzettségű oly egyének jussanak, akiknek az általános elemi ismeretekben való oktatására a szakiskolán már nem kell sok időt fordítani, s akik ezenfelül származásuk és előéletük alapján leginkább remélni engedik, hogy jó erdészeti altisztekké nevelhetők. Végül megszüntetendő volna az a nagy korkülönbség, amely jelenleg a szakiskolai növendékeknél előfordul.

Ezen célokhoz képest az igazgató-választmány a következő felvételi feltételeket ajánlotta a földmívelésügyi miniszter urnak elfogadásra:

1. Legalább is hat elemi iskolai osztály elvégzéséről szóló bizonyítvány.

2. Felvételi vizsga, melynek tárgyai szabatosan megállapítandók.
3. Legalább a 16 éves, legfeljebb a 30 éves életkor betöltése.
4. Előzetes gyakorlati szolgálattal bírók, ha arról magaviseletükre is kiterjedő, hiteles bizonyítványt hoznak, különben egyenlő minősítés mellett előnyben részesülnek.
5. Egyenlő minősítés mellett erdészeti alkalmazottak, másod-sorban földmivesek és földmives-munkások gyermekei előnyben részesülnek.

6. A felvételt a szakiskola igazgatója végzi.

Ami a szakiskolák szellemi és dologi tekintetben való felszerelését illeti, az igazgató-választmány a tapasztalt hiányokból kiindulva, a következő elvek elfogadását ajánlotta a kormánynak:

Szükséges, hogy az erdőőri szakiskolák a kellő számú és kellő gyakorlattal bíró állandó személyzettel birjanak, anélkül, hogy az ottani alkalmaztatás állandósága a személyzet előmeneteli viszonyaira hátrányos legyen. A szakiskola igazgatója a megfelelő fegyelmi és szolgálati hatáskörrel ruházandó fel s a személyzet minden olyan munkától, mely az oktatás hátrányára lehetne, felmentendő.

Az erdőőri szakiskolák tanfolyama 2 év. Az erdőőri oktatás legfőbb kelléke, hogy teljesen gyakorlati alapon nyugodjék. Evégből szükséges, hogy kellő térfogatu, gazdasági egységet képező s a szakiskola által kezelt oly erdőbirtok álljon rendelkezésre, melynek adminisztrációja egyszerű, berendezése tanulságos, hogy a növendékek az erdészeti és irodai segédszolgálatnál felmerülő gazdasági és műszaki teendőket gyakorlatilag elsajátíthassák s a vadászatban és vadtenyésztésben is kellő jártasságot szerezhessenek.

Ami végül az u. n. kezelő altisztek iránti szükséglet kielégítését illeti, azt az igazgató-választmány a tananyag megválasztása után véli biztosíthatónak, kimondván, hogy a szakiskola tananyagául mindaz szolgál, amit az erdőőrnek belterjesen kezelt erdőbirtokokon a maga munkakörében tudnia kell. Miután pedig az erdőtörvény 22. §-a értelmében a 17. §. alá tartozó kisebb erdőbirtokokon is előfordulhat, hogy az erdő őrzését és kezelését egy és ugyanaz a személy teljesíti s a 17. §. alá nem tartozó apró erdőbirtokokon tapasztalat szerint értelmesebb erdőőrök elég gyakran bíznak meg a birtok összes gazdasági ügyeinek ellátásával, erre a körül-

ményre a tananyag megválasztásánál bizonyos mértékig figyelemmel kell lenni.

Hogy pedig a szakiskola végzett növendékeinek a gyakorlati képzettségü erdőőrökkel szemben némi előny biztosítható legyen, a szakiskola végbizonyítványa a választmány javaslata szerint egyuttal pótolná az erdőőri szakvizsgáról szóló bizonyítványt.

A szakiskolát nem végzett erdőőrök ezentul is 3 évi gyakorlat után tennék le a szakvizsgát, amely lehetőleg minden vármegyében volna tartandó.

Méltóztassék tisztelt Közgyűlés az igazgató-választmánynak az alsó erdészeti oktatás ügyében tett javaslatait, amelyek, ha a kormány részéről figyelemben részesülnek, az ezen a téren érezhető bajokat orvosolnák, jóváhagyólag tudomásul venni.

Az alsó erdészeti személyzet ismereteinek fejlesztésével azonban az igazgató-választmány még más tekintetben is foglalkozott. Szükségesnek és erdőgazdaságunk érdekében állónak tartotta ugyanis, hogy a kisebb erdőbirtokosok, az erdészeti altisztek, erdőőrök, a volt urbéresek erdőbirtokain alkalmazott u. n. erdőgazdák, végül a magánerdőbirtokokon található, alsó minősítéssel bíró különféle erdészeti alkalmazottak igényeinek megfelelő szaklap adassék ki, hogy a nevezettek körében az erdészeti ismeretek a szükséges mértékben propagáltassanak és az erdőgazdaság elvei és számos kérdései a gyakorlati élet követelményeinek megfelelően ismertessenek, hogy azokat szakképzettségük növelésére és szolgálatadójuk javára hasznosíthassák.

Emellett ez a lap arra is szolgál, hogy az erdészeti altisztek és erdőőrök jogos érdekeit és kívánságait a nyilvánosság előtt képviselné.

A lapnak tárgykörét képezi tehát elsősorban is az erdőgazdasági ismereteknek olyan alakban és módon való terjesztése, hogy kisbirtokosaink és erdészeti altisztjeink szakképzettségüket a működési körüknek megfelelő mértékben gyarapíthassák.

Foglalkozik a lap továbbá a vadászattal és az okszerű vadgazdasággal.

Röviden kiterjeszkedik más gazdasági ágazatokra is, mint a gyümölcsstenyésztésre, a méhészetre, halászatra, az állattenyésztésre, a rétművelésre és a mezőgazdaság körébe vágó dolgokra.

Ismerteti az olvasói érdekkörébe vágó törvényeket, rendeleteket, utasításokat.

Tért nyit kérdéseknek és feleleteknek.

Közöl — a politika teljes kizárásával — általános érdekű apró cikkeket, tárczaszerű elbeszéléseket, leírásokat, hasznos tudnivalókat.

S végül azon ismert körülménynél fogva, hogy egyfelől erdőreink gyakran igen nehezen jutnak álláshoz, másfelől pedig a birtokosok erdő- és vadgazdaságuk részére, nem lévén kellően tájékoztatva a hazai kínálatról, gyakran a külföldről hoznak személyzetet, a megindítandó lap egyik további feladatát képezi az altiszti, erdő- és vadőri állásokra és álláskeresőkre vonatkozó értesítéseknek díjmentes közlése.

Ez az új szaklap, melynek rendeltetését fentiekben jelezni bátorkodtam, jövő évi január hó 1-ével indul meg az egyesület kiadásában „Az Erdő” czimen és Török Sándor szakiskolai igazgató ur szakavatott szerkesztésében. Havonként két példányban jelenik meg s a lap ára egész évre csupán 4 K. lesz. Ha ezen olcsó árnak daczára idővel valamely tiszta jövedelme lesz az új lapnak, az az igazgató-választmány határozata szerint külön, az előfizetők javára fordítandó jótékony alapként lesz kezelendő, melynek rendeltetése később állapittatik meg.

Tisztelt Közgyűlés! Erdőgazdaságunk fejlődésével mindinkább nagyobb szükségünk van értelmes altisztekre és erdőőrökre. Az új lap egyik főhivatása ennek a személyzetnek a körében a szakismereteket terjeszteni és folyton ébren tartani, azt hiszem tehát, hogy joggal kérhetem a t. Közgyűlést, hogy az igazgató-választmánynak az új lap megindítására vonatkozó határozatát jóváhagyni méltóztassék.

Egyben a hazai szakirodalomnak ezt az új termékét a t. Közgyűlés tagjainak becses figyelmébe és támogatásába ajánlom.

Emellett az igazgató-választmány az Erdészeti Lapok fejlesztésére is gondot fordított.

A m. évi december hó 17-én tartott közgyűlés előtt Márton Sándor tagtársunk egy indítványa feküdt, az Erdészeti Lapok kétfetenként való megjelenése ügyében, amelyet a közgyűlés az igazgató-választmánynak adott ki.

Az igazgató-választmány az indítvány tanulmányozása során előnyösnek találta, ha az egyesületi közlemények és általában a szakhírek gyorsabban jutnak az olvasók tudomására, Márton Sándor tagtársunk indítványát tehát elfogadta és elrendelte, hogy az Erdészeti Lapok 1907. évi január hó 1-től havonként kétszer jelenjenek meg.

Méltóztassék t. közgyűlés az igazgató-választmánynak ezt a határozatát, amelyből folyó kiadási többlet később tárgyalandó jövő évi költségvetésünkbe felvétellett, jóváhagyólag tudomásul venni.

Egyesületünknek 6 év előtt előadott az a kérelme, hogy az erdei vasutak részére a kisajátítási jog biztosítsassék, az iparfejlesztésről szóló törvény 8. §-ában teljesedésbe ment. Az igazgató-választmány ezt örömmel vette tudomásul, egyidejűleg azonban az ily vasutak engedélyezési eljárásának egyszerűsítését újból kérelmezte a kereskedelemügyi kormánytól.

Az egyesületnek az az akciója, amely a métermértéknek a fakereskedelem terén való érvényesítést célozza, a sikerhez egy nagy lépéssel közelebb jutott, a métermérték kötelező használatáról újabb törvény hozatván, amelynek alapján ez a régi óhajunk remélhetőleg mielőbb valóra válik.

Azon újabb kérdések között, amelyek az igazgató-választmányt foglalkoztatták, első sorban a gazdasági érdekképviselőt kell felemlítenem. A mezőgazdaságnak a kötelező társulás alapján való kamaraszerű szervezkedése, amelylyel a kormány is komolyan foglalkozik, részünkről is szükségessé tette annak megfontolását, nem kellene-e oda törekedni, hogy a mezőgazdasági érdekképviselőt, az erdőgazdaság bevonásával, földmívelési képviselővé bővítsessék, avagy az erdőgazdaság érdekei ezen a téren másképpen óvassanak meg. Az igazgató-választmány általánosságban szükségesnek tartja, hogy az erdőgazdaság a gazdasági érdekképviselőt terén is érvényesüljön, ennek mikénti keresztülvitelére nézve azonban még nem állapodott meg, hanem mindennek előtt elhatározta, hogy a földmívelésügyi miniszter urat megkéri, hogy az erre vonatkozó tárgyalásokba egyesületünket is bevonja. Hasonló kérelmet intézünk az Országos Magyar Gazdasági Egyesülethez is.

A kormány felhívására véleményt mondott az egyesület az új kereskedelmi szerződéseknek az erdei termékek kivitelére gyakorolt hatásáról.

Fakivitelünk kérdésével azonban a választmány még más vonatkozásban is foglalkozott, előkészítvén az egyesület állásfoglalását a vasuti tarifáknak hir szerint tervezett emelésével és a debreczeni kereskedelmi és iparkamarának a fakivitel megnehezítésére irányuló egyik határozatával szemben. Ezek az ügyek azonban, nemkülönben a legújabb időben napirendre került néhány más ügy is, még tárgyalás alatt állanak, bővebben velük tehát csak jövő évi jelentésemben fogok foglalkozhatni.

Az Állatvédő Egyesület megkeresésére elvállalta az egyesület egy oly füzet megírását, amely a tanítóknak egyfelől vezérfonalul szolgálna az u. n. madarak és fák napján tartandó azon oktatásnál, amelynek hivatása, hogy a gyermekekbe a fásítás és az erdő iránti érzéket beleoltsa s másfelől rövid utmutatást adna az ültetésre. A kiadandó és ingyen szétosztandó füzet mintegy ki egészítése eddigi népszerű kiadványainknak és remélhetőleg számos barátot szerez az erdőnek a néptanítók és a gyermekek között.

Elvállalta az igazgató-választmány továbbá a jövő évben Bécsben tartandó VIII. nemzetközi gazdasági kongresszusra vonatkozó meghívók szétküldését a magyar erdőgazdasági érdekelttség körében s elhatározta, hogy a kongresszuson magát képviselteti. Mindenestre kívánatos volna, hogy azon t. tagtársaink közül minél számosabban vennének részt.

Elhatározta végül az igazgató-választmány, hogy a Pécsen a jövő évben tartandó országos kiállításon az egyesület kiadványai-val szintén részt vesz.

Ezekben volt szerencsém az egyesület mult évi működésének főbb mozzanatairól beszámolni, meg kell azonban még emlíkeznem Róth Gyula urnak, a közp. erd. kísérleti állomás adjunktusának tegnapi érdekes előadásáról, az áterdölések gyakorlati keresztülvitelére vonatkozólag és Bartha Ábel tagtársunknak ezt követő műszer-bemutatásáról, amelyek alkalmat adtak arra, hogy a mai ünnepi közgyűlésre nagy számban ide sereglett t. tagtársak az erdészeti tudományokkal is foglalkozzanak.

Áttérve ezek után alapítványaink ügyére, tisztelettel jelentem, hogy a tegnapi választmányi ülés a Horváth Sándor alapítvány idei jutalomdíját a magyar erdőgazdaság egyik régi, buzgó munkásának, Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsos urnak ítélte oda, amivel egyesületünk elismerését nyilvánítja azért az immár 4 évtizedre visszatekintő fáradhatlan és eredménydus tevékenységért, amelyet ő méltósága az állami erdők adminisztrációjának rendezése, gazdálkodásuk emelése, új, czélszerű gazdasági eljárások meghonosítása, az erdőmunkások ügyeinek rendezése, a magyar erdészeti történelmi adatainak kutatása s még sok más téren kifejtett.

Jótejkony alapítványainkból a mult év végével ismét számos segílyt osztottunk ki, összesen 5388 K.-t.

Ami az egyesület vagyonálladékát illeti, erre nézve a t. Közgyűlést a szétosztott és külön tárgyalandó m. é. számadások tájékoztatják. A folyó évre vonatkozólag, ezek kiegészítéseként jelentem,

hogy bevételeink decz. 8-ig 72,701 K. 63 f. tettek ki,
kiadásunk pedig --- --- --- 47,719 " 96 " volt,
ugy, hogy a pénztárt készlet 24,991 " 67 "

A számadásvizsgáló bizottság a pénztárt több ízben rovan-solta s teljesen rendben találta.

Tagjainknak létszáma a következő: alapítótag 850, rendes tag 1096, összesen 1946.

Tiszteletteljes jelentésem befejezéséül még az a szomorú kötelesség hárul reám, hogy elhunyt tagjainkról emlékezzem meg. Elhunytak az alapító tagok sorából: ifj. Aue József, Berchtold Richard gróf, Bielek István, Lehoczky Aladár, Pollág Géza, Raab Samu, Radvánszky Béla báró és Schillinger Adolf. A rendes tagok sorából: Cseh Bertalan, Demarcsek Béla, Dömsödi Zoltán, Eltzenbaum Róbert, Gombossy Ferencz, Hönsch Manó, Kenedi Ernő, Lányi Ernő, Lumnitzer Béla, ifj. Mjazovszky Károly, Pilászy Endre, Popovich Stachius és Rozinszky László.

Méltóztassék t. Közgyűlés elhunytuk feletti részvétének jegyzőkönyvi kifejezést adni.

Végül tisztelettel jelentem, hogy néhai nagyérdemű alelnökünknek, Wagner Károlynak a sírját az elmúlt évben is kegyelettel gondoztuk.

II.

JEGYZŐKÖNYV

az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának 1906-évi december hó 8-án tartott üléséről.

Jelen vannak: *Bánffy* Dezső báró elnök, dr. *Bedő* Albert és *Horváth* Sándor alelnökök, *Arató* Gyula, *Bittner* Gusztáv, *Csupor* István, *Havas* József, *Hangay* Géza, *Hirsch* István, *Lászlóffy* Gábor, *Podhradszky* András, *Schmidt* Ferencz, *Téglás* Károly *Tomcsányi* Gusztáv, *Török* Gábor, *Vuk* Gyula választmányi tagok, az egyesületi tisztikar és több más egyesületi tag.

Távolmaradásukat kimentették: *Csik* Imre, *Kiss* Pál, *Krajcsovits* Béla, *Laitner* Elek, *Máday* Izidor, *Péché* Kálmán, *Simon* Gyula, *Sóltz* Gyula, *Tomcsányi* Gyula és dr. *Tuzson* János.

I. Elnök az ülést megnyitja és a jegyzőkönyv hitelesítésére dr. *Bedő* Albert I. alelnököt és *Hirsch* István vál. tagot kéri fel

II. A pénztár állásáról a titkár a következő jelentést terjeszti elő:

bevétel f. évi január hó 1-től decz. 8-ig. 72701 K 63 f,
míg a kiadás ugyanezen idő alatt 47719 K 96 f.

Rendkívüli befizetések czimén a következő összegek folytak be: kötvényben tett alapítványok törlesztésére és készpénz alapítványként 340 K. és a titkári nyugdijalap javára 46 K 74 f.

Tekintettel azon körülményre, hogy az V. kiadási rovaton (az egyesület terhére kiadott nem állandó irodalmi kiadványok költségei) és a XXII. kiadási rovaton (az egyesület által a szerzők terhére kiadott szakmunkák és iratok kiadási költségei) előírányzott összegek csak részben, illetve nem voltak felhasználhatók és csak a jövőben lesznek felhasználandók, azok felhasználásukig letétbe volnának helyezendők.

Javasolja továbbá a titkár, hogy az évi zárlat után az alapítóknél, valamint az egyes alapítványoknál mutatkozó készpénz-készletekért magyar korona járadék kötvény vásároltassék.

Az igazgató-választmány a pénztári jelentést tudomásul veszi és a titkárnak a letétbe helyezésre és értékpapírvásárlásra vonatkozó indítványát elfogadja.

III. A Horváth Sándor alapítvány jutalomdíjára az egyesületi tagok két érdemes szakférfiut ajánlottak. Az igazgató-választmány

ezek közül titkos szavazás mellett 10 szavazattal 2 ellenében a jutalomdíjat a magyar erdőgazdaság körül szerzett nagy érdemeinek elismeréséül Tomcsányi Gyula miniszteri tanácsosnak ítélte oda.

IV. Az egyesület jótékony alapítványából az igazgató-választmány a következő segélyeket szavazza meg:

1. Wagner Károly és Luczenbacher Pál alapítványokból: özv. Gere Andrásnénak és özv. Kremniczky Aladárnének 50—50 K-t, továbbá 40 K-t a következőknek: özv. Böhm Ferenczné, özv. Janák Lászlóné, özv. Winkler Ferenczné, özv. Muhos Istvánné, özv. Zachár Józsefné, özv. Zeller Gézáné, özv. Hoffer Tivadarné, özv. Guha Károlyné, özv. Németh Pálné, özv. Pukács Antalné, özv. Basa Lajosné, özv. Skultéty Nátánné, özv. Rusz Miksáné, özv. Lehoczky Aladárné, özv. Rétyi Zsigmondné, özv. Hermel Ágostné, özv. Bernárd Józsefné, özv. Pellion Lajosné, özv. Hajdu Józsefné, özv. Pollág Gézáné, özv. Werner Emilné, özv. Makónyi Samuné, özv. Nagy Gyuláné, özv. Adriányi Antalné, özv. Salamon Lajosné, özv. Collinászy Flórisné, özv. Hethésy Lászlóné, özv. Ilesu Jakabné, özv. Kürthy Gézáné, özv. Radu Miklósné, özv. Marcelly Gusztávné, özv. Braun Károlyné, özv. Sável Sándorné, özv. Vassányi Aurelné, özv. Petyko Józsefné, özv. Kádár Istvánné, özv. Révay Lajosné, özv. Hantos Jánosné, özv. Plech Józsefné, özv. Reindl Károlyné, özv. Domokos Sándorné, özv. Jenőffy Jenőné, özv. Seeberg Adolfné, özv. Hecht Józsefné, özv. Belházy Emilné, özv. Balás Emilné, özv. Matuskovics Béláné, özv. Revi Józsefné, özv. Früstök Istvánné, özv. Verbovszky Józsefné, özv. Csaszgóczy Mihályné, özv. Lengyel Ödönné, özv. Weigl Róbertné és özv. Tauber Ödönné. Összesen 2260 K.

2. A gróf Tisza Lajos alapítványból: Kákossy László 160 K, N. Kiss Ernő 150 K, Ágh Gyula 140 K, Hors Vilmos, Lux János 120—120 K, Jamniczky Antal, Kolozs József, Stark Ferencz, Giller Ede, Spanyol Géza, Blattny Ernő, Jancsó István, Brannich Gyula, Kintses József és Legányi Géza 80—80 K, Deák János és Petyko Antal 60—60 K, Fülöp János, Ambrus Dezső, Simsik Mihály, Geyer Viktor, Vozárik Ferencz 50—50 K, Ilosvay Dezső, Rácz Imre, Markocsány Ferencz és Szálka Albert 40—40 K, összesen 2020 K.

3. Az Erzsébet királyné alapítványból: özv. Sável Sándorné

leánya, Früstök Eva és Szalay Anna 60—60 K-t, a 3 Plecheisz nővér 156 K-t, Kernács Róza, Janák Elvira és Irén, özv. Zeller Gézané leánya, özv. Hoffer Tivadarné leánya, özv. Németh Pálné leánya, Basa Irén, özv. Hermel Ágostné leánya, özv. Hajnal Istvánné leánya, Hajdu Márta, özv. Werner Emilné leánya, Ziegelhofer Ida, Braun Ida, özv. Reindl Károlyné leánya 40—40 K-t, összesen 896 K.

4. A Faragó Béla-féle alapítványból: Kernács Béla és Hajnal Lajos egyenkint 83 K 33 f. A 3-ik, 83 K 34 filléres jutalomra a választmány az alapítványtevőnek az alapszabályok értelmében 1. helyen özv. Hermel Ágostné egyik fiát, 2. helyen özv. Gere Andrásné, 3. helyen özv. Seeberg Adolfné egyik fiát hozza javaslatba.

V. A földmivelésügyi miniszter a következő átiratban értesíti az egyesületet az állami erdőtisztek érdekében tett rendelkezéseiről.

Nagyméltóságú elnök ur!

Kapcsolatban a Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt működő Országos Erdészeti Egyesülethez 1902. évi 11848/eln. számú leiratommal, az egyesület részéről 1904. évi 842. szám alatt akkori hivatali elődömhöz intézett fölterjesztésre és illetőleg az abban foglalt kérelmekre vonatkozólag következőkről van szerencsém Nagyméltóságodat értesíteni.

Amint már fentebb említett 11848/1902. eln. számú leiratomban közöltem, az állami erdőtisztek helyzetének javítása érdekében már abban az időben, amikor ez az ügy az állami alkalmazottak fizetésének rendezésére irányuló törvény tervezésével kapcsolatosan volt tárgyalás alatt, teljes jóakarattal törekedtem minden méltányosan támasztható igényt az akkori körülményekhez s általános jelentőségű megállapodásokhoz képest kielégíteni.

A folyamatban volt tárgyalások során e tekintetben elért sikeres eredmények megvalósítása az ismert okok közbejötté miatt mindezideig elodáztatván, ezt a részemről már évekkal ezelőtt fölkarolt ügyet az időközben megváltozott körülményekhez képest újból tárgyalás alá vettem s annak során megfontolás tárgyává tettem s a lehetőségig teljesíteni törekedtem mindazokat a kívánalmakat, melyek az egyesület 842/1904. számú fölterjesztésében az állami erdőtisztek helyzetének javítása ügyében előadattak.

Igy abból az érdekből, hogy az állami erdőtisztek helyzetének javítása lehetőleg rövid időn belül megvalósítható legyen, hozzájárultam ahhoz, hogy ez a kérdés az állami alkalmazottak általános fizetés-rendezésének kérdésétől teljesen elválasztva a legközelebbi 1907. évi állami költségvetési törvény keretében oldásuk meg, ami pedig az ügy érdemét illeti, az állami erdőtisztek létszám-rendezésének tervezésénél a tiszti állásoknak fizetési osztályok szerint való kedvezőbb elosztására nézve alapul most is azt az irányt vettem, melyet 11848/eln. 1902. számú leiratommal közöltem, s a létszámrendezésnek korábbi tervétől csupán a részletekben, de ott is a tisztviselők javára tértem el.

Egyfelől ugyanis méltányolva a Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt működő egyesületnek a XI. fizetési osztály megszüntetése érdekében fölhozott érveit, az erdészjelölti és erdőgyakornoki állások számát a korábbi tervezethez képest, a X. és IX. fizetési osztályba tartozó állásoknak megfelelő mértékű szaporítása mellett újból is apasztottam, s az erdészjelölti és gyakornoki állások számát akként állapítottam meg, hogy a XI. fizetési osztályba tartozó állások száma a jelenlegi 127-tel szemben 50-re apad. Tehát habár nem is állott módomban az e tekintetben támasztott kívánságnak teljes mértékben való kielégítése, a lehetőség határáig törekedtem azt legalább megközelítőleg teljesíteni.

Épp úgy a tisztviselők javára sikerült megoldásra vinnem másfelől a fa- és földilletmény kérdését is, amennyiben ezek az illetmények a korábbi tervezet szerint a létszámrendezéssel kapcsolatosan elvonattak volna, ellenben az újabb megállapodások értelmében ezeket az illetményeket s illetőleg ezek váltságdíját az állami erdőtiszteknek az a része, amelyik ez idő szerint élvezi, ezentul is meg fogja tartani. Tehát habár 11848/1902. eln. számú leiratomban kilátásba helyeztem, hogy az akkori tervezet szerint elvonni szándékozt mellékilletményekért az érdekelt tisztviselőket a lehetőség határáig menő méltányossággal kárpótolni fogom, mégis azt hiszem, hogy az újabban megállapított megoldási módozatnak alkalmazása az érdekelt tisztviselőknek nagyobb megnyugvására fog szolgálni.

Ezzel kapcsolatban megjegyzem, miszerint a Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt működő egyesület 812/1904. számú fölterjesz-

tésében foglalt az a kérés, hogy a kir erdőfelügyelőségek személyzetének létszámában a VI. fizetési osztályba tartozó állások szaporíttassanak, a létszámrendezés keretében szintén teljesül.

Az említett 812/1904. számú fölterjesztésben a Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt működő egyesület az állami erdőtisztek létszámrendezésének kérdésével kapcsolatosan kiterjeszkedett a selmeczbányai erdészeti akadémia, most már főiskola, tanárainak fizetésrendezésére is. Ez a kérdés — amint erről már értesülni méltóztatott — a főiskola ujrászervezése keretében, két új erdészeti tanszék szervezésével kapcsolatosan már teljes mértékben s megnyugtató módon megoldatott, — tekintettel azonban arra, hogy az erdészeti felsőbb szakoktatás ügyének érdekei a tantestület kisegítő részének eddiginél előnyösebb javadalmazását is megkívánják, ehhez képest készséggel állást foglaltam annak a kívánságnak megvalósítása mellett is, hogy az erdészeti főiskola adjunktusi és asszisztensi állásai már a jövő 1907. évi állami költségvetés keretében magasabb fizetési osztályba soroztassanak.

Ugyancsak kiterjeszkedett az említett 812/904. számú fölterjesztés továbbá az állami erdőtisztek kiküldetési illetményeinek az általános szabályok szerint való rendezésére is. Minthogy az e célra szolgáló költségföbbletet a törvényhozás már a folyó 1906. évi állami költségvetés keretében rendelkezésemre bocsátotta, ehhez képest a hivatalos kiküldetések alkalmával járó napidíjak és utiköltség fölszámításának ujonnan megállapított szabályait folyó évi augusztus hó 1-től kezdődő érvényességgel már szintén életbe léptettem.

Ennek az új szabályzatnak ide vágó határozatai szerint — a Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt működő egyesület kívánságának is megfelelően — a lótarási átalányok az eddigiéknél magasabb összegekben vannak megállapítva, a napidíjak és utiköltségek fölszámításának szabályozása pedig — az erdészeti szolgálat különleges körülményeinek figyelembe vétele mellett, az általános érvényű szabályok alapján történt; megjegyezvén, hogy mivel annak az ügynek lehetőleg minden irányban helyes és méltányos rendezése egyszerre alig történhetik meg, az új szabályzatot egyelőre csak ideiglenes érvényességgel adtam ki, nem zárkózván 'el az elől, hogy a kérdésnek végleges megoldása ren-

dén a netán még mutatkozó sérelmeket is méltányosan orvosoljam.

Végül a Horvát-Szlavonországokban alkalmazott állami erdő-tisztek érdekében előterjesztett arra a kérelemre nézve, hogy azok a tisztviselők, akik gyermekeiket Magyarországon neveltetik, az ebből reájuk háruló anyagi megterheltetés egyensúlyozásául megfelelő pótlékban részesíttessenek, van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesíteni, hogy az a kérdés éppugy, mint általában véve a tisztviselők helyzetének minden méltánylást érdemlő kérdése, állandó gondoskodásom tárgyát képezi. És bár az említett kérelemnek betű szerint való teljesítését ez idő szerint kilátásba nem is helyezhetem, másfelől megnyugvásomra szolgál annak kijelentése, miszerint az egyik (otocsági) kincstári erdészeti hivatal székhelyének Susákra történt áthelyezése többek között abból a fontosnak ismert célból is történt, hogy a hivatal személyzetének tagjai gyermekeiket Fiumében magyar iskolában taníttathassák.

Mindezeknél fogva abban a meggyőződésben vagyok, hogy az állami erdészeti szolgálatnál, valamint az erdészeti felsőbb szakoktatásnál alkalmazottak helyzetének javítása ügyében, melyet a Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt működő egyesület mindenkor támogatni igyekezett, a fönnforgó körülményekhez képest részemről minden megtétetett, ami méltányosan igényelhető volt; s amikor erről Nagyméltóságodat tudomás végett örömmel értesitem, egyszersmind annak a reményemnek is kifejezést kívánok adni, hogy a Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt működő egyesület a magyar erdőgazdaság fejlesztésére irányuló törekvéseiben nagyrabecsült véleményével és erkölcsi befolyásával engem továbbra is támogatni fog.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1906 november 21.

Darányi.

Az igazgató-választmány a miniszter úrnak az egyesület kérelmeit teljesítő rendelkezéseit öröndetes tudomásul veszi és tekintettel arra, hogy Téglás Károly választmányi tag közlése szerint a bányászati és erdészeti főiskolai tanárok javadalmazásuknak a

műgyetemi tanárokéhoz hasonló rendezését kéri, annak a reményének ad kifejezést, hogy a miniszter úr a jövőben felmerülő kérdéseknél is hasonló jóindulatot fog tanusítani.

VI. A földmivelésügyi miniszter úr értesíti az egyesületet, hogy „Az Erdő” cz. lap szerkesztői teendőinek elvállalására Török Sándor szakiskolai igazgatót felhatalmazta.

Örvendetes tudomásul szolgál.

VII. Az igazságügyminiszter megküldte az egyesületnek annak a rendeletnek a tervezetét, amelylyel az ország erdélyi részein és némely más vidékén „működő mérnökként” alkalmazandó földmérők jogviszonyait és vizsgáját újból szabályozni óhajtja.

Az igazgató-választmány tekintettel arra, hogy a tervezet a selmeczbányai főiskola végzett hallgatóira egyáltalában nincs figyelemmel, ez irányban való kiegészítését tartja szükségesnek, egyben azonban Horváth Sándor alelnök indítványára kimondja, hogy az arányosítások és tagosítások műszaki kivitele körül felmerülő számos jogos panasz megszüntetésére legalkalmasabb módnak azt találná, ha ezeket a munkálatokat állami közegek (kataszteri mérnökök) végeznék.

VIII. Frigyes főherczeg ő cs. és kir. fensége béllyei uradalmának igazgatósága az egyesületet meghívta az uradalomnak a jövő évi közgyűléssel kapcsolatosan való megtekintésére. Hasonlóan a Gutmann S. H. czég belisői ipartelepének megtekintésére hívja meg az egyesületet.

Az igazgató-választmány mindkét meghívást köszönettel fogadja és azokat a közgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

IX. Az erdészeti encyklopediára kiírt pályázat eredményeként beérkezett pályaműről a következő bírálat érkezett be:

Bírálat az erdészeti encyklopediára hirdetett pályázat folytán „Az erdő a felületesen gondolkodók minden ellenvetése daczára az emberi életben elsőrendű fontossággal bír” jelige alatt beérkezett pályaműről.

A pályamű czélja gyanánt a pályázati hirdetés azt szabta meg, hogy „a szakképzett erdőgazda részére a jelen kor erdészeti tudományát tömören összefoglalja, gazdasági tanintézeteken pedig

tankönyvül szolgáljon, erdőbirtokosok, jószágigazgatók és gazdasztek a szükségletüknek megfelelő ismereteket belőle merithessék és végül főiskolai képzettséggel nem bíró erdőtisztek és erdészeti alkalmazottak azt ismereteik gyarapítására felhasználhassák." Ezekhez képest a pályázati hirdetmény megkívánta, hogy a mű „a tulajdonképpeni erdészeti ismereteket a tudomány mai színvonalának megfelelően és tudományos rendszerességgel tartalmazza, ellenben az előkészítő és segédtudományokra csak az elkerülhetlenül szükséges mértékben terjeszkedjék ki."

E kívánalmakat a pályamű egyik irányban sem tölti be, mert a kívánt anyagot csak részben dolgozta fel és sokkal kevesebbet nyújt, mint amennyi céljának biztosítására elegendő lehetne.

Az előkészítő és segédtudományokkal külön egyáltalán nem foglalkozik. Az erdő és az erdőgazdaság fogalmának, az erdő fontosságának és az „erdőtörténet“-nek tárgyalása után mindjárt a szoros értelemben vett szaktárgyakra, nevezetesen az erdőművelés, erdőhasználat, erdővédelem, erdőrendezés és becslés, erdőérték számítás, erdészeti statisztika és erdőgazdasági politika tárgyalására tér át, teljesen mellőzve az erdészeti növénytant, erdészeti talajtant és erdészeti geodéziát, valamint az építészet minden ágát, jóllehet ezekre a szorosan vett szaktárgyak tárgyalásánál az ott különben is okvetlenül szükséges mértékben sem igen fordít gondot. Ugyanigy bánt el az erdészetet érdeklő jogismeretekkel, továbbá az erdőkezeléssel, erdészeti géptannal s a vadpatakszabályozással és vízmosás-kötéssel is.

A mit felölelt, azt gyakorlott tollal írva, tömören tárgyalja, de a szaktudományok legnagyobb részében annyira tulságba viszi a rövidséget, hogy a lényegről is csak homályos és hiányos képeket ad és számos helyen az érthetlenségig tömör. Ezeknél nagyobb, pótolhatatlanabb hibája azonban az, hogy igen sok része nem áll az erdészeti tudományok mai színvonalán s hogy továbbá a forrásművek, valamint a bővebb tanulmányozásra használható szakmunkák és közlemények felsorolására igen kevés figyelmet fordít, sőt azokat a műveket is fölőtte hézagosan jelöli meg, amelyek megírásának legfőbb alapjait képezték.

Ebbeli hiányai éppen a legfontosabb szaktárgyaknál a legszembeötlőbbek, ahol egyszersmind a nem szakképzett olvasót

könnyen tévedésekbe ejtő hibákban és hézagokban is a leg-gazdagabb.

Nagyon messze vezetne, ha minden hibájára részletesen rá akarnánk mutatni. Ugy véljük azonban, hogy a részletezés helyett a fentiek után elég lesz annyit kijelentenünk, hogy a mű egyes sikerült részletei dacára, nemcsak a pályázati hirdetmény által megjelölt czélokra nem alkalmas, de arra sem, hogy vizsgára készülő ifjaink mint tan- és kézikönyveink rövid, tájékoztató kivo-natát használják.

Ezeknél fogva a szóban levő művet elfogadásra nem ajánl-hatjuk.

Vadas Jenő s. k. *Lászlóffy Gábor* s. k. *Téglás Károly* s. k.

Az igazgató-választmány a bírálat alapján a pályamunka kiadásától eltekint és elhatározza, hogy mivel tapasztalat szerint ily esetekben a pályázat megisméltése sem szokott eredményre vezetni, a mű megírását megbízatás útján kívánja biztosítani.

Dr. Bedő Albert I. alelnök reámutat arra a kapcsolatra, amely az erdészeti műszótár szerkesztése és az encyklopedia között fenn-áll, amennyiben ez a két munka mintegy kiegészíti egymást és legczélszerűbben párhuzamosan végezhető. Mindkettőnél ugyanis az erdészeti ismeretek összességét át kell kutatni, fel kell dolgozni. Az erdészeti műszótár szerkesztői teendőit a titkár vállalván el, legczélszerűbb volna, ha az encyklopedia megírásával is ő bizat-nék meg.

Az igazgató-választmány ebben az értelemben határoz.

X. Róth Gyula r. tag a következő indítványt terjeszti elő.

Tekintetes Választmány!

Van szerencsém az alábbi javaslatot a tekintetes választmány szives figyelmébe ajánlani avval a tiszteletteljes kéréssel, szives-kedjék azt — ha a saját részéről hozzájárulásra méltónak találja — a mostani, esetleg egy későbbi, közgyűlés elé terjeszteni.

Javaslat. Az O. E. E. évenként egy-két pályadíjat tűz ki oly értekezésre, amely az erdészeti tudományok bármely ágából sza-badon választható kérdésnek önálló tanulmányon és kutatáson alapuló szabatos fejtegetését tartalmazza.

A pályázaton csak az egyesület tagjai vehetnek részt. A

pályadíj 2—500 korona között váltakozhatnak, nagyságát ezek között a határok között a választmány állapítja meg esetről-esetre a mű értékéhez képest.

Indokolás. Általános tapasztalat igazolja azt a sajnálatos és szakunkra nagyon káros tényt, hogy szakbeli fiatalságunk a főiskola elhagyása, de még inkább az államvizsga letétele után többnyire kevés gondot fordít további kiképzésére, különösen pedig ritka eset, hogy egyik-másik szaktársunk bizonyos speciális irányban folytatna behatóbb tanulmányokat.

Ennek következménye részben már az államvizsgán is érezhető, de fokozottabb mértékben érvényesül ott, ahol exponáltabb állások betöltéséről van szó, mint pl. a főiskolai tanársegédek és adjunktusok állásainál, amelyek betöltésénél mind nagyobb és nagyobb nehézségek merülnek fel éppen a speciális körre terjedő behatóbb ismeretekkel bíró szaktársak hiánya miatt, aminek következtében szakunk fiatalága itt háttérbe szorulhat.

Még nagyobb mértékben fogjuk érezni ezt a hátrányt, ha főiskolánk fejlesztése révén az eddiginél több ily állás fog létesülni és ha életbe lép a magántanári intézmény.

De nemcsak a főiskolán, hanem a gyakorlati erdőgazdaságban is nehezítve van emiatt szakunk végzettjeinek az érvényesülése, mert a faipar nagyobbszabású gyári üzemének vezetésére is csak akkor alkalmazza szívesen az erdészeti minősítéssel bíró egyént, ha az ismereteit a szükséges speciális irányban tovább fejlesztette.

Más pályákon a fiatalabb nemzedék ilyennemű speciális tanulmányait erkölcsi és anyagi előnyökkel jutalmazták (doctoratus és pályadíjak).

A mi szakunknál erre a célra eddig csak az ismert 2000 koronás utazási ösztöndíj áll rendelkezésre, amely azonban kizárólag utazások illetőleg külföldi tanulmányok céljaira szolgál.

Az O. E. E. szokott ugyan irodalmi pályadíjakat kitűzni, de ezek a fentebb vázolt célra nem alkalmasak, mert ezek a pályadíjak nem a pályája kezdetén álló fiatal ember serkentését célozzák, hanem egy-egy tudományág abszolút értékű kézikönyvének a létrejöttését akarják elősegíteni. Éppen ezért követelményeik tapasztalat szerint oly magasak, hogy még kiváló és elismert szaktár-

saink munkái is akárhány esetben csak hosszabb tárgyalások, átalakítások és javítások után vihették el a díjat. Fiatalabb szak-társainktól a dolog természetéből kifolyólag ily magas színvonalon álló munka legfeljebb kivételes esetben várható.

A javaslatom szerinti kisebb pályadíjak előreláthatólag elő fogják segíteni szakunk speciális kutatásait, ami a jövő fejlődés érdekében nemcsak kívánatos, de feltétlenül szükséges is.

Ezért a tekintetes választmány becses pártfogásába ajánlom indítványomat, tisztelettel kérve, hogy annak elfogadása esetén a pályázat kiírásának és a díjak odaítélésének módját, valamint esetleges visszaélések megakadályozására való intézkedéseket saját belátása szerint megállapítani sziveskedjék.

Selmeczbánya, 1906 november hó 28-án.

Roth Gyula

a közp. erd. kísér. áll. adjunktusa.

Az igazgató-választmány elrendeli, hogy az indítvány tanul-mányozás és előkészítés végett annak a bizottságnak adassék ki, amely hivatva lesz a Deák Ferencz alapítvány 1908. évi kamatai-nak hovafordítása iránt javaslatot tenni.

XI. Biró Zoltán r. tag az alábbi két indítványt nyújtotta be :

I. Indítvány.

Határozza el a Országos Erdészeti Egyesület egy hazánk je-lenlegi erdészeti viszonyait tárgyaló leíró mű kiadását úgy, hogy a füzetekben megjelenő munka az Országos Erdészeti Egyesület fennállásának 50-ik évére elkészüljön.

Ne legyen a mű statisztikai adathalmaz, de laikus által is élvezhető alakban adja az egyes vidékek (uradalmak, megyék, erdőfelügyelőségi kerületek) erdőgazdasági viszonyainak legalább vázlatos képét, a geográfiai, fatenyészeti, értékesítési, munkáviszo-nyok, faipari vállalatok rövid jellegzésével s ahol lehetséges, az erdőgazdaság multjának rövid leírásával.

Hogy a mű, amely nagy hiányt pótolna s szerény nézetem szerint minden erdésznek és erdőgazdának kedves olvasmánya lenne, költség nélkül vagy kevés költséggel legyen kiállítható, hívja fel az Országos Erdészeti Egyesület a munkában leendő

részvételre az összes magyar erdőtiszteket s az adatok csoportosítására, a leíró részek elkészítésére válasszanak ezek maguk közül kerületenkint egy-egy alkalmas embert. A kerületeknek lehetőleg aprólékos beosztását az egyesület végezze el.

Ily módon a gyűjtő munkához 1—2 év elegendő lenne, az egész műnek a hátralevő idő alatt sajtó alá való rendezésével az egyesületi titkár bizassék meg s az elkészült részletek közreadására foglalja le az egyesület az „Erdészeti Lapok“-nak havonként kiadni tervezett második füzetét.

Az egyes kerületek leírásához a kerületnek egy kisebb mértékben készült nyomtatott térképe s néhány az erdők területét, elosztását, fahozamát és 1907. vagy 1908. évi jövedelmeit, kiadásait feltüntető táblázat volna csatolandó.

Máramaros-Szigeten, 1906. évi december 5-én.

II. Indítvány.

Indítványozom, tegyen az Országos Erdészeti Egyesület lépéseket az erdészeti kísérletügynek lehetőleg tág körben sok erdőbirtokos és erdőtiszt bevonásával leendő szervezése iránt, amely kísérletek célja első sorban a gyakorlati gazdaság körébe vágó kérdésekre vonatkozó tapasztalati adatok gyűjtése legyen.

A kísérletek első sorban a következő kérdésekre terjesszessenek ki.

1. Mikor, mi módon és mily mérvben foganatosíthatók az áterdölések (gyérítések) legelőnyösebben? Maga a munka mikor ad jövedelmet s mikor jár kiadással? Mikor fedezik az állomány növekvésében a gyérítések által elérhető előnyök a felmerülő kész kiadásokat?

2. Mely idegen fajok mely vidékeken válnak be nálunk? Hogyan tenyészthetők? egyiesen? egyitetlenül?

3. Milyenek a fatermeléssel járó egyes munkálatok költségei? Milyenek a szállítási költségek? Mennyi az anyagvesztesség (termelési és szállítási apadék) a különböző módok mellett? Melyik választék milyen költséggel termelhető?

4. Mekkora a munkaszükséglet (munkaórákban) az egyes erdei munkáknál?

Indítványozom, hogy a kísérletek eredményeit maga az Or-

szágos Erdészeti Egyesület tegye évről-évre közzé, hogy azok az érdeklődők között lehetőleg széles körben legyenek ismeretesek és könnyen hozzáférhetők, a kiadással járó költségek fedezésére pedig első sorban a Horváth Sándor alapítvány kamatai fordíttassanak.

Indokolás.

Az erdészeti kísérleti állomások, amiket egy lelkes szakemberünk buzgólkodása folytán szerveztek néhány év előtt, bár eddig is nagyon szép és tudományos értékű eredményeket értek el, jelenlegi alakjukban és méretükben nem fognak megfelelni a gyakorlati kérdések megoldása szempontjából hozzájuk fűzött reményeknek.

Nem felelhetnek meg azért, mert nincsenek elég széles alapra fektetve, sok olyan erőt hagynak éppen ezért kihasználatlanul, amit nagyobb költség nélkül ki lehetne használni, s mert végül a kísérletek eredménye nem lesz elég tágas körben ismertté.

A szakunk körébe vágó legtöbb kérdésnél csak inductiv bizonyításnak van helye, ennek pedig fő kelléke az, hogy rövid idő alatt sok adatot gyűjtsünk össze, mert csak így lehetséges az hogy a helyi rendellenességek (pl. kedvezőtlen helyi időjárás, termőhelyi viszonyok stb.) következtében beálló eltérések mérlegelhetők s az általános szabályok megállapíthatók legyenek.

Sok egyidejű megfigyeléshez nagy személyzet, ehhez megint sok költség kell, mivel pedig egyiknek sem vagyunk bővében, nem lehet a megoldásnál sem egyes emberre sem egy intézményre támaszkodni, de meg lehet azt oldani társulással, amikor az egyesre a költségből is, a munkából is kevés jut.

Nem hiszem, hogy 13 millió hold erdő birtokosai közül ne lehetne találni 30—40-et, ki a saját birtokába e czímen befektendő csekély költségtől, a néhány ezer magyar erdész közül pedig néhány százat, ki az önként elvállalando csekély munkatöbblettől vissza riadna akkor, amikor az egyiknél jövedelme fokozásáról, a másiknál pedig mindennapi foglalkozását oly közelről érintő kérdések megoldásáról van szó. Ezért hiszem, hogy közreműködőkre bátran számíthatunk.

A kezdeményezést, a mozgalom ébrentartását és vezetését

pedig egyedül az Országos Erdészeti Egyesület van hivatva magára vállalni.

Ilyen munka vezetésére, ahol a munka foganatosítása és az eredmény végleges elbírálása közé évtizedek, sőt nem ritkán egész évszázad esik, az emberi élet rövid, ezért kell az Egyesületre támaszkodnunk, amelynek élete — reméljük — nagyon hosszantartó lesz.

Feltétlenül bizonyos, hogy hazai erdészeink közül nagyon sokan szereztek a kérdéses ügyekben nagyon értékes tapasztalatokat, tettek életrevaló kísérleteket; de a tapasztalatok legnagyobb része nem vált közkinccsé, a legtöbb kísérlet befejezetlenül maradt azért, mert egyrészt az észlelő tapasztalatait tisztán helyi érdeknek tartván, nem tette közzé, másrészt pedig kísérleteit, mivel időközben más székhelyre távozott, nem fejezte be s az utód, ki a kísérletekről nem tudott, nem értékesíthette azt maga és szakunk javára.

Ezért kell társulnunk, hogy az egyes által szerzett tapasztalatok ne menjenek veszendőbe.

A kísérletek, melyeket bátor voltam indítványomban külön kiemelni, minden nagyobb költség nélkül foganatosíthatók.

A gyéritéssel járó költségek jelentékeny részét az ezekből kikerülő faanyag fedezné.

A külföldi faemek olyan területeken lennének telepítendőek, melyeket amugy is mesterséges uton kell felujítani, s így csak a mag vagy csemete beszerzési költségeiben mutatkozó különbözet s a terület állandó megjelölésével járó költség terhelné a birtokost. A kísérleti állomások és erdőőri szakiskolák csemetekertjeinek igénybevételével ezt a költséget is lehetne apasztani.

A 3. és 4. tétel alatt felsorolt kérdések csupán az erre vállalkozó kollegáknak okoznának némi munkatöbbletet.

A kiadmányok költségei, ha a Horváth Sándor alapítvány kamatai erre a célra fordíttatnának, az Egyesület vállalra sem rónának túl nagy terhet, sőt a 4. pontban felsorolt adatok alapján összeállítandó új illetékkiszabás valószínűleg jövedelmet is hozna.

A külön felhozott kérdések mindegyike bizonyára elég fontos arra, hogy azokkal behatóan foglalkozzunk.

A gyéritések kérdése még egyáltalán nem mondható teljesen

tisztázottnak, pedig a helyes megoldás az erdők jóvedelmében könnyen okozhat 15—20% különbözetet. Ne várjuk azt, amíg a német erdészeti teljesen tisztázza a kérdést, mert ami helyi viszonyaink behatását akkor is külön kell majd tanulmány tárgyává tenni. Ha elég széles keretekben kezdjük meg a kísérletezést, 20—25 év alatt, ami pedig egy ilyen kérdés megoldásánál nem olyan nagy idő, sokkal vihetjük előre az ügyet.

Ugy ennél, mint a külföldi fanemek telepítésénél egyelőre az volna a leglényegesebb teendő, hogy a végzett munka módosításait, a felmerülő kiadásokat, a munkát befolyásoló mellékkörülményeket pontosan feljegyezzük s a kísérleti területeket úgy a természetben, mint az erdőgazdasági térképeken pontosan megjelöljük, állandósítsuk, hogy így a megfigyelések folytonossága biztosítható legyen.

A 3. és 4. tétel alatt felsorolt adatok összegyűjtésének ellenben már rövid időn belül hasznát láthatnók valamennyien.

Hiszen ha valahol a termelési vagy szállítási mód megváltoztatásáról van szó, a költségek és az anyagmennyiségben beálló változásokról csak nagyon nehezen tudunk némileg tájékozódni. Általános erdészeti illeték kiszabása pedig talán még a külföldnek sincsen.

Az összes kísérletek vezetésével a központi kísérleti állomás lenne megbízandó, ahol természetesen az adatok részletes feldolgozása céljából a személyzet 1—2 emberrel szaporítandó lenne. Ezt a kiadást az állami erdők jóvedelme megbirná.

A keresztülvitellel járó munkát maguk a közvetlenül a kezeléssel megbízott kollegák, az egyöntetű, egységes kivitel irányítását s az adatoknak kisebb kerületenkint való csoportosítását pedig az erdőfelügyelőségek, valamint a kincstári, állami és magán erdőhivatalok központi tisztviselői vállalhatnák magukra, akik ezeknek a dolgoknak hivatalos kirándulásaik alkalmával is szentelhetnének néhány órát.

Az összeállítandó illetékkiszabásból befolyó jóvedelem csatolassék a Horváth Sándor alapítványhoz s az alapítvány rendelkezése az erdészeti kísérletügynek minél szélesebb alapon való kifejlesztése legyen.

Máramarosszigeten, 1906 december 5-én.

Az igazgató-választmány tekintettel arra, hogy mindkét indítvány, amely csak egy nappal előbb érkezett az egyesülethez, bővebb megfontolást igényel, a közgyűléstől azoknak tanulmányozás és ehhez képest leendő intézkedés céljából való kiadását fogja kérni. (1781 és 1787/906 sz.)

XII. Egy fővárosi pénzügyintézetnek az egyesület értékpapirjainak konvertálására vonatkozó ajánlatát a választmány nem fogadja el.

XIII. Imecs Béla vál. tag az egyesület kebeléből való kilépését bejelentvén, helye a választmányban az 1907. évi közgyűlésen fog betöltetni.

XIV. Szkolka József volt r. tag a tőle per útján behajtott tagdíjak nagy részét, mint állítólagos jogosulatlan követelést, visszaköveteli.

Az igazgató-választmány az ügyállásból megállapítván, hogy az egyesület követelése teljesen jogos volt, Szkolka József követelését nem teljesítheti. Egyben megállapítja a választmány, hogy az egyesület ismételt határidőnyújtással és felszólítással igyekezett az ügyet békésen rendezni és méltányosságot gyakorolni, s most is csupán Szkolka József mulasztásának, az egyesület és ügyvédje részéről történt ismételt felszólítások semmibe vételének tulajdonítható, hogy az egyesület ügyvédje a több mint 10 év óta felhalmozódott hátralékot egyszerre behajtotta.

XV. A titkár felhívja a választmány figyelmét a kereskedelem-ügyi miniszter alábbi rendeletére:

Keskenyvágányu vasutak építésének és felszerelésének egységes szabványaira vonatkozó rendelet.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter. 52,777/II. szám.

A m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőségnek.

A keskenyvágányu vasutak terjedésével kapcsolatosan gondoskodnom kell a vasutak építésénél és felszerelésénél követendő szabványokról avégből, hogy a keskenyvágányu vasutaknál nyomszélesség és tengelyterhelések tekintetében eddig észlelt rendszertelenséget megszüntessem s ezáltal is elősegítem azt, hogy a hazai gyárak mindenkor gyorsan, *olcsón* és jól megfelelhessenek a vasutak gazdaságos építése és üzeme tekintetében felmerülő szükségleteknek.

Elhatároztam ezért, hogy a jövőben keskenyvágányu közforgalmi, továbbá *gazdasági és iparvasutak* — amennyiben azok nem képezik valamely, az alábbi szabványtól eltérő, már létező keskenyvágányu vasuthálózat kiegészítő részét —

csakis mint 3·2 tonna tengelynyomásu, 700 mm. nyomszélességű vagy mint 4·5—6·0, illetve 7·5 tonna tengelynyomásu, 760 mm. nyombőségű vasutak épülhessenek,

Az ily vasutaknál felhasználandó sinanyag — mint eddig is — csak aczél lehet, melynek megengedett legnagyobb igénybevétele gazdasági és iparvasutaknál cm^2 -ként 1,200 kg.-mal, közforgalmi vasutaknál pedig cm^2 -ként 1000 kg.-mal veendő számításba, megjegyezvén, hogy az utóbbiaknál a sineknek megengedett legkisebb súlyát folyóméterenként:

3·2 tonna tengelynyomás mellett	9 kg.-ban,
4·5 " " "	10 "
6·0 " " "	13 "
7·5 " " "	15 " állapitom meg.

Egyben elrendelem, hogy 12‰-nél nagyobb lejtviszonyu pályarészeken, az illető vasut csekélyebb lejtviszonyu szakaszain alkalmazott sinszélvények helyett legalább 1 kg.-mal nagyobb súlylyal bíró sinszélvények alkalmaztasanak, vagy pedig az illető pályarészeken a talpfák megfelelően sűrítettessenek.

A 700 mm. nyomszélességű vasutaknál 20 m. legkisebb görbületi sugár és 20 km. legnagyobb óránkénti menetsebesség engedélyezhető.

A 760 mm nyomszélességű gazdasági és iparvasutaknál 30 m. legkisebb görbületi sugár és 25 kilométer legnagyobb óránkénti menetsebesség; a 760 mm és közforgalmu vasutaknál pedig 50 m. legkisebb görbületis ugár és 40 km. legnagyobb óránkénti menetsebesség engedélyezhető.

A 700 mm. nyomszélességű vasutak forgalmi eszközeinek körvonalait a hivatali elődöm által a magyar vasutak forgalmi eszközeinek szerkesztésére és azok terveinek felterjesztésére vonatkozó határozmányok tárgyában 5,113/V/900. szám alatt kiadott „Szabályrendelet”-hez tartozó függelék gyanánt közlöm a mellékelt V. a. rajzlapon s az ily vasutak forgalmi eszközeinek kapcsoló szerkezeteit a szintén mellékelt VI. b. rajzlapon.

Megjegyzem végül, hogy a 700 mm. nyomszélességgel bíró vasutak forgalmi eszközeinek szerkesztésénél egyelőre az idézett szabályrendelet III. fejezetében a 760. mm nyomszélességű járművekre elrendelt határozmányok lesznek megfelelően alkalmazandók.

Budapest, 1906 november 21.

Kossuth s. k.

Az igazgató-választmány attól tart, hogy ez a rendelet a jövőre kizárja azt, hogy 60 cm. nyomtávval bíró és kisebb súly sinekkel épülő pályák építhetők legyenek, már pedig ilyenek építését egyenesen lehetetlenné tenni, nem lehet a kormány célja. Helyes bizonyos szabványok felállítása, de a rendeletben felsoroltakon kívül a 60 cm.-es nyomtáv és a 7 kg.-os, illetőleg lóvonatu pályáknál az 5·5 kg.-os sinek is engedélyezendők lennének, különben az erdei vasutak építése sok esetben indokolatlanul megdrágul, sok ily üzemre berendezkedett vállalat gördülő anyaga pedig a jövőre értékét veszti. Felkéri tehát az

igazgató-választmány az elnökséget, hogy ily értelemben keresse meg a kereskedelemügyi minisztert.

XVI. Új rendes tagokként felvétetnek: *Bartos* Gyula urad. erdőgyakornok, aj. Bund Károly, ifj. *Benkő* Rezső, m. kir. erdőgyakornok, aj. Medveczky Ernő; *Böhm* Vilmos m. k. erdész, aj. Ormai Kálmán; *Breyer* József m. k. erdőgyakornok, aj. Zólogy Imre; *Erdey* János m. k. erdőgyakornok, aj. Ormai Kálmán; *Ferster* Ede Coburg hg-i erdőgyakornok, aj. Pilz Ottó; *Hosszu* János, bosznia-hercegovinai erdőgondnok, aj. Tóbiás Miklós; *Kriská* Samu m. k. erdőgyakornok, aj. Ormai Kálmán; *Leitner* Endre m. k. erdőgyakornok, aj. Röhrich Márton; *Lippóczy* Béla m. k. erdőgyakornok, aj. Medveczky Ernő; *Magyar* Ágoston okl. erdész, aj. Tóbiás Miklós; *Kövesi* Antal erd. főiskolai tanár, aj. Téglás Károly; lovag *Nechay* Ozvald m. k. erdőgyakornok, aj. Röhrich Márton; *Rusz* Imre m. k. erdőgyakornok, aj. Röhrich Márton; *Szabó* Endre m. k. erdőgyakornok, aj. Temesváry Béla; *Szorkovszky* Libor m. k. erdőgyakornok, aj. Ormai Kálmán; *Toperczer* Oszkár m. k. erdőgyakornok, aj. Ormai Kálmán, *Zachár* Mihály m. k. erdészjelölt, aj. Röhrich Márton.

XVII. Dr. Bedő Albert I. alelnök arra való tekintettel, hogy a titkár az Erdészeti Lapok szerkesztését immár 7 éven át látja el olyképpen, hogy a lap felügyeletére rendelt bizottságnak egyetlen egyszer sem volt oka és alkalma működni, indítványozza, hogy az Erdészeti Lapok czimlapjáról a lapbizottságra vonatkozó szövegrész töröltessék.

Az igazgató-választmány az indítványt elfogadja.

XVIII. *Podhradszky* András vál. tag indítványozza, hogy az egyesület kezdeményezze vidéki erdészeti egyletek létesítését.

Az igazgató-választmány az indítvány tanulmányozására dr. Bedő Albert I. alelnökből, Csupor István, Hangay Géza, Havas József és Lászlóffy Gábor vál. tagokból álló bizottságot küld ki.

K. m. f.

Bund Károly s. k., titkár.

B. Bánffy Dezső s. k., elnök.

Hitelesítésül:

Dr. Bedő Albert s. k., alelnök.

Hirsch István s. k., vál. tag.

III.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1906. decz. 9-én Budapesten tartott
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak: *Bánffy* Dezső báró elnök, *Bedő* Albert dr. I. alelnök, *Horváth* Sándor II-od alelnök, Bund Károly titkár, Cserny Győző segédtitkár, Gaal Károly pénztáros, továbbá:

Ajtay Sándor, Almássy Andor, Arató Gyula, Asbóth Ernő.

Babós József, Balogh Boldizsár, Balogh Ernő, Balogh Dezső, Balogh Kálmán, Barna György, Bartha Ábel, Bánik György, Bárdos József, Bauhof Károly, Bekény Aladár, Bedros József, Bereczky Gyula, báró Berg Vilmos, Binder Béla, Biloveszky Béla, Bittner Gusztáv, Blaschek Ede, Bobok Tivadar, Bocz Géza, Bodor Gyula, Bogsch Árpád, Boitner Gyula, Bossányi István, Bögözy Antal, Braun György, Burdás János.

Chabada Géza, Cornides György, Cserny Károly, Csupor István, Czillinger János.

Dapsy Frigyes, dr. Darányi Ignác, Deák Géza, Debreczy Ödön, Dezsényi Jenő, Dezső Zsigmond, Dénes Géza, Dianovszky Pál, Dokupil Adolf.

Emericzy Győző, Erdődi György, Erős Rezső.

Fankovics Imre, Fekete János, Ferenczi Sándor, Fischer-Colbrie Emil, Fischl József, Földes Tamás, Frits Rezső, Furherr János, Füzy Zoltán.

Gabnay Ferencz, Garlathy Oszkár, Gálffy István, Gellért László, Gerő Gusztáv, Gesztes Lajos, Giller János, Gréger Géza, Gruber Gyula, Gründl Gyula, Guckler Károly, Günther Frigyes, György Endre, Gyöngyössy Béla, Gyarmathy Mózes.

Halász Géza, Hangay Géza, Hauszmann Béla, Havas József, Herrmann Miksa, Hinfner György, Hirsch István, Hirspeck Ágost, Hoffmann Antal, Hoffmann Brunó, Hoós Ernő.

Intzédy Géza, Irinyi Aurél, Ivanich Ferencz, Ivásko Sándor. Jausz Sándor, Jüngling János.

Kallivoda Andor, Kárász István, Kayser Sándor, gróf Keglevich Béla, Kelemen Béla, Kelen Gyula, Kende Dániel, Kintses József, Kiss Ferencz, nemeskéri Kiss Pál, Kiriny Béla, Kmetőnyi Emil, Korzenszky Antal, Kovács Gábor, Kozma István, Körmendy

Károly, Kőfalusy Viktor, Krajnyák János, Krause Dezső, Kriszta Gyula, Kuzma Gyula.

Lászlóffy Gábor, Legányi Géza, Lende Ede, Lenhárd Antal, Levitzky Albert, Linszky Károly, Lovik Béla, Lőfi Jenő, Lukovits Attila.

Maier Béla, Martian Livius, Matavovszky Árpád, Mattanovich Károly, Máday Izidor, Márton Sándor, Medveczky Ernő, Merényi Gyula, Metzli Kamill, Mikolás Vincze, Miskolczy János, Mitske Gusztáv, Molcsányi Gábor, Mojzer Károly, Mozolovszky Adolf, Mölczer Gyula, Muzsnay Géza.

Nagy Károly (Budapest), Nagy Károly (Lugos), Nádas Béla, Neogrády Kálmán.

Ónodi Ferencz, Orlovsky Gyula, Ormai Kálmán, Osterlamm Ármin.

Palkovics Emil, Pálfi Alajos, Pálka Gyula, Pánczél Ottó, Párnai Attila, Petermann Keresztély, Petzrik Antal, Pilz Ottó, Pirkner Ernő, Pitroff Kornél, Pitschmann Károly, Podhradszky András, báró Podmaniczky Géza, Poszvék Nándor, Porubszky Gyula, Pöschl Ferencz, Preiszner Nándor.

Rajtsán János, Ratkovszky Károly, Regenhart Pál, Rimler Pál, Ritter Károly, Rochlitz Dezső, Roth Gyula, Ryll Viktor.

Sándor Imre, Sándor Jenő, Schanzer Ignác, Schmid Ernő, Schmidt Ferencz, Schmidt Vilmos, Schusztér Lajos, Schwartz Béla, Sebők Ernő, Selymessy Ferencz, Simenszky Kálmán, Simonffy Gyula, Somoghy Lajos, Spengel Sándor, Spettmann János, Szabó József, Szalai Ernő, Szalágyi Emil, Székely József, Szénássy Béla, Szilágyi József, Szokolóczy József, Stripszky Ágost.

Téglás Károly, Teodorovits Ferencz, Thuránszky Béla, Tichy Kálmán, Tomcsányi Gyula, Tomcsányi Gusztáv, Tomka Kálmán, Tóth Gyula, Török Gábor, Törzs Kálmán, Trsztjánzsky László.

Ujfalussy Zoltán, Ulreich Gyula, dr. Unger Bernát.

Varga János, Vály Ferencz, Véssei Ferencz, Véssei Mihály, Vízny Ferencz, Vozárik Ferencz, id. Vuk Gyula.

Weinert Tivadar, Winkler Miklós.

Zachár Gyula, Zachár István, Zachár Jakab, Zajč Carmelo, Zólmoy Imre, Zudor Béla és még többen, akik nevüket a felfektetett ivre fel nem jegyezték.

Bánffy Dezső báró, *elnök*: Tisztelt közgyűlés! Ünnepelni jöttünk össze! Habár rendes évi közgyűlésünk keretében, de még is ünnepelni jöttünk össze. Az Országos Erdészeti Egyesület 40 évi fennállásának ünnepét üljük. Hosszu és szép idő. Több mint egy emberélet átlaga és egy egyesület életében is elég hosszú arra, hogy megünnepeltessék, főként akkor, ha a működés, melyre visszatekinteni lehet, sikeres volt, ha a cél, melyért az alakulás történt, eléretett vagy legalább is meg lett közelítve. E tekintetben az Országos Erdészeti Egyesületet vád nem érheti, sőt ellenkezőleg bizonyos önérzettel, szinte mondhatni büszkeséggel tekinthetünk vissza negyven éves multunkra és a hosszú negyven év munkálkodására, de eredményeire is.

Az 1848-iki idők előtt voltak erdők a magyar állam területén, de nem volt magyar erdészet, sőt nem voltak magyar erdészek sem. Abban a korszakban az erdővédelem, az erdőnevelés, az erdészeti tudás idegen volt nálunk. Az ötvenes évek némi változást hoztak be, az idegen uralom akart rendet csinálni az erdészet terén, de idegen szellemben, idegen nyelven akart erdészetet teremteni és a magyar erdészek nevelését egyáltalán kizárta.

A nemzeti élet fellendülése, az alkotmányosság pirkadó hajnala meghozta a magyar erdészet fejlődésének reményét is. A reménykedők előharczosainak, a mai fejlődő magyar erdészet akkori vezéreinek, Divald Adolf, Wagner Károly és Bedő Albertnak bátor fellépése, minden felsőbb körből jövő ellenáramlat daczára, nem maradt eredménytelen, mert 1866 december 9-én itt Budapesten megalakult az Országos Erdészeti Egyesület. A bátor kezdeményezők sikert értek el, a megalakult Országos Erdészeti Egyesület megteremtette a vezérzászlóval kezében a magyar erdészetet. Nem az én hivatásom e rövid elnöki megnyitó keretében az alakulást követő idők küzdelmeit vázolni, de jogom, sőt kötelességem a fényt konstatálni és az eredményt, az érdemet elismerni. Az Országos Erdészeti Egyesület kezdeményezésére, szakszerű irányítására fejlődött a magyar erdészet, kialakult a magyar viszonyoknak megfelelő erdészeti szakismeret és tudomány, de megizmosodott a magyar erdészek testületi rendje is, azoké a magyar erdészeké, kik értik hivatásuk fontosságát, szakműködésük közgazdasági nagy jelentőségét és azon állami és nemzeti nagy

fontosságot, mely abban van, hogy ma már szervezett, művelt, szakismerettel gazdagult magyar erdészeink vannak.

Negyven év hosszú idő! Azok közül, kik az alakulás előharcosai voltak, ma már csak Bedő Albert, egyesületünk első alelnöke van közöttünk, ő a kezdeményezőök egyike, ő az alakulás percétől máig a továbbépítés vezető mestere. Tisztelettel hajtom meg előtte az elismerés zászlóját. Büszke lehet! Jó volt a cél, melyet nagyemlékü társaival együtt kitűzött, jók voltak az eszközök, melyeket a cél érdekében választott s a siker nem maradt el! Ma megülhetjük az Országos Erdészeti Egyesület fennállásának negyven éves ünnepét. Nyíltan hirdethetjük, hogy van magyar erdészet és vannak magyar erdészek.

De midőn öntudattal tekintünk vissza a múltra, a jövőre is figyelemmel kell lennünk. A gazdasági életben bevégzett helyzet nincs és nem is lehet. Azon eredményes vezérszerep, melyet az Országos Erdészeti Egyesület eddig saját szakmájában betöltött, további kötelezettséget ró reánk. Azt, amit építettünk, azt fenntartani, azt a rohamosan fejlődő és alakuló gazdasági viszonyokhoz alkalmazkodva fejleszteni kötelességünk. Most, mikor a negyven éves multat ünnepeljük, a messze jövőt előkészíteni is vállalkoznunk kell. A cél, mely kitűzetett, meg lett közelítve, de azért tovább munkálni hivatásunk. Még tág tér nyílik előttünk a munkára. A naponta sulyosbodó megélhetési viszonyok, az alakuló gazdasági érdekellentétek nem egy esetben az erdészet érdekeit is érintik, sőt esetleg veszélyeztetik. Ezekre figyelemmel kell lennünk, ezekre tekintettel kell további működéseinket irányítanunk.

Lássunk csak egy néhány példát!

A magyar erdőgazdaság egyik legnagyobb veszélye a közbirtokossági erdők egyéni felaprózása oly kisterjedelmű birtoktestekre, amelyeken okszerű erdőgazdaságot üzni nem lehet. Ez a mozgalom, amely az ország számos részén észlelhető, teljes ellenétben áll a más téren annyira érvényesülő szövetkezési eszmével és az erdők sajnálatos, egész jelentőségében csak a jövőben feláruló pusztításához vezet.

Álföldünk már ma is szükében van a fának, daczára kifejtett vasuti hálózatunknak és tutajozható folyóinknak. S ennek ellenére

még mindig nagy a hajlandóság az erdő irtására oly helyen is, ahol az semmiképpen sem indokolható.

A fa árának rohamos emelkedése, a szükségletnek a bel- és külföldön való nagy növekedése, amely iparunknak annyira kívánatos fejlődésével még fokozódni fog, mindez arra inti az erdőbirtokosokat, hogy erdejüket megbecsüljék, gondozzák és ápolják, főleg azonban gazdaságosan használják, mert hova-tovább sokszorozódott értékkel adhatják el fatermésüket. Eddig sajnos, igen gyakran követték el azt a hibát, hogy a fát, a rendes termést messze meghaladó mennyiségben rögtön piacra dobták birtokosaink, mihelyt az értékesítés *lehetősége* pl. valamely vasutvonal építése által adva volt, az *előnyös* értékesítés feltételei ellenben még távolról sem forogtak fenn. Csak kevesen igyekeztek az erdő és a közforgalmi eszközök közötti kapcsolatot okszerű beruházások által létesíteni s ezzel birtokuk értékét emelni és a fatermés jó áron való elkelését biztosítani.

A kivándorlás okozta munkáshiány az erdőgazdaságot is érzékenyen sújtja, bár, mint kevesebb munkaerőt igénylő gazdasági ág, kevesebbet szenved alatta, mint a rokon mezőgazdaság. Sőt közgazdaságunknak ez a szomorú jelensége, bizonyos körülmények között esetleg az erdőterület szaporodásához vezethet; a felszökő munkabérek mellett ugyanis a rosszabb minőségű talajok részben az állattenyésztés céljainak fognak szolgálni, részben pedig az erdőkulturának átadatni.

Ezek csak példák, melyekhez számosak volnának felsorolhatók és melyekben a gazdasági viszonyok még számos más megfigyelendőket fognak sorolni.

Én bizom abban, hogy az erdészeti egyesület hivatásának magaslatán, mint a múltban, úgy a jövőben is meg fog állani. Én bizom abban, hogy eddigi szakszerű irányát, eddigi hazafias nemzeti magyar szellemét továbbra is megtartva, hasznos tényezője, hasznos képviselője lesz a magyar erdészetnek, a magyar erdészeti tudománynak, a magyar közgazdaság fejlődésének és az egységes magyar nemzeti állam kiépítésének.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek mára, 1906 december 9-ére egybehívott közgyűlését ezzel t. uraim megnyitottnak jelentem ki. (Éljenzés.)

Alapszabályainkra való tekintettel kérem, méltóztassanak hozzájárulni, hogy a mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Lászlóffy Gábor és Trsztjánsszky László urakat kérjem fel.

Tisztelt Közgyűlés! Mai napra összehívott közgyűlésünk, mely amint már előbb jelezni szerencsém volt, ünnepi ülés, fényben jelentőségben nyer azáltal is, hogy szerencsénk van körünkben tisztelhetni Darányi Ignác ő exczellenciáját. (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.) Az ő egyénisége, ügyeink iránti meleg érdeklődése, valamint az a munkakör is, amelyet földmívelésügyi miniszteri működésében betölt, indítanak minket arra, hogy midőn itt ma hozzá szerencsénk van, azt hiszem mindnyájunk egyértelmű hozzájárulásával köszönetünknek és hálánknak adjunk kifejezést azért, hogy ő nagyméltósága érdeklődésének megjelenésével is kifejezést adni sziveskedett. (Élénk éljenzés és taps.)

Ugyancsak örömömnem és köszönetemnek kell, hogy kifejezést adjak azon alkalomból is, hogy báró Podmaniczky Géza ő nagyméltóságához is szerencsénk van, aki annak idején, mikor még a kezdés nehézségeivel küzdöttünk, több ideig alelnöke volt egyesületünknek. (Élénk éljenzés.)

Ezekután, mélyen t. Közgyűlés, méltóztassanak meghallgatni a titkár urnak a kiküldött képviselőkre vonatkozó bejelentését.

Titkár: T. Közgyűlés! A negyven évvel ezelőtt tartott alakuló közgyűlésen kezdetben elnökölt gróf Pálffy István ő nagyméltóságától meghívónkra adott válaszként a következő levél érkezett egyesületünkhöz:

Nagytekintetű Országos Erdészeti Egyesület Elnöksége

Budapest.

A f. évi deczember hó 9-én Budapesten tartandó közgyűlésre szóló meghívót vettem és miután ezen közgyűlés a tisztelt Egyesület fennállásának 40-ik évfordulóját ünnepli, hálás köszönetet mondok ama szíves megemlékezésért, melylyel személyemet, mint a tisztelt Egyesület első közgyűlésének vezetőjét és több éven át alelnökét kitüntetni méltóztatott. Szívem mélyéből kívánom, hogy az Országos Erdészeti Egyesület továbbra is viruljon és áldásos működést fejtsen ki; előrehaladt koromnál és vele járó testi ogyatkozásnál fogva azonban sajnálatomra személyesen részt nem

vehetek a közgyűlésen, miért is kérem, hogy azon kimenteni méltóztassék.

Fogadja Nagyméltóságú Elnök Ur kiváló tiszteletem nyilvánítását, melylyel maradtam

Pozsony, 1906. évi uovember hó 19-én.

Gróf Pálffy István.

T. Közgyűlés! Minthogy ezen levél értelmében legnagyobb sajnálatunkra nem lehet szerencsénk ő nagyméltóságához, azt hiszem csak a hála jelét nyilvánítjuk akkor, ha a t. közgyűlés elfogadva abbeli indítványomat, ő nagyméltóságához, mint az egyesület egykori alelnökéhez üdvözlő táviratot intéz. (Élénk helyeslés.)

Bánffy Dezső báró elnök: Elfogadtatik. Méltóztassanak meghallgatni a képviselőkre vonatkozó jelentést.

Titkár bejelenti az alább felsorolt képviselőket:

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium részéről: Trsztjánszky László és Dapsy Frigyes erdőtanácsos urak.

A bányászati és erdészeti főiskola részéről: Herrmann Miksa rektor és Téglás Károly m. k. erdőtanácsos, főiskolai tanár.

Az osztrák birodalmi erdészeti egyesület részéről: báró Berg Vilmos, az egyesület első alelnöke és Bittner Gusztáv erdőmester.

A galicziai erdészeti egyesület részéről: Dr. Bedő Albert, az egyesület tiszteleti tagja.

A horvát-szlavon erdészeti egyesület részéről: Kuzma Gyula erdőtanácsos.

A Magyar Gazdaszövetség részéről: Cserny Károly.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület részéről: Máday Izidor ny. miniszt. tanácsos.

A Magyar Fakereskedők és Faiparosok Országos Egyesülete részéről: Vuk Gyula alelnök, Schanzer Ignác vál. tag és dr. Unger Bernát titkár.

A sárosmegyei gazdasági egyesület részéről: Bujanovits Gyula alelnök, Lukovits Aladár titkár és dr. Flórián Károly.

A szatmárvármegyei gazdasági egyesület részéről: Poszvék Nándor titkár.

Borsod, Gömör, Heves vármegyék erdészeti egyesülete részéről: Podhradszky András elnök, Gesztes Lajos alelnök, Mitske Gusztáv titkár.

Baranya, Somogy, Tolna vármegyék erdészeti egyesület részéről: Pánczél Ottó alelnök.

Budapest székesfőváros részéről: Vaszilievits János alpolgármester.

Szeged sz. k. város részéről: dr. Lázár György kir. tanácsos, polgármester.

Pozsony sz. k. város részéről: Bauhof Károly erdőmester.

Selmeczbánya sz. k. város részéről: Pallavicini György örgróf, országgy. képviselő és Zólomy Imre erdőmester.

Körmöczbánya sz. k. főbányaváros részéről: Palkovits Ede polgármester, Lende Ede erdőmester és Vizi Ferencz országgy. képviselő.

Brassó sz. k. város részéről: Orlovsky Gyula erdőmester.

Szászváros részéről: Bocz Géza erdőmester.

A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság részéről: Tomcsányi Gusztáv m. kir. erdőigazgató, Emericz Győző m. kir. erdőmester, Szilágyi József m. kir. erdőszámtanácsos és Kincses József m. kir. főerdész.

A lugosi m. k. erdőigazgatóság részéről: Almásy Andor erdőigazgató, Bereczky Gyula és Nagy Károly erdőmesterek, Hoós Ernő és Medveczky Ernő főerdészek.

A zágrábi k. erdőigazgatóság részéről: Havas József miniszt. tanácsos, Dianovszky Pál és Krajnyák János k. erdőmesterek, Ulreich Gyula kir. főerdész és Thuranszky Béla k. számvizsgáló.

A lipitújvári m. kir. főerdőhivatal részéről: Matavovszky Árpád és Pálka Gyula m. k. főerdész.

A vinkovcei kir. főerdőhivatal részéről: Kuzma Gyula erdőtanácsos és Pétermann Keresztély főerdész.

Az apatini m. kir. erdőhivatal részéről: Párnai Attila erdőtanácsos és Günther Frigyes m. k. erdészjelölt.

A bustyaházi m. k. erdőhivatal részéről: Bekény Aladár erdőtanácsos, Füzi Zoltán és Gréger Géza főerdészek, Hoffmann Bruno és Sándor Jenő erdészek, Schwarz Béla erdőgyakornok.

A soóvári m. k. erdőhivatal részéről: Kárász István m. k. erdőtanácsos, Merényi Gyula m. kir. erdőmester, Mozolovszky Adolf m. k. erdőszámvizsgáló, Gründl Gyula, Huszthy Károly, Régenhart Pál, Kriszta Gyula és Fischl József főerdészek.

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal részéről: Ormai Kálmán m. k. erdőtanácsos, Szokolóczy József és Gerő Gusztáv főerdészek.

Frigyes főherczeg ő cs. és kir. fensége uradalmi részéről: Fischer-Colbrie Emil erdőmester és Dokupil Adolf főerdész.

A Bánffy báró gödemesterházi uradalom részéről: Schmidt Ferencz erdőmester.

Az osztrák-magyar államvasut-társaság uradalmi részéről: Halász Géza főfelügyelő és Boitner Gyula erdőmester.

Az Esterházy hgi hitb. uradalom részéről: Blaschek Ede erdőtanácsos.

Pálffy Miklós hg. uradalmi részéről: Bittner Gusztáv erdőmester.

Az esztergomi érsekség részéről: Csupor István főerdőmester.

Az egri érseki uradalom részéről: Gesztes Lajos erdőmester.

A kalocsai érseki urad. részéről: Mattanovich Károly erdőmester.

A kalocsai káptalan urad. részéről: Lenhard Antal erdőmester.

A nagyváradi l. sz. püspökség uradalmi részéről: Erős Rezső jószágigazgató és Balogh Kálmán erdőmester.

Festetich Tasziló gróf uradalma részéről: Barna György erdőmester.

A rimamurány-salgótarjáni vasmű r.-t. uradalmi részéről: Bobok Tivadar erdőmester.

Bánffy Dezső báró elnök: Fogadják kedves vendégeink és az ezen közgyűlésünkön megjelent küldöttek érdeklődésükért, részvételükért szíves üdvözlésünket és köszönetünket.

T. Közgyűlés! Ezek után áttérünk mai napirendünk első pontjára, az egyesületünk negyven évi működésére való visszatekintésre, amit a titkár ur lesz szíves előadni. (Halljuk! Halljuk!)

Titkár olvassa a visszaemlékezést, mely külön emlékirat alakjában jelenik meg és fog az egyesületi tagoknak szétküldetni. (Lelkes éljenzés és taps.)

Bánffy Dezső báró elnök: *Darányi* Ignáczt ő nagyméltósága kíván szólani. (Halljuk! Halljuk!)

Darányi Ignáczt földmívelésügyi miniszter! T. Közgyűlés! Amidőn az egyesület szíves meghívása folytán a mai napon megjelentem, tettem ezt azért, hogy ezen negyven éves emlékezetes évforduló örömeiben én is résztvegyek. (Élénk éljenzés.) Tettem azért, hogy önökkel együtt ünnepeljek; tettem azért, hogy az erdészeti egyesület és annak érdemei iránt érzett nagyrabecsülésnek kifejezést adjak. (Éljenzés.) Fogadják tehát, t. uraim, őszinte üdvözetemet és engedjék meg, hogy amidőn üdvözlöm az egyesületet, egyszersmind köszönetet is mondjak nagyméltóságu elnöknek (Lelkes éljenzés.) azon hazafias és bölcs vezetésért, amelyben egyesületüket részelteti. Köszönetet mondok az ő t. elnöktársainak és az egész igen t. választmánynak, valamint általában köszönöm azt a támogatást is, melyben a vezetésem alatt álló földmívelésügyi tárczát az egyesület mindenkor részeltetni méltóztatott. (Tetszés.) Szívemből kívánom, hogy az erdészeti egyesület eddig elért babéraihoz a jövőben ujakat fűzzön.

T. Uraim! Én azon kevesek közé tartozom, akik már évekkel ezelőtt figyelmeztettek arra, hogy az erdészethez milyen nagy fontossága és milyen nagy jelentősége van. Ma már sokan vannak, akik ezt belátják. Napról-napra emelkedik a hazai erdőgazdaság fontossága. (Igaz! Ugy van!) Ugy érzem, hogy egy új korszak előtt állunk, hogy az erdészeti egyesületre a magyar erdőgazdasággal együtt a felvirágzásnak új időszaka kezdődik.

A magyar erdőgazdaság emelkedésének a nemzeti felvirágzásban nagy részének kell lennie. Az erdészetre a nemzet fejlődésében és emelkedésében nagy feladat vár. Remélem, hogy ebből a nagy feladatból és ebből a nagy hivatásból a t. egyesület mindenkor kiveszi a maga becsületes részét. (Tetszés.)

De nemcsak az egyesületről kívánok megemlékezni, hanem erdészeti közegeinkről is általában, tekintet nélkül arra, vajjon az állam szolgálatában állanak-e, avagy pedig magán erdőgazdaságoknál vannak alkalmazva. (Halljuk! Halljuk!)

Megvallom őszintén, hogy midőn az erdészeti közegek iránt őszinte rokonszenvvel vagyok (Lelkes éljenzés.), ebben engem nemcsak dologi szempontok vezetnek, nemcsak magának az erde-

szetnek érdeke és szempontja, hanem vezet az is, hogy én erdészeti közegeinkben a magyar állameszmének hű apostolait látom. (Hosszantartó, lelkes éljenzés és taps.) A modern Magyarországnak ők az igazi határőrei (Igaz! Ugy van!), akik ezen feladatot hiven is teljesítik, amiről a nemzetnek sohasem szabad megfeledkeznie. (Élénk tetszés.)

T. Közgyűlés! Bejelentem ez alkalommal a nagyméltóságu elnök urnak és az igen t. Közgyűlésnek (Halljuk! Halljuk!), hogy ő cs. és apostoli kir. Felsége legkegyelmesebb urunk, királyunk az erdészeti egyesület titkárának: Bund Károly urnak a Ferencz József-rend lovagkeresztjét legkegyelmesebben adományozni méltóztatott. (Lelkes éljenzés és taps.)

Hét évvel ezelőtt megjelent nálam egy fiatal ember, akiről tudtam, hogy a miniszterium ifju nemzedékének egyik jeles tagja és aki tudatta velem, hogy megválnak tőlünk, mert az erdészeti egyesület titkárává választotta. (Éljenzés.) Megvallom, akkor zokon vettem a dolgot, amint mindig fájdalmasan esik nekem, ha jeles erők az államszolgálatot elhagyják. És most — jól esik bevallanom — akkori fájdalmas érzésemet megbántam, mert belátom, hogy Bund Károly itteni titkári minőségében több hasznot tett a hazának, mint amennyit talán minálunk tehetett volna. (Éljenzés.)

Midőn átadom neki a dekorációt, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét (A miniszter feltűzi Bund Károly mellére a rendjelet. Hosszantartó, lelkes éljenzés és taps.), szivemből kívánom hogy a titkár ur úgy, amint azt mindnyájan nemcsak óhajtjuk, várjuk, hanem bizton reméljük is: eddigi érdemeihez újabb és újabb érdemeket szerezzen. (Lelkes éljenzés és taps.)

Bánffy Dezső báró elnök: A titkár ur kér szót. (Halljuk! Halljuk!)

Titkár: Nagyméltóságu miniszter ur! Igen t. Közgyűlés! Ez a nem remélt, teljesen váratlanul ért legmagasabb kitüntetés fel szólalásra készítet. Méltóztassanak megengedni, hogy a kitüntetésnek éppen teljes váratlansága következtében egészen egyszerű, keresetlen szavakkal egyfelől ő exczellenciájának legalázatosabb és leghálásabb köszönetemet fejezzem ki azért a valóban meg nem érdemelt kitüntetésért, amelyben az ő magas közbenjárása folytán részesültem; másfelől pedig méltóztassanak megengedni, hogy

kifejezést adhassak azon felfogásomnak is, hogy én ebben a meg nem érdemelt kitüntetésben nem a multban szerzett érdemeknek elismerését látom, hanem bátorítást és biztatást látok benne arra, hogy a magyar erdőgazdaság érdekében és az országos erdészeti egyesület felvirágoztatása körül a jövőben szerény tehetségem és erőm teljes megfeszítésével dolgozzam és működjem. (Lelkes éljenzés.)

Bánffy Dezső báró elnök: T. Közgyűlés! Azt hiszem, méltóztatnak hozzájárulni, hogy a titkár ur által felolvasott visszapillantást tudomásul vettnek jelentsem ki. (Helyeslés.)

Egyben pedig méltóztassanak megengedni, hogy ő nagyméltóságának imént elhangzott és az erdészeti egyesületre kétség kívül elismerő és kedves szavaiért köszönetemet fejezzem ki. (Éljenzés.) Továbbá, hogy köszönetemet fejezzem ki azért is, hogy a mi általánosan becsült, tisztelt és igazán odaadó munkát végző titkárunk kitüntetésével (Lelkes éljenzés.) újabb bizonyosságát adta annak, hogy az érdemet, a munkát, a tevékenységet elismeri, méltatja és köszönjük, hogy ünnepélyünket e kitüntetés egyidejűleg való átadásával még fényesebbé, még szebbé méltóztatott tenni. (Élénk helyeslés.)

Az ülést öt percze felfüggesztem. (Darányi Ignác földmivélségi miniszter lelkes éljenzés közben elhagyja a közgyűlési termet.)

(Szünet után.)

Bánffy Dezső báró elnök: A felfüggesztett ülést ezennel újból megnyitom.

Az igazgató válaszmánynak vannak előterjesztései. Kérem, méltóztassanak azokat meghallgatni.

Titkár: T. Közgyűlés! Az igazgató válaszmány azon kegyetes emlékünnap megörökítésére, melyet itt ma, azt hiszem mindnyájunk lelkében honoló lelkesedéssel megülünk, a következő indítvánnyal lép a t. Közgyűlés elé, kérve annak elfogadását. (Olvassa):

Az igazgató válaszmány indítványozza, hogy az egyesület alapítása körül szerzett érdemeknek hálás emlékezetül az egyesület első elnökének, Keglevich Béla grófnak, továbbá Wagner

Károly egykori alelnöknek és Divald Adolfnak arczképét a közgyűlési terem részére megfestesse. (Élénk helyeslés.)

Bánffy Dezső báró elnök: Kiván valaki szólni?

Csupor István: Nagyméltóságu elnök ur! Mélyen t. Közgyűlés! Azt hiszem, mindenkinek, aki az erdészeti ügyek iránt érdeklődik, közmegegyezésével és helyeslésével találkozom, ha az igazgató választmány indítványához egy kiegészítést javaslok. (Halljuk! Halljuk!)

Javaslom, hogy ezen ünnepi közgyűlés határozatával necsak az erdészetet megalapító vezérférfiaknak emléke, hanem a most ténykedő és az elődök által teremtetten alapon oly nagy buzgósággal és odaadással dolgozó vezetőink érdeme is megörökíttessék.

Mindnyájan tudjuk és tapasztaljuk, igen t. uraim, hogy ezen férfiak között az első helyet szerelve tisztelt elnökünk, **Bánffy Dezső** báró ő nagyméltósága foglalja el (Lelkes éljenzés.), aki nemcsak egyesületünk, de a társadalom körében is megragad minden alkalmat, hogy az erdészet és egyesületünk ügyét hathatós befolyásával támogassa. (Igaz! Ugy van!)

Tudjuk jól, hogy ő nagyméltósága már főispán korában mily sikeresen támogatta érdekeinket. Korán felismerve az erdőgazdaság nagy hivatását, erélyesen szerzett érvényt az erdőtörvénynek, később pedig, mint a volt naszódvidéki erdők gazdaságának rendezésére kiküldött kormánybiztos, e feladatának az ottani nép javára fényesen felelt meg. Mint miniszterelnök, az ország kormányzatának élére kerülve, országos gondjai közepette reá ér egyesületünk beszterczebányai ülését vezetni, azután pedig az 1898. évi XIX. t.-cz.-nek megalkotása körül közreműködni s ezzel olyan intézkedéseket létesíteni, melyeknek üdvös hatását ma is érezzük mindannyian. (Igaz! Ugy van! Éljenzés.)

Nem feledkezhettünk azonban meg ő nagyméltósága, szeretve tisztelt elnökünk segítő társairól sem, ezek között első helyen ő méltósága, dr. **Bedő Albert** szeretett alelnökünkéről (Élénk éljenzés.), aki az uttörő munkások sorából, az erdészeti egyesület megalapítóinak táborából kikerülve, hosszú éveken át ápolta erdésztünk ügyét és elhintette áldásos működésével azon fának magvát, amelyből ez az egyesület és az erdészet fejlődése keletkezett.

És nem feledkezhettünk meg a mi közszeretetlenben álló másod-

elnökünk ő méltóságáról: Horváth Sándor miniszteri tanácsos urról sem, aki ezen elődje által elültetett fát gondozásába vette, azt odaadó fáradozásával nagygyá és erőssé növelni törekszik. (Éljenzés.)

Indítványozom tehát, határozza el ez az ünnepi közgyűlés, hogy ő nagyméltósága, báró Bánffy Dezső elnökünk, továbbá dr. Bedő Albert első alelnökünk és Horváth Sándor másodalelnökünk arcképei is festessenek meg. (Általános élénk helyeslés.)

Bánffy Dezső báró elnök: Kiván még valaki szólni? (Senki!) Ha szólni senki sem kíván, azt hiszem kimondhatom, hogy az indítványt méltóztatnak elfogadni. (Helyeslés.)

Ennek következtében kimondom, hogy az egyesület igazgató választmánya indítványának megfelelően az egyesület alapítása körül nagy érdemeket szerzett Keglevich Béla gróf, Wagner Károly és Divald Adolf volt elnökeinknek arcképét megfesteti. S bárha személyi vonatkozás folytán feszélyezve vagyok is, a közgyűlés határozata után nem tehetek mást, mint hogy ezen indítvány elfogadásával határozatul kimondom azt is, hogy Csupor István indítványára Bánffy Dezső báró elnök, dr. Bedő Albert első alelnök és Horváth Sándor másod alelnök arcképeinek megfestését is elrendelni méltóztatik. (Élénk helyeslés.) Méltóztassék ennek fogantatásával az igazgató választmányt megbizni. (Helyeslés.)

Az igazgató választmánynak a mai ünnepély alkalmából még más indítványa is van. (Halljuk! Halljuk!)

Titkár: T. Közgyűlés! Azt hiszem, csak a kegyeletnek teszünk eleget azzal is, ha elfogadjuk az igazgató választmány második indítványát, hogy t. i. Keglevich Béla gróf, Wagner Károly és Divald Adolf sirjaira az egyesület, kegyeletes megemlékezése jeléül koszorút helyezzen. (Élénk helyeslés.)

Bánffy Dezső báró elnök: Ha méltóztatnak elfogadni az igazgató választmány javaslatát (Felkiáltások: Elfogadjuk!), akkor ilyen értelemben mondom ki a határozatot.

Egyben javaslom, t. Közgyűlés (Halljuk! Halljuk!), méltóztassanak kimondani, hogy nevezett boldog emlékü tagjainak sirját a holnapi nap folyamán koszoruzzuk meg. (Helyeslés.)

Kérem, méltóztassék hozzájárulni, hogy Keglevich Béla gróf sirjának megkoszoruzására Horváth Sándor alelnök ur, Nemeskéri

Kiss Pál és Tomcsányi Gyula urak személyében küldessék ki bizottság. (Helyeslés.) A megkoszorúzás Nagykáta közelében fog történni, ahol Keglevich gróf el van temetve.

Ha méltóztatnak ehhez hozzájárulni (Helyeslés.), akkor ezt határozatképpen kimondom.

Kérem továbbá, méltóztassanak hozzájárulni, hogy ugyancsak holnap Wagner Károly sirjának itt Budapesten leendő megkoszorúzására dr. Bedő Albert, Soltz Gyula és Hirsch István urak személyében küldessék ki a bizottság. (Helyeslés.) Egyidejűleg kérem az urakat, hogy miután ez a megkoszorúzás itt Budapesten fog végbemenni, azon minél többen — a kiküldötteken kívül is — méltóztassanak megjelenni. Gyülekezés a sirnál d. e. 11 órakor lesz.

Továbbá Divald Adolf sirjának ugyancsak holnap történendő megkoszorúzására méltóztassanak a bizottságot Lászlóffy Gábor és Sághy Kálmán urak személyében kiküldeni. (Helyeslés.)

Ilyen értelemben mondom tehát ki a határozatot és ilyen értelemben jelentem ki elfogadottnak az igazgató válaszmány javaslatát is, kérve a kiküldött urakat, hogy megbízatásukban holnap d. e. eljárni sziveskedjenek. (Helyeslés.)

Következik az igazgató válaszmány harmadik javaslata.

Titkár: T. Közgyűlés; Az igazgató-válaszmány nemcsak a kegyeletnek akar hódolni, hanem maradandó, a jövőre kiható alkotásokkal is emlékeztetéssé óhajtja tenni ezt a mai ünnepi közgyűlést. (Halljuk! Halljuk!) Javasolja tehát, hogy az egyesület erdőtisztek fiainak középiskolai neveltetését megkönnyítendő, valamely internátusban fenntartandó ingyenes helyekre a jövő évtől kezdve pénztári feleslegeiből fokozatosan 25.000 koronát alapítson. (Élénk helyeslés.)

Bánffy Dezső báró elnök: Kiván valaki szólani? (Senki.) Azt hiszem kimondhatom, hogy az igazgató-válaszmány ezt a javaslatát is méltóztatnak elfogadni. (Helyeslés.)

Következik az igazgató-válaszmány utolsó javaslata.

Titkár: Végül javasolja az igazgató-válaszmány, hogy az egyesület folyó évi egész pénztári feleslegét a Wagner Károly nevét viselő jótékony alapítvány gyarapítására fordítsuk. (Élénk helyeslés.)

Bánffy Dezső báró elnök: Az igazgató-választmány javaslata értelmében kimondom, hogy az egyesület ez évi pénztári feleslegét a Wagner Károly nevét viselő jótékony alapítvány gyarapítására fordítja. (Helyeslés.)

Podmaniczky Géza báró: Nagyméltóságu elnök ur! Mélyen t. Közgyűlés! Látván azt, hogy ezen alapítványokból éppen a leg-szükségesebb célra, a gyermekek nevelésére és az özvegyek segélyezésére milyen szép összeg fordítatik, nem mulaszthatom el, hogy a közgyűlés nevében is köszönetet ne mondjak az elnökségnek és az igazgatóságnak ezen alapítványok gondos kezeléséért, amely lehetővé tette, hogy azok, akik istápolásra szorulnak, ilyen hathatós segítségben részesíthessenek. (Élénk éljenzés.)

Bánffy Dezső báró elnök: Méltóztatnak ezen köszönetnyilvánításhoz hozzájárulni? (Helyeslés.) Ha igen, akkor ily értelemben mondom ki a határozatot.

Következik a titkár ur jelentése az egyesületnek legutóbbi közgyűlésén kifejtett tevékenységéről.

Titkár: (olvassa a jelentést, melyet fennebb már közöltünk).

Csupor István: Nagyméltóságu elnök ur! Tisztelt Közgyűlés! A titkár ur, az elébb hallott visszapillantásában ékes szóval ismertette egyesületünk megalapításának történetét és negyven éves munkásságát.

Ismertette, miszerint szaktársaink és jeles csoportja hazafias erényekkel felvértezve, azon tudattal alapította meg negyven év előtt az Országos Erdészeti Egyesületet, hogy ez az egyesület a magyar erdőgazdaság érdekeit a társadalom terén képviselje, a szaktudomány fejlesztését támogassa, az erdészeti alkalmazottak érdekeit előmozdítsa és hogy hazánk gazdasága ezen körében helytérő polgárainak oly utat törjön, amely uton haladva, a magyar erdőgazdaság fejlődését azon polczra emeljék, amelyre ma már önérzettel tekinthetünk s amelyben nemzeti jólétünk egyik biztos talpkövét találjuk fel.

Tisztelt Közgyűlés! A kegyelet és méltó becsülésünkkel áthalt elismeréssel adózunk azon férfiaknak, akik lelkesítő és hasznos munkásságra ösztönző példaadással hívták fel az utódokat, a most ténykedő kartársakat és a küzdőterre készülő ifjúságot, a kultu-

rális haladást és a társadalmi erőknél a magyar erdészet részére való hasznosítása.

Mély tisztelet és hálával tartozunk különösen azon férfiaknak, akik gondos mentorokként ápolják a közboldogulás fáját és akik mint nemzetünk és államiságunk hű őrei, életpéldájukkal mutatják, miként kell hazánk anyagi jólétének előmozdítására s megerősödésének, önállóságának elérésére munkálkodni.

Tisztelt Uraim! Egyesületünket azon megtisztelő szerencse érte, hogy a mai jubiláris közgyűlésén azon kiváló férfiak egyikét, ő nagyméltóságát, dr. Darányi Ignác fölmivvelésügyi miniszter urat üdvözölhette, aki ha nemes, magasztos czélok elérésére irányuló törekvésről, a haza és a nemzet javainak emeléséről van szó: ott nem hiányzik sohasem!

Ha végig tekintünk azokon az intézkedéseken, amelyek a földmivvelésügy köréhez tartozó gazdasági ágak érdekében ő nagyméltósága bölcs kormányzata alatt hozottak, ezek között számos oly megbecsülhetlen értékű intézményt találunk, amely közgazdaságunk egyik fontos ágának, az erdészetnek fokozott fejlődésének előmozdítására szolgálnak.

Megebecsülhetlen értéket képez az erdészeti szakoktatás fejlesztése, melynek kezdeményezését ő nagyméltóságának köszönjük s amelynek alapján a magyar erdészeti szakoktatás a nyugati kultúrnépek e részben való haladásával ma már lépést tarthat.

Az erdészet érdekeinek eminens előmozdítására szolgál, a községi stb. erdők állami kezelésbe való vételére hozott törvény, továbbbbá a kopárok beerdősítésének hathatós felkarolása, valamint az erdei munkások szolgálati jogviszonyainak szabályozása.

Az erdészeti kísérletügy, mely hivatva van a modern gazdálkodás tantételeinek megállapítására és hivatva van annak megállapítására is, hogy miként és minő haszonnal alkalmazhatók az elmélet tantételei a gyakorlati erdőgazdaság egyes eseteiben, ugyan csak ő nagyméltóságának köszöni létét.

Közérdeket szolgál, az állami erdőbirtokoknak — különösen a magas Tátrában, Máramarosban és Háromszék megyében — vásárlás útján való gyarapítása.

És kiváló gazdasági érdeknek felel meg ő nagyméltóságának

azon rendelkezése, mely a kincstári erdőknél a belterjesebb házi kezelés fokozatos behozatalára irányul.

Ezeken kívül még hosszú sorozata van azon üdvös és hasznos intézményeknek, amelyek a haladó kor igényeit elégítik ki s a magyar társadalmat az európai nemzetek kulturális magaslátára emelik.

E mellett ő exczellenciája fenkölt gondoskodása arra is kiterjedt, hogy a becsületes munka, a szorgalom, az emberi és hazafiui kötelesség pontos és hű teljesítése is a társadalom minden rétegében elismerésre találjon, sőt meg is kapja jutalmát.

Méltó elismerésben s jutalomban részesítette ő exczellenciája az állami erdőtiszteket már többször, de különösen azon kegyes intézkedésével, hogy az állami erdőtisztek létszámrendezését az állam költségvetésbe felvette s ezzel az említett tisztikar helyzetét a közszolgálat más ágainál alkalmazott tisztekével egyenrangúvá tette.

Nagy jelentősége van ezen intézkedésnek, nem csupán az érdekeltekre, hanem az erdészeti adminisztráció egész körére, sőt a nem államszolgálatban levő erdőtisztikarra is, mert remélhetőleg ezen intézkedés szabályozólag fog hatni a szakképzett magánerdőtisztek helyzetének javítására is.

Indítványozom tehát, hogy ő exczellenciájának az erdészeti ügyének hathatós felkarolásáért jegyzőkönyvileg köszönetet szavazzunk, azon biztosításunkkal, hogy a kibontott és erős kézben tartott zászló alatt, amelyre a munka, a becsület és a hazafiság jelszavai vannak felírva, mindenütt, ahol ősi alkotmányunk és magyar nemzeti voltunk megvédéséről van szó, a magyar erdőtisztek sorait mindenkor ott fogja látni. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Podmaniczky Géza báró: Igen t. Közgyűlés! Az igazgatóság évi jelentését örömmel tudomásul veszem. Ha mégis néhány megjegyzést bátorodom tenni, ez csak azért van, mert ez a jelentés, hogy úgy mondjam, csak átfut a szakoktatás kérdésén, amely pedig — nézetem szerint — rendkívüli gondozást igényel.

Az erdészet és vadászat t. uraim, rendkívül szoros kapcsolatban áll egymással. A vadászatra az eddiginél sokkal nagyobb súly helyezendő. (Igaz! Ugy van!) Éppen e ténynek igazsága

készítet engem arra, hogy kérjem a t. Közgyűlést, méltóztassék odahatni, hogy a szakoktatás terén azok a fiatal emberek, akik az erdészeti pályára lépnek, a vadászatban is kellő képzettségre tehessenek szert. (Helyeslés.)

Ezelőtt 30 esztendővel még luxus volt vadászni. Ma ez már jövedelmi ág és gondolom, nem szükséges itt az urak előtt fejtegetnem, hogy minő élvezet, minő edző sport és a testi-lelki egészségnek mily kitünő ápolója a vadászat. (Igaz! Ugy van!)

Ismételten kérem tehát, méltóztassék a jelentésbe felyvenni, hogy a szakoktatás terén a vadászatra a jelenleginél nagyobb súly helyezendő. (Élénk helyeslés.)

Bánffy Dezső báró: Engedje meg a nagyméltóságú közgyűlési tag ur, de a titkári jelentésbe nézetem szerint utólagosan semmit sem lehet bevenni, hanem ő nagyméltóságának kívánóságát kijelentés vagy határozat alakjában szívesen teljesítjük. (Helyeslés.)

Podmaniczky Géza báró: Azt gondoltam, mélyen tisztelt közgyűlés, hogy amit a titkár ur előadni szíves volt, az a felterjesztés, amely a szakoktatásra vonatkozólag a miniszteriumba küldetik.

Titkár: T. Közgyűlés! Ő nagyméltóságának helyes és részemről is teljesen méltányolt indítványára bátorodom néhány megjegyzést tenni. (Halljuk! Halljuk!)

A titkári jelentésben csak igen röviden jelezhettem a szakoktatásra vonatkozó intézkedéseket; azonban megnyugtathatom ő nagyméltóságát, hogy abban az előterjesztésben, amelyet e tárgyban a kormányhoz intéztünk, különös nyomatékkal hangsúlyoztuk azt, hogy az erdőőri szakiskolák a lehető legnagyobb súlyt fektessék arra, hogy a belőlük kikerülő növendékek a vadászat és a vadgazdaság terén is minden részletre kiterjedő, alapos kiképzést nyerjenek. (Helyeslés.)

Ezért kértük, — és ez a kérés végig vonul az erre vonatkozó hosszú tárgyalások során, — hogy a szakiskolák a kellő erdőterületekkel láttassanak el, mert többek között a vadászatnak gyakorlati bemutatása is csak akkor lehetséges, ha kellő vadászterületek állnak a szakiskolák rendelkezésére.

Azt hiszem, t. Közgyűlés, hogy teljes megnyugvással fogadhatjuk

el ő nagyméltósága indítványát, aminek egyébként már is megfelelni igyekeztünk. (Helyeslés.)

Podmaniczky Géza báró: Köszönöm a titkár ur válaszát!

Bánffy Dezső báró elnök: Kiván még valaki szólni? (Senki!) Ha senki sem kíván szólni, azt hiszem kimondhatom, hogy a titkár ur jelentése elismerő köszönettel tudomásul vétetik. (Helyeslés.)

A közgyűlés továbbá a földmivelésügyi miniszter urnak az állami erdőtiszték helyzetének javítására vonatkozó leiratát öröndetes tudomásul veszi, kérve jóindulatát a jövőben felmerülő esetekre is.

Csupor István tagtársunk indítványára a földmivelésügyi miniszter urnak az erdészet, a magyar közgazdaság, de különösen a mi egyesületünk irányában tanusított jóakarata és a köznek teljesen megfelelő működéseért elismerő köszönetünket és hálánkat jegyzőkönyvileg fejezzük ki. (Élénk helyeslés.)

A közgyűlés kimondja, hogy az erdészet érdekeinek megfelel, ha az erdészeti felső oktatás mint önálló fakultás egy földmivelési egyetem keretébe illesztetik.

A közgyűlés jóváhagyólag tudomásul veszi a választmánynak az alsó erdészeti oktatásra vonatkozó jelentését.

Tudomásul veszi „Az Erdő” című új szaklap megindítását és azt, hogy az „Erdészeti Lapok” ezentul havonként kétszer jelennek meg. Mindezt határozatilag kimondom.

Ugyancsak határozatilag kimondom, hogy tagtársaink elhunyna felett érzett részvétünknek jegyzőkönyvileg adunk kifejezést. (Helyeslés.)

T. Közgyűlés! Napirendünk szerint következik a választmányban megüresedett helyeknek betöltése.

Az alapszabályok értelmében a választmányból kilépnek, de abba újból megválaszthatók: Bittner Gusztáv, Csik Imre, Fekete Lajos, Havas József, Illés Nándor, nemeskéri Kiss Pál, Krajcsovits Béla, Lászlóffy Gábor, Máday Izidor és Simon Gyula.

Most tehát tíz tag lesz választandó a felolvasottak vagy mások közül, amint azt a közgyűlés jónak látja.

Egy hang: Egyhangulag!

Bánffy Dezső báró elnök: Egyhangulag nem választhatunk, csak titkosan. Nekem kötelességem magamat az alapszabályokhoz

tartani, amelyek pedig a közfelkiáltással való választást kizárják (Igaz! Ugy van!)

Lehet, hogy egyhangu lesz a választás, de az elnökség semmi esetre sem vállalkozhatik az alapszabályok megsértésére. (Helyeslés.) A választás tehát szabályszerűen, titkosan fog történni.

A szavazatszedő bizottságba Halász Géza ur elnöklete alatt Mitske Gusztáv és Balogh Ernő urakat kérem fel és a szavazás végrehajthatása érdekében az ülést ezennel husz perczre felfüggesztem.

(Szünet után.)

Bánffy Dezső báró elnök: A felfüggesztett ülést ezennel megnyitom.

A szavazatszedő bizottság elnöke lesz szives jelentését a választás eredményéről megtenni. (Halljuk! Halljuk!)

Halász Géza a szavazatszedő bizottság elnöke: T. Közgyűlés. Van szerencsém bejelenteni, hogy összesen 63 szavazat adatott be. Ezekből kaptak: Bittner Gusztáv 62, Csik Imre 63, Fekete Lajos 63, Havas József 63, Illés Nándor 63, nemeskéri Kiss Pál 60, Krajcsovits Béla 62, Lászlóffy Gábor 62, Máday Izidor 62 és Simon Gyula 63 szavazatot. (Éljenzés.)

Azonkívül kaptak még néhányan egy-két szavazatot, amiről gondolom nem szükséges részletesebben jelentést tennem. (Helyeslés.)

Bánffy Dezső báró elnök: Ennek folytán t. Közgyűlés, Bittner Gusztáv, Csik Imre, Fekete Lajos, Havas József, Illés Nándor, nemeskéri Kiss Pál, Krajcsovits Béla, Lászlóffy Gábor, Máday Izidor és Simon Gyula urakat az igazgató választmányba az alapszabályoknak megfelelő ciklusra és időtartamra megválasztottaknak jelentem ki. (Élénk éljenzés.)

Következik napirend szerint a jelentés az 1905. évi számadások megvizsgálásáról és az 1907. évi költségvetésre vonatkozó javaslat.

Titkár: T. Közgyűlés! A múlt évi zárszámadás, amely elég kedvező eredménnyel záródott, a t. közgyűlés tagjai között szét van osztva. Ugyszintén közkézen forog a jövő évi költségvetésünket tartalmazó füzet is. Tisztelettel kérem, méltóztassék a zárszámadást jóváhagyni, az egyesület igazgató választmányának, illetőleg a pénztárosnak és titkárnak a felmentést megadni, a törlésre javasolt behajthatatlan összegek törlését elrendelni és a jövő évi költségvetést elfogadni.

Bánffy Dezső báró elnök: Kiván még valaki szólni? (Senki!) Ha szólni senki sem kíván, akkor a számvizsgáló bizottság jelentése alapján a közgyűlés a számadásokat jóváhagyván, a fenntartandók fenntartásával a felmentvényt ezennel megadja. Továbbá elfogadja a közgyűlés az 1907. évre szóló költségvetést is, valamint elrendeli a számvizsgáló bizottság javaslatának megfelelőleg a behajthatatlannak jelzett összegek törlését. (Helyeslés.)

Napirend szerint következik: jelentés a Deák Ferencz alapítvány kamataiból kiirt pályázatok eredményéről.

Titkár: T. Közgyűlés! A Deák Ferencz alapítvány kamataiból kiirt irodalmi pályázatok közül, illetőleg az azok alapján adott megbízások közül a régebbiekről ezidőszert nem áll módomban konkrét jelentést tenni, amennyiben a szerzők műveikkel ez évben sem készültek el.

Az újabb időben kitűzött pályázatok közül az erdészeti enciklopédiára kiirt pályázatra a kötelező határidőn belül egy pályamunka érkezett be, amely bírálatra kiadtván, sajnálattal kell jelentenem, hogy a bíráló bizottság jelentése szerint a követelményeknek meg nem felel. A bírálat a mű több hiányára mutatott rá, aminek alapján az igazgató választmánynak nem javasolhatta a pályadíj kiadását.

Az igazgató választmány azon tapasztalatból indulva ki, hogy ilyen esetekben a másodszori pályázat kiírása sem szokott eredményre vezetni, mint már a múltban is többször, ezuttal szintén a megbízás terére lépett és tegnap tartott ülésében elhatározta, hogy e művet megbízatás útján igyekszik létesíteni.

Az igazgató választmány megtisztelő megbízása engem ért, (Élénk éljenzés és helyeslés.), amennyiben csekélységemet bízta meg a mű megírásával.

Kérem a t. Közgyűlést, méltóztassék ezen jelentésemet tudomásul venni. A jövőre vonatkozó határozathozatalra ezuttal nincsen szükség, amennyiben a Deák Ferencz alapítvány jövő évi kamatainak rendeltetéséről a közgyűlés már a múlt évben határozott. (Helyeslés.)

Bánffy Dezső báró elnök: Kiván valaki szólni? (Senki!) Azt hiszem, kimondhatom, hogy az igazgató választmány jelentését méltóztatnak tudomásul venni. (Helyeslés.) Ugyancsak méltóztat-

nak tudomásul venni, hogy az erdészeti enciklopedia megírása tárgyában kiírt pályázat eredményre nem vezetvén, annak megírására Bund Károly titkár urnak adott az igazgató választmány megbízást. (Élénk helyeslés.)

Ilyen értelemben mondom ki a határozatot.

Napirend szerint következik az igazgató választmány előterjesztése az 1907. évi közgyűlés helyére és tanácskozási tárgyaira vonatkozólag.

Bund Károly titkár: T. Közgyűlés! A jövő évi közgyűlés helyére vonatkozólag egy meghívás fekszik előttünk. Pécs szabad királyi város volt szíves egyesületünket, azon országos jellegű kiállítás alkalmából, amely ott a jövő évben rendeztetni fog, vendégszerető módon meghívni és felkérni, hogy jövő évi közgyűlésünket ott tartsuk meg. (Helyeslés.)

Ugyanezzel a meghívással kapcsolatban áll Frigyes főherczeg ő cs. és kir. Fensége uradalmi részéről tegnap érkezett meghívás, amely szerint a Pécssett tartandó közgyűléssel kapcsolatban a béllyei rendkívül érdekes uradalmak megtekintésére is meghivatott az egyesület. (Tetszés.)

És végül előttünk van egy harmadik meghívás, a Guttman S. H. czégnek szíves meghívása, amelyben az egyesület tagjai a czég belistyei tölgyfát feldolgozó nagyarányu ipartelepeinek megtekintésére hivatnak fel. (Helyeslés.)

T. Közgyűlés! Az igazgató választmány azt javasolja, hogy mind a három szíves meghívást méltóztassanak elfogadni. (Élénk helyeslés.) Méltóztassanak tehát elhatározni, hogy az igazgató választmány által később, a tisztelt meghívókkal egyetértően megállapítandó időpontban, jövő évi közgyűlésünket Pécssett tartsuk meg és ez alkalommal Frigyes főherczeg ő cs. és kir. Fensége uradalmait, valamint a Guttman czég ipartelepeit is megtekintjük. (Helyeslés.)

Ami a kitűzendő szakelőadásokat illeti, erre nézve eddigelé konkrét indítvány nem adatván be, méltóztassanak talán úgy határozni, hogy a kellő intézkedések megtételével az igazgató-választmány bizatik meg. (Helyeslés.)

Bánffy Dezső báró elnök: Kiván valaki szólani? (Senki!)

Azt hiszem kimondhatom, hogy a titkár ur előterjesztéséhez méltóztatnak hozzájárulni. (Helyeslés.)

Ennek folytán kimondom, hogy Pécs szab. kir. város szives meghívását köszönettel elfogadjuk és 1907. évi rendes közgyűlésünket az ott tartandó kiállítással egyidejűleg fogjuk megtartani. A közgyűlés ideje az én számításom szerint május vagy június hónapra fog esni. A nap meghatározása tekintetében az igazgató-választmány fog majd intézkedni a közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján. (Helyeslés.)

Egyidejűleg köszönettel vesszük Frigyes főherczeg ő Fenségeinek, valamint a Guttmann S. H. czégnek szives meghívását is, melylyel a közgyűlési tagokat a békési uradalom, illetve a belistyei gyártelep megtekintésére hívják meg. (Helyeslés.)

Mindezeknek tudomásul vételével utasítja a közgyűlés az igazgató-választmányt, hogy úgy Pécs szab. kir. város polgármesterével, valamint a két uradalom főhatóságaival a tárgyalásokat indítsa meg, annak lehetővé tétele végett, hogy közgyűlésünket Pécsen megnyitván és részben meg is tartván, úgy a békési uradalmat, mint a belistyei gyártelepet meglátogathassuk és ezzel kapcsolatosan ülésünket befejezhessük. (Helyeslés.)

A tanácskozási tárgyakat illetőleg méltóztatnak hozzájárulni, hogy azok előkészítésével az igazgató-választmány bizassék meg. (Helyeslés.) Tehát ilyen értelemben mondom ki a határozatot.

T. Közgyűlés! Ezzel tárgysorozatunk ki van meritve. Azonban az alapszabályok rendelkezésének megfelelően, kellő időben beérkezett két indítvány fekszik előttünk, Bíró Zoltán tagtársunk indítványai.

Méltóztassanak ezeket meghallgatni.

Titkár: (olvassa az erdészeti kísérletügyre vonatkozó indítványt amely a fennebb közölt választmányi ülési jegyzőkönyvben teljes szöveggel bennfoglaltatik).

T. Közgyűlés! Ez az indítvány, mint méltóztatnak látni, nemcsak az egyesület ügyeit érinti, — amennyiben nagy feladatot ró egyesületünkre és egyik alapítványának rendeltetését is módosítani kívánja, — hanem az egyesület körén kívül álló tényezőket is érdekel. (Igaz! Ugy van!) Azt hiszem, t. Közgyűlés, nem határozhatunk e dologban addig, míg t. tagtársunk indítványát előzetesen

alapos megfontolás és tanulmányozás tárgyává nem tettük. (Helyeslés.)

Szó van az indítványban az erdészeti kísérleti állomásnak kibővítéséről, állami intézménynek fokozottabb mértékben való igénybevételeéről, az erdőbirtokosok felszólításáról stb. Ezek a kérdések mind komoly megfontolást igényelnek, miért is az igazgató-választmány azzal a kérelemmel járul a t. Közgyűlés elé, méltóztassék az indítványt további tárgyalás és a jövő évi közgyűlésen leendő jelentéstétel végett az igazgató-választmánynak kiadni. (Helyeslés.)

Bánffy Dezső báró elnök: Kiván valaki szólni? (Senki!)

T. Közgyűlés! Gondolom méltóztatnak hozzájárulni, hogy az indítvány tanulmányozás és jelentéstétel végett adassék ki az igazgató-választmánynak. (Helyeslés.) Kérem azonban méltóztassék eltekinteni a titkár ur azon javaslatától, hogy a jelentés már a jövő évi közgyűlésen terjesztessék elő. (Halljuk! Halljuk!) Jövő évi közgyűlésünk esetleg fél év múlva meg lesz már és az igazgató-választmány addig ezt a kérdést kellően aligha készítheti elő (Igaz! Ugy van!) Javaslom tehát, hogy úgy méltóztassék a határozatot hozni, hogy az 1908. évi közgyűlésen teendő a kérdésről jelentés, hogy így módjában legyen az igazgató-választmánynak a kellő lelkiismeretességgel és alapossággal megvizsgálni az indítványban javasolt intézkedéseket. (Élénk helyeslés.)

Ha ehhez méltóztatnak hozzájárulni, akkor határozatilag kimondom, hogy az indítvány kiadatik az igazgató-választmánynak azzal az utasítással, hogy tanulmányai alapján a jelentést arról az 1908. évi közgyűlésnek tegye meg. (Helyeslés.)

Következik a második indítvány.

Bund Károly titkár: (olvassa a magyar erdők leírására vonatkozó, fennebb szintén már közölt indítványt).

T. Közgyűlés! Ennél az indítványnál is bizonyára méltóztatnak látni, hogy ebben szintén oly nagyfontosságú dologról van szó, amely gondos megfontolás tárgyát kell hogy képezze. Javaslatom röviden az: méltóztassék ezen indítványra is az előbb hozott határozatot kimondani. (Helyeslés.)

Bánffy Dezső báró elnök: Kiván valaki szólni? (Senki!) Méltóztatnak a titkár ur javaslatát elfogadni? (Igen!) Azt hiszem

kimondhatom, hogy elfogadtatik és az indítvány kiadatik az igazgató-választmánynak azzal az utasítással, hogy arról tanulmányai alapján az 1908. évi közgyűlésnek tegyen véleményes jelentést. (Helyeslés.)

T. Közgyűlés! Tárgysorozatunk ki van merítve. A napirend utolsó pontja, az indítványok is letárgyaltattak.

Ma egyesületünk fennállásának negyvenedik éve alkalmából jubiláris ünnepi ülést tartottunk. Az indítvány, amelyet csak az imént méltóztattak hallani, ugyancsak egy ilyen ünnepi gyűlést tervez az 50-ik évforduló alkalmából, amikorára egy nagyjelentőségű munka kiadását is javaslatba hozza. Hogy ez a munka létesül-e vagy sem, azt ma el nem dönthetjük; de hogy az 50-ik évforduló alkalmából rendezendő közgyűlés és azután még sok-sok jubiláris ülés tartassék, bizonyosságául eredményes működésünknek, tanulságára és igazolására fáradságot nem ismerő törekvésünknek, ez azt hiszem, mindnyájunknak egyértelmű, hő óhajtása. (Élénk éljenzés.)

Méltóztassanak tehát nekem megengedni, hogy midőn ma a negyvenedik évforduló alkalmából rendezett jubiláris közgyűlésünket bezárom, azzal a kívánsággal tehessem ezt, hogy eddigi sikeres munkálkodásunknak megfelelően még hosszú időközön, évtizedeken álljon fenn egyesületünk: a magyar erdészeti tudomány és a magyar erdészet érdekeinek támogatására, a magyar állam ezzel kapcsolatos érdekeinek tovább építésére. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps. Felkiáltások: Éljen az elnök!)

Dr. Bedő Albert: T. Uraim! Negyven évvel ezelőtt egyike voltam azon szerencsés halandóknak, akik az Országos Erdészeti Egyesület megalakításában részt vehettek. (Élénk éljenzés.) Most, negyven év multán, megkaptuk az elismerést, a fényes elégtételt az erdészeti egyesület tisztelt tagjaitól, akik minket arra érdemesnek ítélték.

Szerencsésnek vallom magamat, hogy azon két nagy férfiunak, kiknek mint szaktársunknak, emléke oly fényesen lett itt ma kidomborítva, szerény munkatársa lehettem. Övék az érdem, övék a tisztelet és én, ki csak egyedül élek már az alkotó szaktársak közül, most, mielőtt e közgyűlésről a tisztelt tagok elmennének, most midőn nem tudom, vajjon lesz-e még életemben szerencsém

szaktársaimmal találkozni, midőn nem tudom, szólhatok-e még valaha hozzájuk valamely közgyűlés körében: örömmel kívánok, mint az alapítók képviselője s mint a multnak embere, szerencsét jövőre az erdészeti egyesület további működéséhez. (Tetszés.)

Adja Isten, hogy az a remény és siker, amelylyel mi munkánkat megkezdettük és folytattuk, jövőre is fokozódva és gyarapodva, a haladásnak és a sikernek legszebb elismeréseit hozza ezen egyesület működésére, tagjainak dicsőségére, a magyar haza javára. Ez legyen a mi megkezdett munkánknak jövőre is eredménye, gyümölcse és megjutalmazója! (Élénk tetszés.)

Szerencsét kívánok a jövőhöz! Én a távozó vagyok, a mult; önök t. tagtársaim, akik körülöttem vannak: a jövő képviselői.

Legyen a jövő fényesebb, mint volt a mult. Mi csak porszemeket hordhattunk össze. Mi csak gyenge eszközökkel dolgozható kezdők voltunk, de sikerült megteremtünk az alapot, meg volt ma elégtételünk és meg van a reménységünk arra, hogy most már a sokkal erősebb és fényesebb tehetségű eszközökkel rendelkező egyesület, sokkal számosabb tettrevágyó és munkakész férfiuból fog állani, kiknek a jövő sorrendjében következő munkássága, adja Isten, hogy ő exczellenziájának az elnök urnak bölcs vezetése alatt a jövő 10—20 éven át és azután is végnélküli évek során mindenkor virágzóvá, nagygyá tegye ezt az egyesületet! (Éljenzés.)

A magam részéről köszönöm támogatásukat azoknak, kik egy időben társaim voltak, kik együtt küzdöttek velem azon czélok eléréseért, melyeket egyesületünk és hazai erdészetünk javának előmozdítására mindig hazafias érzéstől és hazafias gondolkozástól áthatottan lelkesültséggel kívántunk szolgálni. Fogadja az egyesület jövőre való munkásságához szerencsekívánatomat!

Fogadják t. szaktársaim legjobb kívánataimat! (Hosszantartó élénk éljenzés és taps.)

K. m. f.

Bund Károly s. k.,
titkár.

B. Bánffy Dezső s. k.,
elnök.

Hitelesítésül:

Lászlóffy Gábor s. k.,
vál. tag.

Trsztjánuszky László s. k.,
r. tag.

IV.

FELHÍVÁS PÁLYAMŰ VISSZAVÉTELÉRE.

Az erdészeti encyklopediára vonatkozó „Az erdő a felületesen gondolkodók minden ellenvetése dacára az emberi életben elsőrendű fontossággal bír” jelige alatt beküldött és az Országos Erdészeti Egyesület részéről kiadásra és jutalmazásra el nem fogadott pályamű szerzője felkértem, hogy az eredeti postai feladóvevény csatolása mellett alulírott titkári hivatallal közölni sziveskedjék, hogy a pályamunkát részére hová küldje vissza. Az eredeti postai feladóvevény nélkül a kézirat ki nem adható.

Budapest, 1906 december hó 20-án.

Az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatala.

Az Országos Erdészeti Egyesület kegyelete.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1906. évi december hó 9-én tartott ünnepélyes közgyűlése tudvalevőleg többek között azt a kegyeletes határozatot hozta, hogy megemlékezvén az alapítása körül érdemeket szerzett elhunyt nagyjairól, nevezetesen gróf *Keglevich* Béla első elnökéről, *Wagner* Károlyról és *Dívald* Adolfról, sirjaikra koszorút helyez.

Ez a megkoszorúzás az egyesület közgyűlését követő napon, december hó 10-én ment végbe, ugyszólván egyidőben az ország három helyén.

Keglevich Béla grófnak, az egyesület első elnökének nyugvó helyéhez *Nagy-Kátára Horváth* Sándor egyesületi alelnök vezetése alatt *Nemeskéri Kiss* Pál ny. államtitkár s *Tomcsányi* Gyula miniszteri tanácsos választmányi tagokból és *Cserny* Győző egyes. s. titkár, kir. alerdőfelügyelőből álló küldöttség utazott.

A grófi család kápolnájában megtartott gyászmise után, melyen a küldöttségen kívül a grófi család részéről *Keglevich* Gábor gróf és fiai Miklós, György és István, *Keglevich* Gyula gróf és fia László, *Keglevich* Béla gróf és fia Pál voltak jelen, a küldöttség a grófi családdal a sirboltba vonult le, hol *Horváth Sándor* miniszteri tanácsos a következő kegyeletteljes szavak kíséretében helyezte el az egyesület hatalmas babér- s pálmakoszorúját az érdemdus első elnök nyugvó helyére:

Méltóságos Gróf Ur! Mélyen tisztelt családtagok!

Az Országos Erdészeti Egyesület tegnap megtartott közgyűlésében fennállásának negyvenedik évfordulóját ünneplve, kegyelettel emlékezett meg azokról az érdekes elődökről, kik negyven évvel ezelőtt az egyesület megalakulásának munkájában tevékeny részt vettek, s a visszaemlékezés hatása alatt azt a megbízást adta nekünk, hogy Méltóságod és a mélyen tisztelt gróf Keglevich család kegyes beleegyezésével megjelenve itt, ez ősi sirboltban néhai gróf Keglevich Bélának, az egyesület egykori első elnökének sirjára koszorút tegyünk le s a megemlékezésnek ezzel a külső kifejezésével is tanuságot tegyünk arról, hogy az Országos Erdészeti Egyesület megboldogult elnökének az emlékét kegyelettel őrzi, s érdemei iránt most, negyven év múltán is hálás elismeréssel adózik.

Az a feladat, amelyet a mi uttörőink, a magyar erdészet megalapítói, élükön gróf Keglevich Bélával magukra vállaltak akkor, midőn az Országos Erdészeti Egyesület életrehívásával, a magyar erdőgazdasági érdekek társadalmi képviselőjének állandó, erős központját megteremteni igyekeztek, nagy és nehéz feladat volt. Nehéz, mert a társadalmi szervezkedés legsúlyosabb akadályát, a legközvetlenebbül érdekelt birtokos osztály százados közönyét kellett előbb legyőzniök, hogy célhoz juthassanak s mert törekvésüket olyan időben kellett megvalósítaniok, midőn az 1866. évi események után beállott korszakot alkotó fordulat előestéjén a magyar közélet összes tényezőinek figyelmét és érdeklődését mondhatni teljesen azok a nagy politikai kérdések foglalták le, amelyek az alkotmányos élet visszaállítása érdekében sürgős megoldásra vártak.

És vállalkozásuk mégis sikerült. Sikerült, mert törekvéseiket az ügy önzetlen szeretete, a tiszta honfiúi érzés

vezérelte, s mert vezérük gróf Keglevich Béla az ő előkelő társadalmi állásában nagy befolyásával és szeretetreméltó egyéniségével, azokban a körökben is hiveket tudott szerezni az eszmének, amelyekre az ő lelkes közreműködése nélkül alig lehetett volna számítani.

Nagy részben az ő érdeme, hogy az Országos Erdészeti Egyesület közhasznú munkásságának mindjárt a legelső éveiben akkora anyagi és erkölcsi tőkére tehetett szert, mely zavartalan működését, fejlődését és felvirágozását emberileg szólva örök időkre biztosíthatta.

Méltó tehát, hogy kortársai után mi, a szerencsés utódok is hálával és elismeréssel adózzunk emlékének.

Ez a koszorú, melyet megbízatásunkhoz képest most az Országos Erdészeti Egyesület ünnepi közgyűlésének határozatából sirjára leteszünk, csak szerény, muló emlék, mely idők múltán megsemmisül. Maga a kegyelet, melynek kifejezésére szolgál, tovább is élni fog. Élni fog mindaddig, amíg az Országos Erdészeti Egyesület hiven teljesíti feladatát, melynek betöltésére négy évtizeddel ezelőtt az ő lelkes vezetése alatt vállalkozott.

A jelenlevők mindegyikére mély hatást keltő szavakra *Keglevich Gábor* gróf, mint a család seniora, meghatottan válaszolt, megköszönvén a kegyeletteljes megemlékezést, mely szerinte néhai bátyját az oly sok honfitársunknak osztályrészül jutó sorstól, — hogy t. i. „meghalva és elfeledve” — megkiméli és hamvainak nyugalmát még teljesebbé teszi.

*

Wagner Károly feledhetetlen első alelnökünk budapesti sirhelyére *Bedő Albert* dr. első alelnök ny. államtitkár vezetése mellett *Hirsch István* min. tanácsos és *Bund Károly* egyesületi titkár*) zárandokolt ki, hol *Bedő Albert* dr. alelnök megilletődve, ezekkel a megható szavakkal tette le a koszorút:

*) *Sóltz Gyula* ny. országos főerdőmester urat betegsége gátolta a megjelenésben.

Boldogult Alelnökünk! Felejtethetlen barátom, *Wagner Károly*!

Eljöttünk sirodhoz, amelybe szakunkat szolgáló munkás életednek delén oly korán szőlított a kérlelhetlen halál!

Eljöttünk, hogy az Országos Erdészeti Egyesület 40 éves fennállását tegnap ünneplő közgyűlésének nevében és megbízásából sirodra mindannyiunk örökké érzett hálájának és tiszteletének *egyik* bizonyítékául koszorut helyezünk.

Halhatatlan emléked a mi sziveinkben él. Nevednek és munkásságodnak örökké tartó fénye minden igaz magyar erdésznek a hazafias és hűséges munkára serkentő csillaga!

Sirodra helyezett koszorunk virágainak illatai emelkedjenek az égbe, halhatatlan lelked körébe, porai pedig szálljanak sirod mélyébe s itt és ott öleljenek át tiszteletünk, szeretetünk és hálánk forró érzéseivel!

Isten nyugtasson békében!

*

Divald Adolf egyesületünk nagyérdemű tagjának sirhelyét Pozsonyban *Lászlóffy Gábor* m. kir. főerdőtanácsos, igazg. választmányi tag, *Sághy Kálmán* s *Neogrady Kálmán* kir. erdőfelügyelők, *Beck Vilmos* Pozsony város törvényhatóságának kiküldötte, *Dalvitcz Hugó* erd. bizottsági elnök, *Weinert Győző* urad. igazgató, *Hoffmann Antal* urad. erdőfelügyelő, *Bittner Gusztáv* és *Schuster Lajos* urad. erdőmesterek, *Bauhof Károly* városi erdőmester, *Fehér Pál* városi főerdész, *Bossányi István* m. kir. főerdész, *Jenikovszky Lipót* urad. főerdész és még több egyesületi tag jelenlétében koszoruzta meg. A Divald család részéről jelen volt *Kiss János* dr. s neje sz. Divald Lujza két gyermekükkel, továbbá az elhunyt fia *Divald Géza* is. *Lászlóffy Gábor* főerdőtanácsos a jelenlevőkhöz az alábbi, igaz megilletődést keltő szavakat intézte:

E sirban nyugvó kedves halottunk, néhai Divald Adolf, a magyar erdészet jeleseinek egyike, a magyar erdészeti

irodalom uttörője, mélyen tisztelt nagynevű szaktársunk, egykori lelkes vezérünk, legyen köztünk e pillanatban megdicsőült szellemed. Nézz le onnan a magasból lelki szemeiddel mireánk és lásd, hogy a magyar erdészet nem feledett el Téged, emlékedet hiven, kegyelettel őrzi.

Megdicsőült kedves szaktársunk, ki a magyar erdészet iránti lelkesedésedért, a magyar erdészeti irodalom terén hazafias irányban kifejtett páratlan munkásságodért megszenvetted egykor az abszolutisztikus hatalom haragját, méltatlan bánásmódját. Te is egyik tagja voltál ama lelkes csoportnak. Te is egyike voltál ama legjobbjainknak, kik látva egykori hazai erdészetünk szervezetlenségét, nyelvben és érzésben idegen voltát, e bajok orvoslása céljából hosszas, évekig huzódó küzdelem és lankadatlan munkálkodás után végre az 1866. évi deczember hó 9-én Budapesten megalakítottátok az Országos Erdészeti Egyesületet s ezzel alapkövét is letettétek, a még 1861-ik évben Selmezbányán általad közzétett lelkes körlevélben kifejezett „Eszmény“-nek, az önálló, szivben és lélekben, minden ízében „Magyar Erdészet“-nek.

Ezen egyesület tegnap ülte meg Budapesten 40 éves fennállásának örömnünepét, s ez alkalommal áthatva ama közmondás megdönthetlen igazságától, hogy „minden egyesület, minden testület csak önmagát becsüli, csak önmagát tiszteli meg, ha tagjainak jeleseit, legjobbjait tiszteli s emléküket kegyelettel megőrzi“, a jubiláris közgyűlés megbízásából elzarándokoltunk többen szaktársaid közül ide síroddhoz, nem azért, hogy itt tüntessünk, nem azért, hogy itt az Országos Erdészeti Egyesület s a magyar erdészet fejlesztése és emelése körül kifejtett hervadhatlan érdemeidet szavakban felsoroljuk, hanem eljöttünk azért, hogy ezen érdemeidért, melyek mindnyájunk előtt jól ismeretesek, lerőjünk itt

elismerésünknek, szaktársi nagyrabecsülésünknek szívből eredő őszinte adóját.

Az Országos Erdészeti Egyesület jubiláris közgyűlésének megbízásából, a magyar erdészet tagjainak nevében íme leteszem ez örökzöld babért sirodra, porladó hamvaidra elismerésünk jeléül, nagyrabecsülésünk örök emlékeül.

Legyen áldott emléked, pihenj csendesen, pihenj azon édes tudatban, hogy az Országos Erdészeti Egyesületet, s ezzel szoros kapcsolatban a magyar erdészetet jelképező ama zsenge kis csemete, amelynek elültetésénél negyven évvel ezelőtt Te is közreműködtél, s amelyet Te is annyi szeretettel, annyi lelkesedéssel, nagy tudásod minden erejével és szívedben telve reménységgel, hosszú időn át hűen, odaadóan ápoltál és gondoztál, erőteljes terebélyes fává növekedett, amelynek minden egyes virága, minden levele és ága, a szavaknál szebben, a szavaknál ékebben hirdeti és dicséri nagyjaink és jeleseink között a Te nevedet, a Te hervadhatlan érdemeidet is.

Isten veled!

Előfizetési felhívás „Az Erdő” cz. új szaklapra.

„AZ ERDŐ” czimen az Országos Erdészeti Egyesület kiadásában és *Török Sándor* m. k. erdőmester, erdőőri szakiskolai igazgató szerkesztésében új szaklap indult meg 1907 január 1-ével, amelynek első száma, mintegy 14.000 példányban, mutatványként már szét is küldetett.

Az új lapnak célja, amint t. olvasóink az egyesület tárgyalásaiból már értesülhettek, az erdészeti és vadászati szakismereteket kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök körében terjeszteni és ezzel szolgálni nemcsak a hazai erdészetet, hanem az illetők érdekét is. Felette szükséges erdő-

gazdaságunk mai állapotában, hogy a kisebb erdők birtokosai körében, akik erdejüket maguk vagy mezőgazdasági alkalmazottjuk után kezelik, továbbá a magasabb kiképzésben nem részesült magánalkalmazottak, az erdészeti altisztek és erdőőrök körében az erdőgazdaság gyakorlati tanításai állandóan terjesztessenek, tapasztalatok és megfigyelések kölcsönösen kicseréltesse, hogy azokat ki-ki a maga munkakörében érvényesíthesse.

Emellett pedig az új lap különös gondot fog arra fordítani, hogy az erdészeti altisztek és erdőőrök jogos és méltányolást érdemlő érdekei a nyilvánosság előtt megfelelő módon képviseltesse és nyilvántartassanak.

Foglalkozni fog az erdőgazdaság egyik igen fontos mellékágazatát képező vadgazdasággal, valamint az ezzel egybekötött vadtenyésztési, vadóvási, ápolási stb. teendők leírásával; nemkülönben a különféle vadászati módokat és fegyvertani ismeretekkel.

Röviden kiterjeszkedik más gazdasági ágazatokra is, mint a gyümölcsstenyésztésre, méhészetre, halászatra, állattenyésztésre, rétmívelésre, stb., hogy az ekként terjesztett ismereteket az olvasók a maguk kis gazdaságában saját javukra érvényesíthessék.

Ismertetni fogja az olvasó érdekkörébe vágó törvényeket és szabályrendeleteket.

Közlí úgy a kincstári és az állam felügyelete alatt álló, valamint a magán erdőbirtokokon szolgáló erdőőrök kinevezéseit stb.

Ezek mellett hozni fog tárczaszerű elbeszéléseket, leírásokat, nemkülönben általános érdekű apróbb cikkeket.

Az olvasó előtt ismeretlen kérdésekben készséggel ad felvilágosítást az erre a célra nyitandó „Kérdések és feleletek” rovatában.

S végül azon ismert körülménynél fogva, hogy míg egyfelől erdőreink néha nehezen jutnak álláshoz, másfelől pedig birtokosaink a kínálat iránti kellő tájékozottság hiányában az erdészeti altiszti, erdőőri és vadőri állásra gyakran külföldieket alkalmaznak, az állásközvetítésnek teljesen díjtalanul tért nyit.

Ha mindehhez még hozzáteszszük, hogy az Országos Erdé-

szeti Egyesület abban az esetben, ha az új lap után a nagyon olcsón megállapított előfizetési ár daczára, némi tiszta jövedelem mutatkoznék, ebből oly alapot óhajt gyűjteni, amely — később megállapítandó módon — az erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök javát fogja szolgálni, úgy reméljük, mindenki meggyőződhetett arról, hogy egy valóban hasznos és pártolásra méltó vállalkozásról van szó.

Azzal a kérelemmel fordulunk tehát t. olvasóinkhoz, sziveskedjenek az új lapot a birtokukon, illetőleg a kezelésük alá tartozó területen szolgáló körerdések, altisztek, erdő- és vadőrök részére hivatalból megrendelni, vagy legalább is azt az érdekelteknek előfizetésre ajánlani.

Egyik további kérelmünk az, hogy t. olvasóink a lap tárgykörébe vágó közleményekkel a szerkesztőséget nem könnyű feladatának teljesítésében hathatósan támogatni sziveskedjenek.

„Az Erdő” minden hó 1-én és 15-én jelenik meg 12 negyed-rét oldal terjedelemben. Előfizetési ára: egész évre 4 K., félévre 2 K., negyedévre 1 K. Egyes szám 20 f.

Az előfizetési ár „Az Erdő kiadóhivatala” czimén Temesvár-Belváros, *Uhrmann Henrik papirkereskedése*, küldendő, a lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) pedig „Az Erdő” szerkesztőségéhez, — Temesvár 3, *Vadászerdői erdőőri szakiskola*.

Mutatványszámokat a kiadóhivatal díjmentesen küld.

Az első szám tartalma a következő:

Előfizetési felhívás. — *Gaal Károly*: Erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök, valamint erdőszolgák nyugellátásának megoldása az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélpénztár keretében. — *Lászlóffy István*, vármegyei tb. főjegyző: Az erdei rovatos naplóba jegyzendő adatok helyességéről. — *T.*: A tölgymakk téli eltartásáról. — *T.*: A mesterséges fáczántenyésztésnek az erdőőri szakiskolánál való berendezése. — *L.*: Sérétes töltények készítéséről. — *Vadászat*. — Erdőőri kinevezések. — Az 1906. év őszén megtartott erdőőri és vadőri szakvizsgák. — A tárczában: *Omega*: Karácsonyeste. — *Pálosi Dénes*: Anton és Jancsi vadőrök.

TÁRCZA.

Babona az erdőben.

Irtá : *Kacsanovszky József.*

A babona, az emberiségnek ez a kiirthatatlan betegsége, mely annak minden rétegében, hol nyíltan a felszínen ütve fel fejét, hol lent a rejtelmes homályban titkon lappangva, de mindenütt el van terjedve: nem hagyja érintetlenül az erdő szüzi költészetét sem.

Az erdő suttogó csöndje, titokzatos félhomálya, a feltörő szirtek és szédítő szakadékok néma meséje, a madárdal zürzavaros összhangja, a faóriások tövében meghuzódó gyöngye virág, a felettök elrohanó viharok rémes játéka, a pusztulás és megújodásnak szemünk előtti örök munkája megragad minket is, kik az erdőt naponkint látjuk, megszoktuk, benne és vele élünk. De míg a mi lelkünkben az árnyas rengeteg sejtelmes suttogása legfeljebb a csodálat, az áhitat érzelmeit kelti fel és benépesíti emlékezésünket a gyermekkor tündérmeséivel, addig a szűkebb látókörű és gyöngébb erkölcsi erővel felruházott egyszerű ember lelki világát megtölti a hiányos tudás és ítélőképesség, valamint az ezeken alapuló beteges képzelődés korcsszülötteivel. A természeti erők s azoknak az ő felfogása szerint megfajthatetlen megnyilatkozásai aztán vagy az oktalan védekezés, vagy az azok kihasználását célzó furfangos mesterkedés terére ragadják az erdős vidék lakóját. És megszületik a különleges erdei babonák egész raja, mint a hogy babonássá teszi a tengerészt a tenger végtelensége, a bányászt az örök sötétség világa s a reájok leselkedő ezer veszély . . .

Régóta gyűjtögetem az erdővel kapcsolatos babonákat a horvátországi Kapella és Velebit vidékein. És hogy az alábbi eredmény még aránylag csekély, oka annak a nép gyanakvó zárkózottságában keresendő, melylyel az apáról fiúra szálló babonákat hagyományos titokként megőrizni igyekszik.

A többnyire ártatlan és szinte gyerekes babonák között akadtam olyanokra is. melyek mellett nem mehetünk el közömbösen s melyek megérdemlik, hogy gondolkozzunk felettök. Mielőtt azonban

ezeket leírnám, nem lesz érdektelen néhányat felemlítenem a veszélytelenek közül is.

A dabari fatolvaj például, — akiben még van némi „becsület“, — menten visszatér gyanus szándéku erdei kirándulásából, ha kutyája, melyet mindig magával visz, a félutról haza szökik. Ezt biztos jelnek veszi, hogy aznap az erdőőr tetten érne.

A villámsujtotta fa körül egész határ babona kering. Így az ilyen fadarab elüzi a házból a poloskát, ha a tehénnek meggyullad a tőgye, ilyen fa forgácsán lyukat kell furni, a tejet azon keresztül fejni s a tehén meggyógyul; minden valamire való legény a tűszőjébe villámhasította szilánkot tesz, amikor a fonóba megy, mert így biztos a sikerben, hogy a legrátartósabb leány is meghallgatja szerelmi vallomását, stb . . .

A gondos anya, mielőtt először küldené felserdült leányát a kólótánczhoz, az erdőben egészen frissen vágott és még nem használt favillával megüti és hasonló gereblyével végig gereblyézi őt, mondván:

„Ja te vilam, da te vide,
Ja te grabam, da te grabe!“
(Hogy lássanak, megvillázzlak téged,
Hogy kapós légy, meggereblyézzlek!)

Ha a birkák között járványos betegség üt ki, az állatorvosi intézményt teljesen feleslegessé teszi az az eljárás, hogy a birkanyáját áthajtják az erdőben két olyan fatörzs között, amely fent, bizonyos magasságban összenőtt s így mintegy kaput képez, amikor is a betegség ezen a kapun innen marad, a nyáj pedig már bacillusmentesen sétál át a kapun tulra! . .

A fatörzseknek itten nagyon is elterjedt körülgyűrűzésénél nem minden ember egyenlően szerencsés. Némelyik körülvághatja, körülhánthatja a törzset, még sem szárad el; a másik azonban, ha csak megsebzí, vagy csak egy ágát vágja le, a fa okvetlenül kiszárad.

A görögkeleti vallásu szerbek között általános a tévhit, hogy aki pelét eszik: elkárhozik.

Azt, hogyha a mogyoró dusan terem, jó termő esztendő lesz, némileg megtudom magamnak magyarázni; hanem hogy miért kell sok fiugyermeknek születni az olyan esztendőben, amikor

a dió jól terem, avagy ha dus a mogyorótermés, miért kell abban az évben sok olyan ifju honpolgárnak születnie, aki — hogy is mondjam csak, — no igen, aki majd csak a mamáját fogja ismerhetni, hát azt igazán nem tudom megérteni!

*

Az E. L. egyik 1900. évi füzetében megjelent „Tiszafa a Velebitben“ czimű közleményemben rámutattam volt arra az érthetetlen szivtelenségre, melylyel az itteni lakosság ezt az értékes fanemet lépten-nyomon pusztítja, amelynek pedig kellő kimélet mellett jövője is lehetne itten. Akkor még nem tudtam érthető és elfogadható okát adni ennek a kiméletlenségnek, mert láttam, hogy levagdálnak olyan vékony sarjakat is, amelyek még egyáltalában semmi czélra sem használhatók fel. Csak későbbben tudtam meg, hogy a tiszafa itt egyedül a babonának az áldozata és az is lesz mindaddig, míg a lakosságot nem sikerülend felvilágosítani és őt tévhitének képtelenségéről meggyőzni.

Népünk ismerve a tiszafának rendkívüli keménységét és különösen annak csodás ellenálló képességét — látván, hogy tuskója évtizedeken át épen marad és dacol a korhadással, földöntuli tulajdonságokkal és bűvös erővel ruházza fel ezt a fanemet. Ezért ha utjába kerül, okvetlenül levágja, haza viszi, hogy annak képzelt bűvös erejével vértesse és felfegyverezze magát az élet küzdelmeihez. Ezért nincs a tiszafának jövője a Kapellában és Velebitben, s csakis ott maradhat meg ideig-óráig, ahol észre nem veszik.

A sok babona és tévhit közül, mely a tiszafa körül kering, legelterjedtebb és legáltalánosabb az a képzelt bűvös tulajdonsága, hogy megvéd az igézet ellen. Aki tiszafát hord magánál, azt nem verheti meg senki a szemével. De e tekintetben nemcsak az embernek használ, hanem az állatnak is. Azért minden jóra való gazda, ha ökreit veszedelemnek kitenni nem akarja, kifurja a szarvuk hegyét, a lyukba egy mindig kéznél levő tiszafaéket illeszt be és aztán a lyukat ismét eltünteti. Hasonlóképpen tiszafa kerül a borjazás előtt álló fiatal tehén szarvába is, hogy azon szerencsésen tuleshessen, no meg, hogy a boszorkány a tejét el ne vehesse.

Érdekes mese forog az itteni nép száján. Volt t. i. egy hatalmas, de nagyon rossz ember, aki mindent megtehetett, amit csak

akart. Egyszer kiment a mezőre, amikor a nép szántott és beszurta botját a földbe. Abban a pillanatban megállott minden igavonó állat és minden eke, s nem tudtak helyükből többé elmozdulni! Csupán csak egy gazda szántott nyugodtan tovább. És a rossz látva ezt, így szólt a köréje sereglett, megrémült emberekhez: „Lássátok, ennek az egynek nem árthatok, mert az ökrei szarvában tiszafa van“!..

És ez a mese nekünk, erdészeknek olyan bajt jelent, amely ellen aligha védekezhetünk!

A Kis-Kapella alatti falvakban általános az a szokás, hogy az ekének legalább egy része tiszafából készül. Az ilyen ekével szántott földre bőven száll le az istenáldás, a gonosz ember nem ronthatja meg a vetést, a jég nem verheti le stb.

A lovak szerszámjába hasonlóképpen kerül mindig egy darabka abból a szegény csodafából.

Okvetlenül szükséges azonban, hogy a házban is legyen mindig tiszafa. Mert ez épp úgy, mint a villámsujtotta fa, elüzi a poloskát és a ruha közé téve, megvédi azt a moly ellen. (Ámbár ez utóbbinak még lehet valami alapja.) Égi háboru esetén meg főképpen kell, hogy kéznél legyen, mert szilánkját, ha ilyenkor meggyújtjuk, a villámcsapás meg a jégverés messze elkerüli még a házunk tájékát is.

Feltűnő, hogy csaknem minden egyes fiatal tiszafának le van törve a csucshajtása. Ennek oka bűnös és erkölcstelen mesterkedésekre vezethető vissza. A fiatal hajtások főztjét ugyanis magzatelhajtásra és a magtalanság előidézésére használják. Ezért aztán nő és férfi versenyezve rongálja a fiatal sarjakat; előbbi azért, hogy megszerezze magának azt az „orvosságot“, utóbbi meg azért, hogy a nő ne juthasson hozzá; ahol tehát rátalál, letöri a csucshajtást.

Tudom, hogy a tiszafa pusztításának még sok hasonló oka és célja van, de már az elmondottak is meggyőzhetnek minket arról, hogy e csodás fanem jövője iránt ezen a vidéken, ily szokások és babonák mellett valami vérmes reményeket nem táplálhatunk, pedig — mint említém, — elég sűrűn jelentkezik a sziklás Kapella és Velebit oldalain.

Meg kell, hogy említsek még egy szomorú és veszedelmes

tévhitet, mely népünk között erősen tartja magát. Ha ugyanis bekövetkezik az itteni nagy és hosszantartó nyári szárazság, — mely sokszor csapásként sújtja a földművelő lakosságot, — csak azt lesi a nép, hogy hol és mikor gyullad ki az erdő, mert azt tartja, hogy ha az erdő ég, nemsokára leesik a várva-várt eső, vagyis hogy addig nem lesz vége a szárazságnak, míg nem kezd az erdő valahol égni!..

Tekintve a vidékünkön oly gyakori erdei tüzesetek oly nagy számát, megdöbbenünk, ha ezek és a fenti balhiedelem közt összefüggést keresünk!.. Mily közel áll itt az a szörnyű gondolat, hogy a nép, képtelen hite által vezetve, nagy szárazság esetén maga gyújtja fel az erdőt, így akarván az esőt kierőszakolni.

Nagyon rossznak, és elmaradottnak kellene tartanom a likai népet, ha a fentiekről lelkemben tényleg és teljesen meg volnék győződve, de másrészt — nem tagadhatom, — ez a sötét gondolat gyakran kísért és megvallom, hogy erős és nagyon meggyőző érvelésre és bizonyosságra volna szükségem, hogy az önkénytelen gyanutól teljesen megszabaduljak.

Közleményemnek végére érve, tollamnak hegyére jön a kérdés, hogy a felsorolt bajok ellen, melyek első pillanatra talán csekélységnek látszanak, hogyan védekezhetünk?

A dolog természetéből következik, hogy mi erdészek itt vajmi keveset tehetünk. Érveléseink, tanításaink mindig az önzés látszatával fognak birni a nép előtt s hitében aligha fogjuk azt meg-ingathatni. Bele kell nyugodnunk tehát abba, hogy ebből a homályból csak a szélesebb látókörű felvilágosodás szövétneke vezethet ki, amire különben sok más tekintetben is oly nagy szüksége volna ennek az egyébként derék, életrevaló népnek.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

PÁLYÁZATI HIRDETMENY.

93190./I/A—3. 1906. földm. min. — sz. A főméltóságu herczeg Eszterházy Miklós ur által, a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdészeti szakosztályánál létesített két (2) egyenként és évenként 600 koronával dotált ösztöndíj alapítványra pályázat hirdettetik.

Az ösztöndíjakat csak oly magyar honos ifjak nyerhetik el, akik középiskolai tanulmányaikat jó eredménnyel végezték és erkölcsi tekintetben kifogástalanok.

A pályázók közül elsőbbséggel birnak azok, akiknek szülői a hercegi uradalom szolgálatában állanak.

Az ösztöndíjakat elnyert pályázók azoknak élvezetében maradnak tanulmányaiknak a főiskolán való befejeztéig.

Ha azonban időközben tanulmányaikban hátramaradnának, vagy erkölcsi tekintetben kifogás alá eső magaviselet tanusítanának, tőlük az ösztöndíj, tanulmányaik befejezése előtt is el fog vonatni.

Az ösztöndíjban részesítendő 2 ifju tanulmányainak befejezése után köteles az alapító felhívására, a hercegi hitbizomány területén, a szakmájának megfelelő és a szabályozott javadalommal ellátva alkalmazásba lépni és ebben legalább 5 éven át megmaradni. A felhívás az utolsó tanév bezártát megelőző félévben fog az illető ifjuhoz kibocsáttatni.

A pályázati kérvények főméltóságu herceg Eszterházy Miklós urhoz czimezve legkésőbb 1907. évi január hó 15-ig a Kismartonban (Sopron vármegye) székelő hercegi központi igazgatósághoz nyújtandók be.

A pályázati kérvényekhez csatolandók:

1. a születési anyakönyvi kivonat;
2. a magyar honosságot igazoló helyhatósági bizonyítvány;
3. az érettségi vizsga sikeres letételéről szóló bizonyítvány (a főiskola kötelékében lévő pályázók részéről egyszersmind a főiskolai leczkekönyv);

4. a pályázó szüleinek polgári állását, vagyoni viszonyait és családtagjainak számát feltüntető hatósági bizonyítvány;

5. a pályázó és atyja, illetőleg gyámja által aláírt nyilatkozat, amelyben a pályázó kötelezi magát arra, hogy az alapító felhívására, tanulmányainak befejezése után a hercegi hitbizomány területén szakmájának megfelelő és a szabályozott javadalommal ellátott alkalmazásba lép s abban legalább 5 évig megmarad.

Az ösztöndíjat elnyert ifjak kötelesek a főiskola rektora által, a főiskola rendes látogatásáról, a tanulmányokban való előmenetelükről és erkölcsi magaviseletükről kiállított bizonyítványt a hercegi központi igazgatóságnál félévenként bemutatni.

A következő félévre járó ösztöndíj-részletek csak ezen bizonyítvány bemutatása után folyósíthatnak. Az ösztöndíj a tanév folyama alatt tíz egyenlő részletben havonként előre fog kifizettetni.

Budapest, 1906. évi december hó 20-án.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az Erdészeti Lapok megjelenési idejének változása. Az Erdészeti Lapok a jelen számtól kezdve havonként kétszer jutnak t. olvasóink kezébe. Reméljük, hogy ilyképpen még hathatósabban szolgálhatják a hazai erdőgazdaság ügyét s annak felmerülő napikérdéseivel behatóbban foglalkozhatnak, a nélkül, hogy ezzel kevesebb teret szentelnének az erdészet tudományos művelésének, leíró közleményeknek stb.

Kérjük t. olvasóink jóindulatát a lap részére jövőre is, nemkülönben t. munkatársaink szíves támogatását a lap sürűbb megjelenése által lényegesen nehezebb feladatunk teljesítésében.

Az Erdészeti Lapok szerkesztősége.

Az „Arad-Temes-Déva-Lugosvidéki erdészeti egyesület” alakuló gyűlését 1906 december 15-ikén tartotta meg Aradon. Ez alkalommal az ügyrend csak 3 pontból állott: 1. A megalakulás kimondása; 2. elnökválasztás; 3. az alapszabályok végleges megállapítása. A gyűlést Székely Mózes kir. erdőfelügyelő nyitotta meg, kinek előterjesztésére az egyesület megalakulása kimondott. Elnökké egyhangulag br. Solymosy Lajos apateleki nagybirtokost választották meg. A végleges alapszabálytervezet, pontról-pontra megvitatva, elkészült, melynek miniszteri jóváhagyása után választják meg a tisztségviselők többi részét és a választmányt. Addig is az ügyvezető alelnöki teendőkkel Székely Mózes, a titkári teendőkkel pedig Ajtay Sándor bízott meg. A közgyűlés még kifejezést adott annak az óhajtásának és elhatározásának, hogy úgy az Országos Erdészeti Egyesülettel, mint a már megalakult és ezután megalakuló vidéki egyesületekkel, a legszorosabb összeköttetést és együttműködést iparkodik fenntartani.

Guzsvessző-termelés. A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóságnak tutajozással foglalkozó felsőbb erdőgondnokságaiban, a beültetett vágásoknak gyomcserjéktől való folytonos és szorgalmas tisztogatása miatt a guzsvesszőket szolgáltató mogyoró annyira megritkult, hogy a guzsvessző-szükségletnek jövőben való fedezése céljából a mogyorónak mesterséges megtelepítése vált szükségessé. A megtelepítés folyópartokon, utmellékeken s más-ként nem hasznosítható legelőterületeken fog történni.

Mogyorócsemeték nevelése céljából a csemetekertekben eddig is tettek kísérleteket, de a vetésből nyert csemeték oly lassan nőnek, hogy 10—15 év múlva sem lehet kilátás arra, hogy guzsvesszőnek való kifogástalan anyagot szolgáltatassanak. Erőteljesebb, gyorsabban növekvő tövek nevelése céljából, a meglevő mogyoróbokrok sarjainak gyökereztetésével tesz most az erdőigazgatóság kísérletet.

A mogyoróbokrokat 30—50 *cm* magas fekvő deszkakerítés-sel véteti körül úgy, hogy a kerítés minden irányban a bokor közepétől legalább 40, a szélső sarjaktól pedig legalább 25 *cm* távolságra essék. A bokrok körül így készített faládát jó földdel tölti meg; ezen eljárással a mogyorósarjakon legalább 2—3 adventiv rügy a föld alá kerül. A földdel való megtöltés előtt jó a bokor koronáját kötéllel vagy zsineggel összehuzni, a sarjak között levő üregek pedig földdel feltétlenül jól kitöltendők. A kitöltésre használt föld erőteljes, televényes vagy trágyázott legyen, tulságosan nedvesnek azonban nem szabad lennie, nehogy benne a sarjak kérge megrothadjon.

A gyökereztetés e módja igen sok gazdasági- és diszcserjénél bevált s így remélhető, hogy a mogyorósarjak is az adventiv rügyek helyén gyökereket fognak nevelni s a bokrokból kifüresztelt gyökeres sarjak, mint különálló tövek lesznek kiültethetők.

Kísérleteznek a mogyoró gyökereztetésével homlitás útján is. A bokorból kiválasztott hajlékony mogyoróvesszőket a földre homlitják s hogy azok fel ne csapódjanak, földbe vert fahorgokkal szorítják le s a leszorítás helyén porhanyó földdel takarják be. Ott, ahol a vessző a földet érinti, a talajt is felporhanyítják s a vessző alját késsel bevágják. A vessző csucsa az érintetlenül hagyott rügyekkel vagy lombbal szabadon marad s tovább

növekszik, a vessző levágott részén kállusz képződik s ebből, valamint a föld alá került rügyekből gyökörek fejlődnek.

A szaporítás harmadik módja a gyökosztással nyert tövek elültetése lesz. L—L.

Új erdei iparvasutak. *Fuchs* Adolf beregszászi czég erdei termékeket kifuvarozó 5—6 km-nyi hosszú lóerőre berendezett vasutat épít.

A „*Magyar üvegipar részvénytársaság*“ a máramarosmegyei Rahó község határában a Baldús patak mellett épít hosszabb erdei iparvasutat.

Kohn János és fiai lévai czég 13⁵⁵ km hosszú 0⁷⁶ m nyomtávu, gőzmozdonyu erdei iparvasutat épít Szászváros—Romosz és Romoszahely között.

Frigyes főherczeg véghelesi uradalmán át Végles—Nagyszalától kezdve a nagyócsai fűrésztelepig keskenyvágányu gőzüzemű erdei iparvasutat építenek.

A *nagyváradi I. szert. püspökség* botfeji erdőségét a múlt évben a Ländler Aladár budapesti fatermelő czég megvette és a kihasználás céljából erdei vasut építését határozta el, mely Bokszeg állomástól Bél és Tagadó-Medgyes községeken halad át és a forgalomnak már át is adatott.

Halálozás. Az Országos Erdészeti Egyesület egyik régi alapító tagjának elhunytát gyászoljuk. *Zichy* Jenő gróf, v. b. t. t., földbirtokos, országgyűlési képviselő hunyt el múlt hó 26-án Meránban agyszélhűdés következtében. A boldogult, aki tudvalevőleg politikai működésén kívül sokat fáradozott a magyar ipar fellendítésén, az utóbbi években két ízben tudományos expedíciót rendezett Ázsia belsejébe, amelyeknek erdészeti vonatkozásu eredményéről az Erdészeti Lapok 1899. évi kötetében dr. Bedő Albert-hez intézett levél alakjában be is számolt.

Erdély. Most jelent meg az E. K. E. XV. évfolyamának záró füzeté; szerény eszközökkel rendelkezve, tisztán az annyi oldalról igénybe vett társadalom megérdemelt támogatása mellett a munkatársak és mindazok hazafias áldozatkészségéből tartja fenn a missziót teljesítő Erdélyi Kárpát-Egyesület az erdélyi megyéknek ugyyszólván egyetlen képes folyóiratát. A legujabb 11—12. szám is élénk cikkekben tárja az olvasó elé idegenforgal-

munk külföldi akadályaait, bemutatja írásban és képekben az árpádcsucsi és előpataki messzelátó tornyokat; szép képek ismer-tetik az E. K. E. muzeumában lévő kedei mennyezet tulipános disztiméneit. A Kraszna-völgy természeti szépségeiről *Boér* Miklós, a révi szorossal *K. Fodor* János hangulatos leírásai foglal-koznak. A nagyobb közleményeket egy a kalotaszegi esküvőről és Geges nyárádmenti község határneveiről szóló cikkelyek zár-ják be. Ezután turista, néprajzi és egyéb honismertető apróságok és könyvismertetések következnek s egy az egész évi munkásságot föltüntető dus tartalomjegyzék fejezi be a csinos kiállítású füze-tet, melyet az E. K. E. tagjai 6 kor. tagdíjuk fejében ingyen kap-nak. Mutatványszámok és prospektusok kívánatra megküldetnek. (E. K. E. Kolozsvár, Mátyás-ház).

Az Egészség-Naptár (szerkesztette: dr. Marton Sándor) V. évfolyama most hagyta el a sajtót. Eltekintve a csinos kiállítástól és olcsó ártól (a könyv ára csak egy korona), a jelen kiadás is rendkívül tanulságos tartalma által tűnik ki. Igaz emberszeretettől és a jó ügy iránti lelkesedéstől áthatva, kiváló szaktekintélyeinknek egész sora támogatta a főszerkesztőt eme érdemes munkának megalkotásában. „Hogyan óvjuk meg egészségünket, munkaképességünket?” Ez a czime dr. Marton kiváló, minden ember számára szinte nélkülözhetetlen taná-csokat tartalmazó cikkének, melyet dr. Kétly Károly egyetemi tanár, udvari tanácsos „Előszava” előz meg. A tüdővész kérdését kiváló szakférfiak, dr. Tauszk Ferencz egyetemi m. tanár, kir. tanácsos és dr. László Gyula kitűnő és tanul-ságos cikkei tárgyalják. Minden anya a megszívlelésre méltó tanácsok egész sokaságát találja dr. Berend Miklós egyetemi m. tanár és dr. Grósz Gyula kór-házi főorvos, jeles gyermekorvosok figyelemre méltó cikkeiben. A hölgyközön-séget fogják érdekelni első sorban dr. Weyner Emil „Szépség-egészség” és dr. Surányi Miklós „Soványító és hizlaló kurák” czimű dolgozatai. dr. Hollós István az alkoholizmus ellen száll sikra cikkében. A munkásegészségügy kérdését dr. Bród Miksa, a kereskedelmi alkalmazottak egészségügyi viszonyait pedig dr. Frischmann Gyula kórházi főorvos dolgozatai fejtegetik sok szak-értelemmel. A jeles és tanulságos cikkeknek egész hosszú sorozatát tartalmazza még az Egészség-Naptár dr. Ilosvay Lajos műegyetemi tanár, udvari tanácsos dr. Leszner Rezső, dr. Áldor Lajos dr. Jurkiny Emil, dr. Ranschburg Pál dr. Fejér Gyula, dr. Aczél Károly, Breitenfeld Ferencz, dr. Feleki Sándor, dr. Tóth Imre, dr. Forbát Imre, dr. Waldmann Fülöp, dr. Némai József, egye-temi m. tanár és más kiváló szakember tollából. E rövid áttekintés is amellet, bizonyít hogy e munka minden tekintetben hivatása magaslatán áll és olvasó-közönségét évről-évre fokozottabb mértékben felvilágosítja s kioktatja. E könyv országos terjesztését Lampel Róbert (Wodiáner utóda) czég vette át. Bolti ára 1 korona és minden könyvkereskedésben kapható.

Vadásznaptár. Remetei Kőváry János vadászati szakírónak ifj. Nagel Ottó kiadásában (Budapest, VIII., Muzeum-körut 2. sz.) megjelenő vadásznaptára az 1907. évre vonatkozó III. évfolyamában is csinos külső kiállítás mellett gazdag belső tartalommal bir és számos a vadászt érdeklő közleményt, továbbá lőjegyzéket stb. tartalmaz.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdészeti ágazatánál alkalmazott tisztviselők személyzeti létszámában kinevezte *Fekete Zoltán* főiskolai adjunktust a X. fizetési osztályból a IX. fizetési osztályba, dr. *Zemplén Géza* tanársegédet főiskolai adjunktussá a X. fizetési osztályba s beosztotta előbbi az erdőrendezéstani, utóbbit pedig az erdészeti vegytani tanszékhez.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a magyarországi kincstári erdőket kezelő erdőtisztek létszámában *Mihályfi Mihály* m. kir. erdőmestert sok éven át teljesített hű és hasznos szolgálatainak teljes elismerése mellett — saját kérésére — állandó nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a magyarországi kincstári erdőket kezelő erdőtisztek létszámában *Tölgyes József* m. kir. erdészt a lugosi m. kir. erdőigazgatóságtól az ungvári m. kir. főerdőhivatal kerületébe helyezte át és az ókemenczei m. kir. erdőgondnokság vezetésével bízta meg.

Az „Erdészeti Lapok“ 1907. évi I. füzetének HIRDETÉSEI.

**Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért
a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.**

Díjszabályzat. Egész oldal 32 K, féloldal 16 K, negyedoldal 8 K, nyolczad-
oldal 4 K. Sorok szerint: Az első negyven (40) sorért soronként nyolczvan (80)
fillér, az erre következő husz (20) sorért, illetőleg a 41 egész 60-ik sorig soron-
ként hatvan (60) fillér, míg a 60-ik soron felül következő minden sorért egyen-
ként negyven (40) fillér számíttatik. Legalább háromszori és ennél többszöri
beiktatásnál megfelelő engedmény. Egy oldalt meghaladó hirdetéseknel ismételt
megjelenés esetén is csak az első oldal után nyújtunk engedményt.

Táblázatok, nyomdai szabály szerint, kétszeres árral számíttatnak.

Külön mellékletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammon-
ként 25 koronával magasabb árért mellékeltetnek.

DRÓTKERITÉSEK bármily kivitel- ben kaphatók: **KOLLERICH PÁL ÉS FIAI**

es. és kir. udvari szállítók, első magy. sodronyszövet, fonat és szitaáru gyárában

Budapesten, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 21. sz.

===== Képes árjegyzék és költségvetések ingyen. (1. XII. 5.)

Vadbőröket, ugymint róka-, görény-, nyest-, vidra-, vad-
macska-, borz-, farkas-, valamint nyulbőröket
a legmagasabb áron vásárol

WEISZ MIKSA és FIA nyersbőr- és szőrmeáru-üzlete

Budapest, VII., Károly-körut 9. (3. III—3.)

Luczfenyőmag-éladás. Körmöczbánya szab. kir. r.-t. főbánya-
város Tanácsa részéről közhirrre tétetik, hogy addig, ameddig a
készlet tart, nyolczszáz (800) kilogramm 70%-os luczfenyő-magot
áruba bocsájt, kilogrammonként (3) korona áron.

Megrendelések a város Tanácsánál 1907. évi január hó végéig

elfogadtatnak, illetőleg a mag a vételár beküldése után a megrendelő veszélyére elküldetik.

A szállítási költség a vevőt terheli.

Körmöcbányán, 1906. évi október hó 5-én.

(4. IV. 4.)

A polgármester.

Eredményért szavatolva.

Eredményért szavatolva

A jelenkor legújabb és legeredményesebb sikere.

Törvényesen
védve.

„HEVEAX“

Törvényesen
védve.

vizhatlan bőrkenőcs, a jelenkor egyedüli szere, melylyel képesek vagyunk a bőrt szavatolva vízáthatlanná tenni. Nélkülözhetetlen vadászok, erdészek, turisták, katonák és mindenkire nézve, a kinek szolgálatát nyáron mocsaras, vizes terepen, télen hóban kell teljesítenie. Egy 1 lehdoboz ára ecsettel 3 K, 10 doboz 20 K, 3 K 50 f. előleges beküldése után a monarchia bármely postaállomására bérmentve küld egy dobozt ecsettel

KUBANYI PH. vegyészeti laboratórium.
SISAK-on (Horvátország).

KUBANYI vegyészeti laboratóriumának, SISAK-on.

Az ön által küldött „Heveax“ használatával igen meg vagyok elégedve ez a legjobb bőrkenőcs, melyet ismerek, miért is mindenkinek ajánlani fogom. **Morgan Camillo** a bécsi vadászok klubjának tiszt. elnöke. (2. VI. 4.)

Egy millió darab elsőrendű, egy méter hosszú **Czirokseprőnyél** fenyőfából, vagy ilyen célra alkalmas göröcsmentes, 30×30 mm. keresztmetszetű fiatal fenyőlécz kerestetik. Ajánlatok kéretnek *gróf Wenckheim Antal* fiörökösei uradalma, *Csorvás, Békésm.* (5. III. 2.)

Pályázati hirdetés. 1456/1906. — Szász Coburg Gothai herceg ő fensége hitbizományi uradalmaiban 3 segédtszti, esetleg gyakornoki állás betöltendő. Segédtsztek alatt azok értendőek, akik már az államvizsgát is letették, gyakornokok alatt pedig azok, akik a selmeczbányai főiskolát jó sikerrel végezték. Előbbiek fizetése évi 1280 korona, jutalék 80 korona, szabad lakás és tűzifa; utóbbiak fizetése évi 1080 korona, jutalék 80 korona, szabad lakás és tűzifa és a mindenkor direkt fizetésnek megfelelő nyugdij. Ezen állások 1907. évi január hó 1-től, kivételesen 1907. évi április hó 1-től töltendő be.

Mindazok, akik ezen állásokra pályázni kívánnak, kérvényeiket Szász Coburg Gothai herceg erdőigazgatóságához Jolsvára (Gömör

vármegye) terjesszék be, kérvényeikhez mellékelvén főiskolai bizonyítványaikat és államvizsgai oklevelüket, továbbá keresztlevelüket, erkölcsi és testi épségüket igazoló bizonyítványaikat és végre eddigi szolgálatukról szóló bizonyítványukat, ha már valahol alkalmazásban állottak. Nyelvismeretük kérvényeikben szintén kitüntetendő.

Kelt Jolsván, 1906 december hó 14.

(7. II. 2.)

Az erdőigazgatóság.

HOLFELD erdőtanácsos-féle
vadtakarmány, illetőleg

őz-nyalatópor és őz-nyalatókő

A téli etetéshez ajánljuk a gyakorlatban 26 éven át bevált s az aggancsképződésre, valamint a vad egészségére kedvezően ható

(6 XV 2)

vadtakarmányt ill. őz-nyalatóport

HOLFELD erdőtanácsos örökösei

Eichwald, Teplitz mellett (Csehország)

Faeladási hirdetmény. 890/1906. sz. — A hosszufalusi m. kir. járási erdőgondnokság kerületéhez tartozó Bácsfalu község 1907. évi január hó 5-én délelőtt 10 órakor zárt írásbeli versenytárgyalással összekötött szóbeli árverés alapján eladja a jóváhagyott rendszeres gazdasági üzemterv szerint az „A” üzemosztály Köba-
nevű részében 18.78 k. holdon kihasználható mintegy 100 m^3 -t kitevő bükkfahozamot 1 K 50 f. és mintegy 2000 m^3 -t kitevő lucz- és jegenyefenyő fahozamot 5 K kikiállítási ár mellett.

A zárt írásbeli ajánlatok 1907 január hó 5-én délelőtt 10

óráiig 10% bánatpénzzel ellátva Bácsfalu község jegyzőjéhez adandók be, annak kijelentésével, hogy a részletes kihasználási és szerződési feltételeket ismerik.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Bővebb felvilágosítás nyerhető Bácsfalu község jegyzőjénél és a hosszufalusi m. kir. járási erdőgondnokságnál s ezeknél a részletes feltételek is megtekinthetők.

Bácsfalu, (Brassó m.) 1906 december 13.

(8)

A községi előljáróság.

Erdei facsemete-eladás. 450.000 drb kétéves, igen szép kocsános-tölgycsemete *Quercus pedunculata* 0.40—1 m magas és 600.000 drb 3 éves, igen szép növésű, átiskolázásra igen alkalmas luczfenyő-csemete *Picea excelsa* 15—40 cm magas, őszi vagy tavaszi ültetésre megfelelő árban eladó. *Junghans E. erdőgondnokságánál Lunkaszprie, u. p. Dobrest, Bihar megye.* (9. VI. 1.)

Feladási hirdetmény. 6469/1906. sz. — A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerületéhez tartozó albáki m. kir. erdőgondnokságban az 1907. évtől kezdve bezárólag az 1916. évig, tehát egymásután következő tiz (10) éven át összesen 465.3 kat. holdon termelhető bükk és az e között mintegy négy (4) % elegyarányban elszórtan előforduló fenyőfának tövön az erdőben holdankinti egységárak mellett való értékesítése iránt a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság főnökének irodájában 1907. évi január hó 10-én délelőtt 10 órakor zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár kat. holdankint: Egyszáztiz (110) korona.

Bánatpénz: 2500 korona.

Az általános árverési és szerződési feltételek a m. kir. földmivelésügyi miniszterium erdészeti főosztályában (Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz.), valamint a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóságnál és az albáki m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és átvehetők.

Kolozsvár, 1906. évi december hó 2-án.

(10)

M. kir. erdőigazgatóság.

Feladási hirdetés. A g.-libánfalvi volt urbéres közbirtokosság legelő-erdejének C) üzemosztályában 295,6 kat. holdon levő 34.171 m^3 -re becsült bükk haszonfa és 51,256 m^3 -re becsült bükk tűzifa, tövön az erdőben 1907. évi február 12-én d. e. 10 órakor Libánfalva községhezánál zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen el fog adatni.

Becsérték és kikiáltási ár 18.000 korona, melynek 10%-a az árverés megkezdése előtt a g.-libánfalvi volt urbéres közbirtokosság elnökénél bántpénzül leteendő.

A zárt írásbeli ajánlatokban feltétlenül kifejezés adandó annak, hogy az árverési feltételeket ajánlattevő elismeri s annak magát aláveti.

Részletes árverési és szerződési feltételek a libánfalvi volt urbéres elnökénél és a szászrégeni m. kir. járási erdőgondnokságnál a becslési jegyzékkel együtt a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az árverés eredménytelensége esetén a fatömeg alku útján, esetleg a becsáron alul is (a közigazgatási bizottság utólagos jóváhagyásával kikötésével) el fog adatni.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

G.-Libánfalva, 1906. évi december hó 17-én.

(11) *Görgény-libánfalvi volt urbéres közbirtokosság.*

Feladási hirdetés. 1119/1906. sz. — Vajdej községnek a Romosz helyi határon fekvő „Tomnatik” nevű 488,9 kat. hold területű erdejében levő mintegy 191 m^3 tölgy műfa, 672 m^3 tölgy tűzifa és 67.215 m^3 bükkfából álló faállománya 1907. év január 28-án délelőtt 8 órakor Vajdej községhezánál el fog árvereztetni.

Az eladás nyílt és zárt írásbeli ajánlatok útján történik és utóajánlatok el nem fogadtatnak.

Kikiáltási ár 41.000 korona.

Bántpénz 4100 korona.

Az erdő a szászvárosi vasuti állomástól 23 km távolságra fekszik.

A részletes árverési feltételek megtekinthetők a dévai m. kir.

állami erdőhivatalnál, a szászvárosi m. kir. járási erdőgondnokságnál és Vajdej község előljáróságánál.

Vajdej, 1906 december hó 20-án.

(12)

A községi előljáróság.

Bükkfaerdő eladási hirdetmény. 123/1906. sz. — Turcz község előljárósága által közhirrre tétetik, miszerint erdejének 9. és 10. sz. 314-97 kat. hold kiterjedésű osztagában található és a nmélt. földmivelésügyi miniszter urnak 77.579/1905. sz. rendeletével rendkívüli kihasználásra engedélyezett 18.900 m^3 mű- és 37.800 m^3 tűzifára becsült bükkfa készletét — a mellmagasságban 25 cm és ennél vékonyabb törzsek kivételével 1907. év január hó 21. napján d. e. 11 órakor Turczon a község házánál megtartandó és zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fogja adni.

Kihasználási és kiszállítási határidő 5 év.

Kikiáltási becsár tövön az erdőben 45.360 korona, bánatpénz ennek 10%-a.

A szabályszerűen kiállított zárt ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be. Utó, távirati és becsáron alóli ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A részletes árverési és szerződési feltételek alulírott előljáróságnál és a nagyszőlősi kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Turcz, (Ugocsa m.) 1906 december hó 18-án.

(13)

A községi előljáróság.

Faeladási hirdetmény. Az Aranyág (Arad vm. vasuti állomás Ternova, posta Draucz) községbeli volt urbéres közös birtokosok tulajdonát képező, Aranyág község határában fekvő erdőbirtok mintegy 12.744 darabból álló 7054 tömör m^3 -t tevő, tekintélyes részben tölgy haszonfát képező 46.670 korona 90 fillér (negyvenhatezerhatszázhetven korona 90 fillér) becsértékű fakészlet a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 80.898/1906. sz. engedélye alapján, az 1907. évi január hó 23-án délelőtt 10 órakor Aranyág község iskolahelyiségében írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árverésen el fog adatni.

Venni szándékozók felhivatnak, hogy az árverésen megjelenni, vagy a hivatalosan megállapított 46.670 korona 90 fillér becsár egyszersmind kikiáltási ár 10%-ával, vagyis 4667 korona 9 fillérrel, mint bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlataikat a szóbeli árverést megelőzőleg annak határozott kijelentésével szíveskedjenek benyújtani, hogy az árverési és szerződési feltételeket ismerik s azoknak magukat alávetik.

A zárt ajánlatok „ajánlat az aranyági erdőre“ felirattal látnodók el és a drauczi körjegyzőhöz postán is megküldhetők.

Az árverési és szerződési feltételek a drauczi körjegyzői irodán, az aranyági volt urbéresek elnökénél és az aradi m. kir. állami erdőhivatal hivatalos helyiségében megtekinthetők; a körjegyző által kívánatra írásban megküldetnek.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el és a hivatalos becsáron alól az eladás meg nem történik.

Tájékoztatásul megjegyeztetik, hogy az árverés napján reggel 8 órakor a ternovai állomáson az árverésen megjelenni óhajtók részére kocsik állnak rendelkezésre.

Aranyág, 1906 december 21.

(14)

A volt urbéres közbirtokosság.

Pályázati hirdetmény II. oszt. kerületi erdőőri állásra. 2044/906. — Székhely: Alsóerdőfalu. Javadalmazás: 720 korona s a megítélt erdei kihágásokból $\frac{1}{3}$ rész.

Pályázati határidő és feltételek: 1907. évi január hó 25-ike. A szabályszerűen okmányolt kérvények a lőcsei m. kir. állami erdőhivatalhoz adandók be. A magyar nyelven kívül a vidéken divó német és tót nyelvnek ismerete is kívántatik.

Az erdőőrzés szervezetének tervezett módosítása folytán magasabb javadalmazás kilátásba.

Kelt Lőcsén, Szepes vármegye közig. erdészeti bizottságának 1906. évi december hó 11-én tartott üléséből.

(15)

Szepes vármegye erdészeti bizottsága.

Ki tudna és honnét 1.5—2 méter magas utszegélyezésre alkalmas szilfacsemetéket ajánlani? Kérem az árak közlését.

Nagyvárad, 1906 december 28-án.

(16)

Nagyvárad L. sz. püspökség erdőhivatala.

Fenyő tutajfaeladás (1000 m^3 -es részletekben). 93010/1906. sz. — A bustyaházai m. kir. erdőhivatal irodájában 1907. évi január hó 24-én délelőtt 10 órakor a felsőszinevéri m. kir. erdőgondnokságból származó és az 1907. év folyamán a bustyaházai rakpartokra letutajozandó mintegy 2000 m^3 1905. évi döntésű és 20.000 m^3 1906. évi döntésű, összesen tehát 22.000 m^3 fenyő hasznofának egyezer köbméteres részletekben való eladása céljából, zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Minden egyezer köbméteres részlet külön-külön értékesítési tárgyat képezvén, csak azok az írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyekben külön-külön borítékban csak egy-egy határozottan megnevezett számú részletre tétetett ajánlat és amelyek a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtattak be az árverelő bizottsághoz, illetve a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz.

Az egyes részletek után bánatpénz gyanánt készpénzben vagy állampapirokban ezer korona teendő le, illetve az írásbeli ajánlathoz csatolandó, amely összeg az árverés eredményének jóváhagyása után 2000 korona biztosítékre egészítendő ki.

Kikiáltási árak:

1. Az 1905. évi döntésű fánál a Tisza mentén elfogadott szokványárak 20% áremeléssel, vagyis:

I. 30 cm.-nél nagyobb középátm. 17 m.-nél hosszabb fáért 16:50 K. II. 30 cm.-nél nagyobb középátm. 11:2—17 m. hosszú fáért 15:40 K. III. 30 cm.-nél nagyobb középátm. 4—11 m. hosszú fáért 14:40 K. IV. 26—30 cm. vastag 17 méternél hosszabb fáért 15:10 K. V. 26—30 cm. vastag 11:2—17 m. hosszú fáért 14 K. VI. 26—30 cm. vastag 4—11 m. hosszú fáért 12:90 K. VII. 15—25 cm. vastag 17 méternél hosszabb fáért 11:80 K. VIII. 15—25 cm. vastag 11:2—17 m. hosszú fáért 10:80 K. IX. 12—25 cm. vastag 4—11 m. hosszú fáért 9:80 K.

2. Az 1906. évi döntésű fánál a Tisza mentén elfogadott szokványárak 30% áremeléssel, vagyis:

I. 30 cm.-nél nagyobb középátm. 17 m.-nél hossz. fáért 17:80 K. II. 30 cm.-nél nagyobb középátm. 11:2—17 m. hosszú fáért 16:70 K. III. 30 cm.-nél nagyobb középátm. 4—11 m. hosszú fáért 15:60 K. IV. 26—30 cm. vastag 17 m.-nél hosszabb fáért

16:40 K. V. 26—30 cm. vastag 11:2—17 m. hosszú fáért 15:20 K. VI. 26—30 cm. vastag 4—11 m. hosszú fáért 14 K. VII. 15—25 cm. vastag 17 méternél hosszabb fáért 12:80 K. VIII. 15—25 cm. vastag 11:2—17 m. hosszú fáért 11:70 K. IX. 12—25 cm. vastag 4—11 m. hosszú fáért 10:60 K.

Az apró anyagok darabonkinti kikiáltási ára a szerződési feltételek 7. pontjának B) alpontja alatt közölve.

Az írásbeli ajánlatokban az ígéret a kikiáltási árakkal szemben egy és ugyanazon % -ban fejezendő ki.

Az árverési és szerződési feltételek a m. kir. földművelésügyi minisztérium erdészeti osztályában, a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóságnál és a bustyaházai m. kir. erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az írásbeli ajánlatokhoz használandó ürlap és boríték a bustyaházai m. kir. erdőhivatalnál a jelentkezőknek díjtalanul adatik ki.
(17)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Fenyő-tutajfa-eladás (1000 m^3 -es részletekben). 93247/906 sz. — A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság irodájában 1907. évi január hó 22-én s szükség esetén folytatólag a következő napon délelőtt 10 órakor az 1907. év folyamán a bocskó-lonkai rakpartokra letutajozandó mintegy 116.000 m^3 fenyő haszonfának egyezer köbméteres részletekben és pedig a mezőháti 1—32-ik, a bogdán-fehértiszai 1—50-ik és a vaséri 1—34-ik számú részleteknek, összesen tehát 116 részletnek eladása iránt zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Minden egyezer köbméteres részlet külön-külön értékesítés tárgyát képezvén, *csak azok az írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyekben külön-külön borítékban csak egy-egy — határozottan megnevezett számú — részletre tétetett ajánlat* és amelyek a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtattak be az árverelő bizottsághoz, illetve a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatósághoz.

Az egyes részletek után bánatpénz gyanánt készpénzben vagy állampapírokban egyezer korona teendő le, illetve az írásbeli ajánlathoz csatolandó.

Kikiáltási árak: a) a szálfánál és rönkőnél m^3 -ként:

I. a 30 cm.-nél nagyobb középm. 17 m.-nél hosszabb fáért 17:80 K.

- II. Az ugyanoly vastag és 11 $\frac{1}{2}$ —17 m. h. fáért 16·70 K.
- III. Az ugyanoly vastag és 3 $\frac{3}{8}$ —11 m. h. fáért 15·60 K.
- IV. 26—30 cm. v. 17 m.-nél hosszabb fáért 16·40 K.
- V. 26—30 cm. v. 11 $\frac{1}{2}$ —17 m. hosszú fáért 15·20 K.
- VI. 26—30 cm. v. 3 $\frac{3}{8}$ —11 m. hosszú fáért 14 K.
- VII. 15—25 cm. v. 17 m.-nél hosszabb fáért 12·80 K.
- VIII. 12—25 cm. v. 11 $\frac{1}{2}$ —17 m. hosszú fáért 11·70 K.
- IX. 12—25 cm. v. 3 $\frac{3}{8}$ —11 m. hosszú fáért 10·60 K.

b) Az apró anyagoknál darabonként:

- 1. Kész evezőért 1·80 K.
- 2. I-ső oszt. evezőrud 7 $\frac{1}{2}$ m. h. 10—11 cm. v. 1·60 K.
- 3. II-od oszt. evezőrud 7 $\frac{1}{2}$ m. h. 8—9 cm. v. 1·30 K.
- 4. Dohányszárítórud I. oszt. 10—12 m. h., 9—10 cm. v. 1·90 K.
- 5. Dohányszárítórud II. oszt. 10—12 m. h., 7—8 $\frac{1}{2}$ cm. v. 1·70 K.
- 6. Kutostor 7—9 m. h., 6—7 cm. v. 60 fill.
- 7. Csáklyarud I. oszt. 4 $\frac{5}{8}$ —8 m. h., 6 $\frac{1}{2}$ —8 cm. v. 50 fill.
- 8. Csáklyarud II. oszt. 4 $\frac{5}{8}$ —8 m. h. 5—6 cm. v. 40 fill.
- 9. Komlórud 3—4 m. h., 3—4 cm. v. 10 fill.
- 10. Fenyőheveder uj 1 K.
- 11. Fenyőheveder használt 60 fill.
- 12. Tutajszék 10 fill.

Az írásbeli ajánlatokban az ígértet a kikiáltási árakkal szemben %/o-okban fejezendő ki.

Az árverési és szerződési feltételek a magy. kir. földmivelésiügyi miniszterium erdészeti segédhivatalában, a máramarosszigeti erdőigazgatóságnál, a bustyaházai erdőhivatalnál, valamint a két terület valamennyi erdőgondnokságánál és a bocskói faraktár-gondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az árverési és szerződési feltételek ezen felül a következő városok, illetve községek előljáróságaihoz is megküldettek: Tiszaújlak, Beregszász, Vásárosnamény, Tokaj, Tiszalucz, Tiszafüred, Tiszalök, Fegyvernek, Poroszló, Törökszentmiklós, Szolnok, Tisza-földvár, Csongrád, Szentes, Hódmezővásárhely, Szeged, Makó, Törökkanizsa, Zenta, Óbecse, Törökbecse, Titel és Zimony.

Az írásbeli ajánlatokhoz használandó űrlap a máramarosszigeti erdőigazgatóságnál a jelentkezőknek díjtalanul adatik ki.

Az „Erdészeti Lapok“ 1907. évi I. füzetének tartalma:

	Oldal
<i>Kaán Károly</i> : Házilagos erdőgazdálkodás	1
(— cs.): A száz hétbirák erdeje	9
Külföldi vélemény Magyarország erdészeti viszonyairól	13
EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK: I. Titkári jelentés	18
II. Jegyzőkönyv az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának 1906 december 8-án tartott üléséről	29
III. Az Országos Erdészeti Egyesület 1906 december 9-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyve	47
IV. Felhívás pályamű visszavételére	74
Az Országos Erdészeti Egyesület kegyelele	74
Előfizetési felhívás „Az Erdő“ cz. új szaklapra	79
TÁRCZA: Babona az erdőben (<i>Kacsanovszky József</i>)	82
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK: Pályázati hirdetmény (hg. Eszterházy M.-féle ösztöndíjra)	86
KÜLÖNFÉLÉK: Az Erdészeti Lapok megjelenési idejének változása. — Az „Arad-Temes-Déva-Lugos-vidéki erdészeti egyesület“ alakuló gyűlése. — Guzsveszsző-termelés (L—L). — Uj erdei iparvasutak. — Halálozás. — Erdély. — Egészségnaptár. — Vadásznaptár	88—92
Változások és kilüntetések az erdészeti szolgálat köréből	92
Hirdetések	I—X

Az „Erdészeti Lapok” 1907. évi I. füzetének

tartalma:

1	Közlöny: Helyesírói szabályok — 1—12
9	— A székelyi erdők — 13—14
13	Közlöny: Erdészeti tudományok — 15—16
18	NOVEMBERI KÖZLEMÉNYEK: I. Tűzvédelem — 17—18
20	II. Javítások az Országos Erdészeti Egyesület igazgatói részéről — 19—20
29	III. Az Országos Erdészeti Egyesület 1906. évi tevékenysége — 21—22
47	Közlöny: Javítások az Országos Erdészeti Egyesület igazgatói részéről — 23—24
74	IV. Földművelésügyi minisztérium — 25—26
74	— Erdészeti tudományok — 27—28
79	Közlöny: Javítások az Országos Erdészeti Egyesület igazgatói részéről — 29—30
122	TÁJÉKOZTATÁS: Erdészeti tudományok — 31—32
36	— Erdészeti tudományok — 33—34
36	KÖZLEMÉNYEK: Az Erdészeti Lapok szerkesztéséről — 35—36
36	— A szerkesztésről — 37—38
36	— Erdészeti tudományok — 39—40
36	— Erdészeti tudományok — 41—42
36	— Erdészeti tudományok — 43—44
36	— Erdészeti tudományok — 45—46
36	— Erdészeti tudományok — 47—48
36	— Erdészeti tudományok — 49—50
36	— Erdészeti tudományok — 51—52
36	— Erdészeti tudományok — 53—54
36	— Erdészeti tudományok — 55—56
36	— Erdészeti tudományok — 57—58
36	— Erdészeti tudományok — 59—60
36	— Erdészeti tudományok — 61—62
36	— Erdészeti tudományok — 63—64
36	— Erdészeti tudományok — 65—66
36	— Erdészeti tudományok — 67—68
36	— Erdészeti tudományok — 69—70
36	— Erdészeti tudományok — 71—72
36	— Erdészeti tudományok — 73—74
36	— Erdészeti tudományok — 75—76
36	— Erdészeti tudományok — 77—78
36	— Erdészeti tudományok — 79—80
36	— Erdészeti tudományok — 81—82
36	— Erdészeti tudományok — 83—84
36	— Erdészeti tudományok — 85—86
36	— Erdészeti tudományok — 87—88
36	— Erdészeti tudományok — 89—90
36	— Erdészeti tudományok — 91—92
36	— Erdészeti tudományok — 93—94
36	— Erdészeti tudományok — 95—96
36	— Erdészeti tudományok — 97—98
36	— Erdészeti tudományok — 99—100
36	— Erdészeti tudományok — 101—102
36	— Erdészeti tudományok — 103—104
36	— Erdészeti tudományok — 105—106
36	— Erdészeti tudományok — 107—108
36	— Erdészeti tudományok — 109—110
36	— Erdészeti tudományok — 111—112
36	— Erdészeti tudományok — 113—114
36	— Erdészeti tudományok — 115—116
36	— Erdészeti tudományok — 117—118
36	— Erdészeti tudományok — 119—120
36	— Erdészeti tudományok — 121—122
36	— Erdészeti tudományok — 123—124
36	— Erdészeti tudományok — 125—126
36	— Erdészeti tudományok — 127—128
36	— Erdészeti tudományok — 129—130
36	— Erdészeti tudományok — 131—132
36	— Erdészeti tudományok — 133—134
36	— Erdészeti tudományok — 135—136
36	— Erdészeti tudományok — 137—138
36	— Erdészeti tudományok — 139—140
36	— Erdészeti tudományok — 141—142
36	— Erdészeti tudományok — 143—144
36	— Erdészeti tudományok — 145—146
36	— Erdészeti tudományok — 147—148
36	— Erdészeti tudományok — 149—150
36	— Erdészeti tudományok — 151—152
36	— Erdészeti tudományok — 153—154
36	— Erdészeti tudományok — 155—156
36	— Erdészeti tudományok — 157—158
36	— Erdészeti tudományok — 159—160
36	— Erdészeti tudományok — 161—162
36	— Erdészeti tudományok — 163—164
36	— Erdészeti tudományok — 165—166
36	— Erdészeti tudományok — 167—168
36	— Erdészeti tudományok — 169—170
36	— Erdészeti tudományok — 171—172
36	— Erdészeti tudományok — 173—174
36	— Erdészeti tudományok — 175—176
36	— Erdészeti tudományok — 177—178
36	— Erdészeti tudományok — 179—180
36	— Erdészeti tudományok — 181—182
36	— Erdészeti tudományok — 183—184
36	— Erdészeti tudományok — 185—186
36	— Erdészeti tudományok — 187—188
36	— Erdészeti tudományok — 189—190
36	— Erdészeti tudományok — 191—192
36	— Erdészeti tudományok — 193—194
36	— Erdészeti tudományok — 195—196
36	— Erdészeti tudományok — 197—198
36	— Erdészeti tudományok — 199—200

MAGYAR ERDÉSZETI OKLEVÉLTÁR. Szerkesztette és történeti bevezetéssel ellátta: Tagányi Károly. 3. kötet. 1896. Ára tagoknak 20 K., nem tagoknak 40 K.

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA. 1880—1884, (I—IV.) és az 1885—89 (V—IX.) évfolyam teljesen elfogyott. (Ezen évfolyamokat az egyesület mérsékelt áron visszaváltja.) Elfogyott továbbá az 1890. (X.), 1892. (XII.) és 1899. (XIX.) évfolyam.

Az 1891. (XI.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.

Az 1893—94. (XIII. és XIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K. 20 fill. nem tagoknak 2 K. 40 fill.

Az 1895. (XV.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.

Az 1896. (XVI.) évfolyam ára tagoknak 50 fill., nem tagoknak 1 K.

Az 1897. (XVII.) évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.

Az 1898. (XVIII.) évfolyam ára tagoknak 70 fill., nem tagoknak 1 K. 40 fill.

Az 1900. évfolyam ára tagoknak 60 fill., nem tagoknak 1 K. 20 fill.

Az 1901—1903. (XXI—XXIII.) évfolyam ára tagoknak 3 K., nem tagoknak 5 K.

Az 1904. évi (XXIV.) évfolyam ára tagoknak 1 K 50 fill., másoknak 2 K 40 fill.

Az 1905. évi (XXV.) évfolyam ára tagoknak 50 fillér, másoknak 1 korona.

Az Erdészeti Rendeletek Tára egyes füzetei 45 fill. postaköltség beküldése esetén bérmentve küldetnek.

TANGENS-TÁBLÁZATOK. Összeállította Pohl János. Ára tagoknak 1 K, nem tagoknak 2 K. (Kapható a szerzőnél is Budapesten, IV., Egyetem-tér 1. sz.)

A LEGELŐERDŐK. Irta: Földes János. (Külön kiadása az Erdészeti Lapok 1895. évi I—V. füzetében közölt munkának.) Ára tagoknak 1 K. 60 fill., nem tagoknak 2 K 40 f; 55 f postaköltség beküldése esetén bérmentve küldhető.

AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1907. ÉVI (XXVI.) ÉVFOLYAMA. Ára egyesületi tagoknak 2 K., mások számára 3 K.

A VADÁSZATI ISMERETEK KÉZIKÖNYVE. Írták: Belházy J., Szécsi Zs. és Illés N.; négy kötet ára az O. Erd. E. tagjainak füzve 9 K., kötve 13 K

HAZÁNK HAZI FAIPARA. Irta Gaul Károly. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 1 K. 40 fill., másoknak 2 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.

A BÜKKTÜZIFA ROMLÁSA ÉS AZ ELLENE VALÓ VÉDEKEZÉS. Irta: Gellért József. Ára tagoknak 60 fill., másoknak 1 K. Bérmentesítésre 35 fill. küldendő.

A KÜLFÖLDI FANEMEK MEGTELEPÍTÉSE STB. Irta: Péch Dezső. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 3 K., másoknak 4 K. Bérmentesítésre 45 fill. küldendő.

SZÁMTAN. Erdőőrök részére írta Béky Albert. Ára tagoknak 1 K 50 f, másoknak 2 K 40 f. Bérmentesítésre 45 f. küldendő.

ÉRTEKEZÉSEK AZ ERDŐRENDEZÉS KÖRÉBŐL. Irta: Bund Károly. Ára 4 K.

Ő FELSÉGE NAGY FÉNYNYOMATU ARCZKÉPE. Ára tagoknak 7 K., nem tagoknak 8 K. Bérmentve küldetik.

Népszerű nyelven írt művek, melyek, ha a t. megrendelők áru on kívül egyenkint 45 fill. postaköltséget beküldenek, rm e ntve küldhetők:

AZ ERDŐK BERENDEZÉSE. Ára 2 K.

NÉPSZERŰ ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN. I. füzet. Spórás növények. Ára 4 K. II. f. Mohok, edényes virágatlanok, tülevelűek. Ára 2 K. III. füzet. Magházias növények. Ára 3 K.

Valamennyit Fekete Lajos írta.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél és Fekete Lajos ny. min. tanácsos urnál (Selmeczbánya), mint szerzőnél egyaránt megrendelhetők a következő művek, melyek után egyesületi tagok és könyvkereskedők 25 százalék árengedményben részesülnek:

ERDŐRENDEZÉSTAN. Ára 12 K., ill. 9 K.

ERDŐÉRTÉKSZÁMITÁSTAN. II. kiadás. Ára 6 K., ill. 4.50 K.

ERDÉSZETI NYERESÉGSZÁMITÁSTAN. Ára 4 K., ill. 3 K.

A SZÁLLALÓ ERDŐK BERENDEZÉSE. Ára 1 K. 20 fill., ill. 90 fill.

ERDŐBECSLÉSTAN. II. kiadás. Irta: Soltz Gyula és Fekete Lajos. Ára 8 K., ill. 6 K.

„AZ ERDŐ” kiadóhivatalában

Temesvár-Belváros, Uhrmann Henrik papirkereskedésében megrendelhető „AZ ERDŐ” cz. erd. és vad. szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére. Előfizetési ára egész évre 4 K. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Szerkesztő: Török Sándor m. kir. erdőmester, erdőőri szakiskolai igazgató, Temesvár 3.

A szerzőknél rendelhetők meg:

ERDŐMIVELÉSTAN. Irta: Vadas Jenő (Selmeczbánya). Ára tagoknak 7 K., nem tagoknak 10 K.

A SELMECZBÁNYAI M. K. ERDŐAKADÉMIA TÖRTÉNETE ÉS ISMER. TETŐJE. Irta: Vadas Jenő. Ára 4 K. (erdőgyakornokoknak 3 K., akadémiai hallgatóknak 2 K.) Kapható a szerzőnél (Selmeczbányán).

A LEGELŐERDŐK BERENDEZÉSE, KEZELÉSE ÉS HASZNOSÍTÁSA. Irta: Márton Sándor (Nagy-Károly). Ára tagoknak 4 K. 80 fill., másoknak 6 K.

Egyébűt megrendelhető magyar erdészeti művek:

A MAGYAR ÁLLAM ERDŐSÉGEINEK GAZDASÁGI ÉS KERESKEDELMI LEIRÁSA. Szerkesztette: dr. Bedő Albert. 4 kötet, egy térképpel. Kiadta a földmivelésügyi miniszterium. 1896. Magyar, német és francia nyelven.

A BÜKKFA KÖRHADÁSA ÉS KONZERVÁLÁSA. Irta: dr. Tuzson János. Kapható Kilián Frigyes utódánál. Budapest, Váci-utca. Ára 4 K.

AZ ERDŐHASZNÁLATTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: Szécsi Zsigmond. II. kiadás. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 16 K. (Kapható Joerges A. özv. és fiánál Selmeczbánya.)

ÁLTALÁNOS FÖLDMÉRÉSTAN. Irta: Cséti Ottó. II. kiadás. (Kapható ugyanott.) Ára 9 K.

ERDŐVÉDELMTAN. Irta: Téglás Károly. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K. 40 f.

ERDÉSZETI TALAJTAN. Irta: Fekete Lajos. II. kiadás. 1891. (Kapható ugyanott.) Ára 5 K.

BETŰSOROS TÁRGYMUTATÓ AZ ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA I—XXIV. ÉVFOLYAMAIHOZ. Összeállította Tomasovszky Imre. (Kapható ugyanott) Ára 1 K.

ERDÉSZETI SEGÉDTÁBLÁK. Ára: 8 K. és ERDEI ROVATOS NAPLÓ. Ára 1 K. 20 fill.

Megrendelhetők a földmivelésügyi miniszteriumnál Budapest.

TERMÉSI TÁBLÁK. 1886. Kiadta Fülöp Szász-Coburg herceg erdőrendezőse. (Jolsva, Gömörm.) Ára 2 K.

AZ ÁRVÉDELMI FÜZESEK TELEPÍTÉSE ÉS MŰVELÉSE. Irta: Vadas Jenő Ára 50 f. Megrendelhető a földmivelésügyi miniszteriumnál és Nagel Ottó könyvkereskedésében, Budapest, Muzeum-körút 2. szám.

LEGELŐ ÉS HAVASGAZDÁLKODÁS. Irta: Berendi Béla. Ára 5 K. (Kapható Láhner Péter postamesternél, Rahó, Máramarosm.)